

پایه
دهم

۱۴۰۳/۰۲/۲۰

آزمون
ششم
حضوری

سال تحصیلی
۱۴۰۲ - ۱۴۰۳

ریاضی و آمار (۱)	علوم و فنون ادبی (۱)	جامعه‌شناسی (۱)	عربی، زبان قرآن (۱)
فصل دوم، درس ۴+ فصل سوم، کل فصل + فصل چهارم، کل فصل تابع (نمودار تابع درجه ۲) + کار با داده‌های آماری (کل فصل) + نمایش داده‌ها (کل فصل) صفحه ۶۳ تا ۱۱۷	فصل سوم، کل فصل + فصل چهارم، کل فصل درس ۷ تا ۱۳ (از ابتدای درس «سبک و سبک‌شناسی- سبک خراسانی» تا پایان درس «جناس و انواع آن») صفحه ۵۹ تا ۱۰۷	فصل دوم، درس ۹ تا ۱۶ درس «باز تولید هویت اجتماعی» تا پایان درس «هویت ایرانی (۴)» صفحه ۷۹ تا ۱۴۲	درس ۵ + درس ۶ + درس ۷ + درس ۸ صفحه ۶۷ تا ۱۲۰
تاریخ (۱)	جغرافیای ایران	منطق	اقتصاد
فصل سوم، درس ۹ تا ۱۶ درس ۹ تا ۱۴ (از ابتدای درس «از ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان» تا پایان درس «هنر و معماری») صفحه ۸۰ تا ۱۵۲	فصل دوم، درس ۶ + فصل سوم، درس ۷ تا ۱۰ درس ۶ تا ۱۰ (از ابتدای درس «منابع آب ایران» تا پایان درس «تول‌های اقتصادی ایران») صفحه ۶۷ تا ۱۱۲	درس ۷ تا ۱۰ قضیه حملی و قیاس اقتزائی (احکام قضایا، قیاس اقتزائی) + قضیه شرطی و قیاس استثنائی (کل بخش) + منطق کاربردی (کل بخش) صفحه ۶۲ تا ۱۱۳	فصل سوم، کل فصل + فصل چهارم، کل فصل درس ۸ تا ۱۴ (از ابتدای درس «رکود و بیکاری و فقر» تا پایان درس «پس‌انداز و سرمایه‌گذاری») صفحه ۸۱ تا ۱۶۰

آزمون آزمایشی خیلی سبز

گروه آزمایشی علوم انسانی

• نام و نام خانوادگی: • شماره داوطلبی:

عنوان مواد امتحانی آزمون، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی	ملاحظات
۱	ریاضی و آمار	۱۰	۱	۱۰	۲۰ دقیقه	
۲	علوم و فنون ادبی	۱۵	۱۱	۲۵	۲۰ دقیقه	
۳	جامعه‌شناسی	۱۰	۲۶	۳۵	۱۰ دقیقه	
۴	عربی، زبان قرآن	۱۵	۳۶	۵۰	۲۰ دقیقه	۹۰ سؤال
۵	تاریخ	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰ دقیقه	۱۱۰ دقیقه
۶	جغرافیا	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰ دقیقه	
۷	منطق	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰ دقیقه	
۸	اقتصاد	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰ دقیقه	

اساتید، مشاوران و دانش‌آموزان گرامی:

نظرات، پیشنهادات، انتقادات و بازخوردهای خود نسبت به سؤالات این آزمون را می‌توانید از طریق آیدی @Kheilisabz_edit در همه پیام‌رسان‌ها با ما به اشتراک بگذارید.

Azmoon.kheilisabz.com

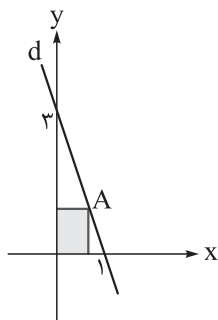
۱- اختلاف طول و عرض رأس سهمی $y = (2x + 4)^2 + 3$ کدام است؟

- ۱ (۱)   ۳ (۲)   ۵ (۳)   ۷ (۴)

۲- دو نقطه $A(-2, k)$ و $B(4, k)$ روی سهمی $y = ax^2 + 6x + c$ قرار دارند. اگر خط $y = 5$ ، سهمی را فقط در یک نقطه قطع کند، مقدار k کدام است؟

- ۲۰ (۱)   ۲۲ (۲)
۲۴ (۳)   ۲۶ (۴)

۳- با توجه به شکل زیر، نقطه A روی خط d در ناحیه اول قرار دارد. بیشترین مقدار ممکن برای مساحت مستطیل رنگی کدام است؟

- ۵ (۱) / ۰
۷۵ (۲) / ۰
۸ (۳) / ۰
۱ (۴)

۴- میانگین ۴ داده آماری ۲۱ و میانگین ۱۱ داده آماری دیگر ۳۰ است. میانگین کل ۱۵ داده کدام است؟

- ۲۷ / ۲ (۱)   ۲۷ / ۴ (۲)
۲۷ / ۶ (۳)   ۲۷ / ۸ (۴)

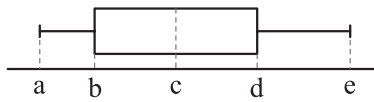
۵- در ۱۸ داده آماری مرتب شده $a_1, a_2, \dots, a_{18}$ ، چارک‌های اول، دوم و سوم به ترتیب با اعداد ۱، ۵ و ۷ متناسب‌اند. اگر دامنه میان چارکی این داده‌ها ۷۲ باشد، حاصل $a_9 + a_{10}$ کدام است؟

- ۹۰ (۱)   ۱۰۰ (۲)
۱۱۰ (۳)   ۱۲۰ (۴)

۶- f تابعی خطی با شیب ۳ و گذرنده از نقطه‌ای به طول ۲ روی نیمساز ناحیه اول است. انحراف معیار داده‌های $f(1)$ ، $f(2)$ ، ... و $f(7)$ کدام است؟

- ۴ (۱)   ۵ (۲)   ۶ (۳)   ۷ (۴)

۷- نمودار جعبه‌ای زیر مربوط به داده‌های ۱۷، ۲۵، ۱۲، ۲۰، ۳۲، ۲۳، ۱۴، ۲۶، ۴۲، ۳۴، ۱۹ و ۲۸ است. مقدار $\frac{b+c+d}{e-a}$ کدام است؟

$$2/2 \quad (2)$$

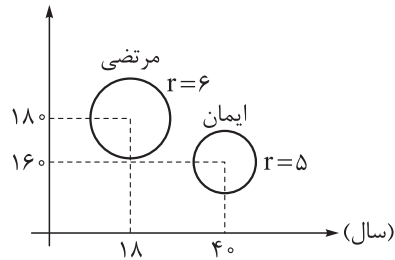
$$2/1 \quad (1)$$

$$2/4 \quad (4)$$

$$2/3 \quad (3)$$

۸- با توجه به نمودار حبابی زیر که مربوط به قد، وزن و سن ایمان و مرتضی است، حاصل $\frac{\text{وزن مرتضی} \times \text{سن ایمان}}{\text{وزن ایمان} \times \text{سن مرتضی}}$ کدام است؟

قد (سانتی‌متر)

$$\frac{12}{5} \quad (1)$$

$$\frac{16}{5} \quad (2)$$

$$\frac{8}{3} \quad (3)$$

$$3 \quad (4)$$

۹- در یک نمودار راداری، زاویه بین دو شعاع متوالی $11/25$ درجه است. اگر ۴ متغیر دیگر به تعداد متغیرها اضافه کنیم، زاویه بین دو شعاع متوالی چند درجه کاهش می‌یابد؟

$$5/25 \quad (4)$$

$$3/25 \quad (3)$$

$$2/25 \quad (2)$$

$$1/25 \quad (1)$$

۱۰- ماکزیمم مقدار متغیرهای A، B، C و D به ترتیب ۲۰، ۴۰، ۶۰ و ۸۰ است. اگر نمودار راداری مربوط به این متغیرها یک مربع باشد، مقدار این چهار متغیر به ترتیب از راست به چپ کدام می‌تواند باشد؟

$$32, 24, 16, 8 \quad (2)$$

$$25, 20, 15, 10 \quad (1)$$

$$65, 45, 25, 5 \quad (4)$$

$$45, 35, 25, 15 \quad (3)$$

محل انجام محاسبات

۱۱- دوره نگارش کتاب‌های نام‌برده در کدام گزینه با گزینه‌های دیگر «متفاوت» است؟

- (۱) قابوس‌نامه - سیاست‌نامه
(۲) کشف‌المحجوب - سفرنامه ناصر خسرو
(۳) کیمیای سعادت - تاریخ بیهقی
(۴) التفهیم - تاریخ بلعمی

۱۲- از میان موارد زیر، چند مورد به طور کامل با طبقه‌بندی سبک‌های ادبی براساس دیدگاه ارسطو مطابقت ندارد؟
فلسفی (قلمرو دانشی) / حماسی (موضوع و نوع) / عالمانه (مخاطب) / فکاهی (هدف) / غزنوی (زمان و دوره) / فرخی
سیستانی (نام شاعر) / آذربایجانی (محیط جغرافیایی) / تعلیمی (مخاطب)

- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۱۳- ردیف و قافیه در کدام گزینه با سبک خراسانی هماهنگ‌تر است؟

- (۱) کس فرستاد به سر اندر عیار مرا
(۲) استخوان من اگر رزق هما خواهد شدن
(۳) بیا کز دوری‌ات مژگان به چشمم سوزن است امشب
(۴) ای دل پردرد بر امید درمان غم مخور
که مکن یاد به شعر اندر بسیار مرا
سایه بال هما ابر بلا خواهد شدن
نفس در سینه‌ام چون خار در پیراهن است امشب
در رسد تشریف روز وصل جانان غم مخور

۱۴- کدام بیت نماینده مناسبی برای ویژگی فکری «غلبه روح شادی، نشاط و خوش‌باشی»، در شعر سده‌های پنجم و ششم است؟

- (۱) گویی که شاد باش، کجا شاد می‌توان
(۲) شاد زی با سیاه‌چشمان شاد
(۳) منه به جان تو بار فراق بر دل ریش
(۴) پیام من که رساند به یار مهرگسل
بودن مرا که فصل بهار است و یار نیست
که جهان نیست جز فسانه و باد
که پشه‌ای نبرد سنگ آسیایی را
که برشکستی و ما را هنوز پیوند است

۱۵- کدام گزینه نمی‌تواند توصیف درستی از کتاب «کلیله و دمنه» باشد؟

- (۱) اثری که در آن نویسنده در خلال متن، از اشعار استفاده می‌کند.
(۲) نوشته‌ای که در آن، تعدادی از فعل‌ها به قرینه حذف شده‌اند.
(۳) کتابی که در آن کلمات مهجور عربی به کار نرفته است.
(۴) متنی که در آن سجع، مراعات نظیر و تشبیه به کار رفته است.

۱۶- کدام بیت آراسته به آرایه «موازنه» نیست؟

- (۱) این همان لشکریان‌اند که من دیدم دی؟
(۲) دل به امید روی او همدم جان نمی‌شود
(۳) تا بهشت و چرخ باشد نزد عالم هشت و هفت
(۴) به هر مجلسی از تو رنگی دگرگون
وین همان لشکریان‌اند که من دیدم پار؟
جان به هوای کوی او خدمت تن نمی‌کند
تا حواس و طبع باشد پیش دانا پنج و چار
به هر باغی از تو نگاری است دیگر

۱۷- در همه بیت‌ها آرایه «ترصیح» به کار رفته است، به جز .....

- (۱) معنبر گردد از چهرش به عینه پیکر گردون
(۲) به بالای ایوان او راغ نیست
(۳) رهان گردن از بار غل طمع
(۴) بیابان و کهسار و داغ آفریدی
منور گردد از چشمش به لؤلؤ جامه صحرا
به پهنای میدان او باغ نیست
فشان دامن از خار ذل طمع
خیابان و گلزار و باغ آفریدی

۱۸- در کدام دو بیت، نوع جناس، یکسان است؟

- (الف) خانه می خراب گشته از او
 (ب) صحیفه‌های معانی نوشتی و سر آن
 (ج) قدر استاد نکو دانستن
 (د) بر ما نهران گشاده نکرد ایچ روزگار
 (ه) طریقی فرا پیش گیر و رهی
- (۱) الف - د   (۲) ب - ج   (۳) الف - ج   (۴) ه - د

۱۹- در کدام گزینه، تقطیع هجایی بیت با ابیات دیگر یکسان نیست؟

- (۱) بنگر اکنون با خداوند جهان شاه زمین
 (۲) خسروا بر تخت شاهی همچو بر چرخ آفتابی
 (۳) تا جهان بوده است کس بر باد نفشانده است مشک
 (۴) گر همی گل پرورد طبع بهاران کار اوست

۲۰- در کدام بیت، ردیف دیده نمی‌شود؟

- (۱) چو لختی دید از آن دیدن خطر دید
 (۲) حلقه‌زن خانه‌دوش توایم
 (۳) سال‌ها دل طلب جام جم از ما می‌کرد
 (۴) آب حیات است به جویش روان

۲۱- در کدام بیت، قافیه براساس قاعده متفاوتی ساخته شده است؟

- (۱) هله ای فلک به ظاهر اگرت دو گوش بودی
 (۲) سر انجمن بُد ز یاران علی
 (۳) آن پیر دردی‌نوش را بشکسته از غم دست‌ها
 (۴) نیک آمدی ای عقل مرا آتش خرمن

۲۲- در قافیه کدام بیت حروف الحاقی به چشم نمی‌خورد؟

- (۱) میزان فلک قسم شب و روز جدا کرد
 (۲) از جنون این عالم بیگانه را گم کرده‌ام
 (۳) خوش آن گروه که در بر رخ از جهان بستند
 (۴) تا چنین خدمت کنم احسان کنم

۲۳- کدام گزینه با بیت زیر ارتباط مفهومی ندارد؟

- «مرنجان دلم را که این مرغ وحشی
 (۱) روم به جای دگر، دل دهم به یار دگر
 (۲) ز آستان تو چون ناامید برگردم؟
 (۳) به دیگری دهم این دل که خوار کرده‌توست
 (۴) خبر دهید به صیاد ما که ما رفتیم
- ز بامی که برخاست، مشکل نشیند»
 هوای یار دگر دارم و دیار دگر
 که هست هر سر مویم امیدوار دگر
 چراکه عاشق تو دارد اعتبار دگر
 به فکر صید دگر باشد و شکار دگر

۲۴- کدام گزینه به کارکرد «پیام‌رسانی» باد صبا اشاره دارد؟

- (۱) باد صبا درآمد فردوس گشت صحرا
 (۲) اگرچه گوهر و نقش جهان فراوان است
 (۳) صبا به لطف بگو آن غزال رعنا را
 (۴) ز توده نافه مشک و شمامه کافور
- آراست بوستان را نیسان به فرش دیبا
 همه صناعت ابر است و دستبرد صبا
 که سر به کوه و بیابان تو داده‌ای ما را
 شده نسیم صبا همچو طبله عطار

۲۵- کدام ابیات به ترتیب به مفاهیم «آخرت‌اندیشی - بداقبالی عاشق - بلندهمتگی - بازگشت به اصل» اشاره دارند؟

- (الف) مهتری گربه کام شیر در است
 (ب) ما ز بالاییم و بالا می‌رویم
 (ج) من نامه نوشتم به کبوتر بسپر دم
 (د) غم خویش در زندگی خور که خویش
- شو، خطر کن ز کام شیر بجوی
 ما ز دریاییم و دریا می‌رویم
 چه سود که بختم سوی بامت نرسانید
 به مرده نپردازد از حرص خویش

(۲) د - ج - الف - ب

(۱) ب - ج - الف - د

(۴) د - ب - ج - الف

(۳) ب - د - الف - ج

۲۶- در فرایند تحولات هویتی جهان اجتماعی، به ترتیب مصادیق «الف» و «ب» در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) تردید در آرمان‌ها و ارزش‌های سازنده هویت فرهنگی جهان اجتماعی - ناتوانی جهان اجتماعی در حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود
- ۲) شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی - از دست رفتن ثبات و استقرار عقاید و ارزش‌ها در زندگی اجتماعی اعضای جهان اجتماعی
- ۳) ناتوانی جهان اجتماعی در حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی - فراتر رفتن تغییرات از محدوده تغییرات جهان اجتماعی و ایجاد تحول فرهنگی
- ۴) تداوم شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی - ناتوانی جهان اجتماعی در سامان دادن کنش‌های اجتماعی براساس فرهنگ خود

۲۷- به ترتیب، پیرامون اشکال روابط جهان‌های اجتماعی با یکدیگر به سؤالات زیر پاسخ دهید.

- جهان اجتماعی چگونه زمینه گسترش و پیشرفت خود را در این روابط فراهم می‌آورد؟
  - جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم، کدام آثار این دو فرهنگ را اخذ کرد؟
  - رویارویی جهان غرب با فرهنگ اسلامی طی جنگ‌های صلیبی چه پیامدی برای جهان غرب به همراه داشت؟
  - مهم‌ترین مانع تعامل جوامع غیرغربی با جهان غرب چیست؟
- ۱) تعامل در حیطه شیوه‌های زندگی - فلسفی و پزشکی - لایه‌هایی از فرهنگ اسلامی را پذیرفت. - خودباختگی فرهنگی
  - ۲) داد و ستد در سطح آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی - تاریخی و ادبی - با عدم پافشاری بر عقاید خود، دچار تحول هویتی شد. - تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی
  - ۳) تعامل در محدوده هنجارها و نمادها - ریاضی و نجوم - زمینه گسترش و پیشرفت خود را فراهم آورد. - تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی
  - ۴) داد و ستد در سطح آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی - افسانه‌ها و اسطوره‌ها - به جهان اجتماعی مقابل ملحق شد. - غرب‌زدگی

۲۸- به ترتیب موارد کدام گزینه، توضیحات مناسبی درباره آسیب‌های «کژروی اجتماعی» و «از خودبیگانگی تاریخی» ارائه می‌دهد؟

- ۱) کنش‌هایی برخلاف عقاید و ارزش‌های جامعه جهانی هستند. - اعضای جهان اجتماعی، واقعیت‌ها و آرمان‌های خود را فراموش می‌کنند.
- ۲) مربوط به افرادی است که به حقوق و تکالیف خود پایبند نیستند و رفتارهای مخالف با عقاید، ارزش‌ها و هنجارها انجام می‌دهند. - جوامع خودباخته‌ای که در مواجهه با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می‌برند.
- ۳) شامل عقاید و ارزش‌هایی است که با فرهنگ عمومی ناسازگار و مخالفاند. - این جهان مانع آشنایی اعضای خود با حقیقت جهان می‌شوند.
- ۴) ناشی از نپذیرفتن هویت اجتماعی تعیین‌شده توسط اعضای جهان اجتماعی است. - مربوط به جوامعی است که براساس فطرت انسان شکل نگرفته‌اند.

۲۹- به ترتیب، کدام گزینه در رابطه با موارد زیر صحیح است؟

- ویژگی اقوام ایرانی قبل از ظهور اسلام
- نحوه مقابله جهان اسلام با حمله مغول
- عامل مؤثر در تأمل و بازبینی نظریه پردازان غربی در نظریات پیشین خود
- هویت فرهنگی جوامع اسلامی از دیدگاه مستشرقان

(۱) هویت اجتماعی متفاوت - دفع مهاجمان - انقلاب اسلامی ایران - سکولار و دنیوی

(۲) هویت فرهنگی متفاوت - جذب و هضم مهاجمان - حیات معنوی اسلام - توحیدی و اساطیری

(۳) هویت اجتماعی واحد - دفع مهاجمان - انقلاب اسلامی ایران - قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی

(۴) هویت فرهنگی واحد - جذب و هضم مهاجمان - حیات معنوی اسلام - محدود به ابعاد تاریخی و جغرافیایی

۳۰- به ترتیب، هر یک از موارد «رفتارهای ضدارزش در جامعه اسلامی»، «اشتراک آریستوکراسی و پولیتی»، «تشکیل اتحاد جماهیر شوروی و در پی آن رواج مزرعه‌داری دولتی و مزرعه‌داری اشتراکی» و «حکومت فرد براساس خواست و میل خود» مبین چیست؟

(۱) نظام حقوقی خانواده - کمیت افراد تأثیرگذار - تأثیر نظام فرهنگی بر نظام اقتصادی - موناشری

(۲) موانع، ناهنجاری‌ها و آسیب‌های خانواده - روش تصمیم‌گیری - تأثیر نظام سیاسی بر نظام اقتصادی - تیرانی

(۳) نظام حقوقی خانواده - دین‌مداری یا دنیامداری - تأثیر نظام اقتصادی بر نظام سیاسی - استبدادی

(۴) موانع، ناهنجاری‌ها و آسیب‌های خانواده - شیوه حکومت - تأثیر نظام سیاسی بر نظام اقتصادی - موناشری

۳۱- به ترتیب، چند مورد از موارد زیر نادرست است؟

• در جامعه آپارتاید انسداد اجتماعی وجود دارد، زیرا صرفاً برای یک نژاد خاص، امکان تحرک اجتماعی صعودی را فراهم می‌آورد.

• هویت فرهنگی جهان اجتماعی براساس هویت اجتماعی افراد شکل می‌گیرد، اما پس از شکل‌گیری در برابر انواع هویت‌های اجتماعی که با عقاید و ارزش‌های آن ناسازگار است، مقاومت می‌کند.

• از منظر تمامی متفکران جهان غرب، شکل‌گیری دوران پسامدرن موجب تحول هویتی جهان متجدد شده است.

• دموکراسی به معنای مباح بودن همه امور در برابر خواست و اراده انسان است.

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۳۲- علت پدیدآیی هر یک از وضعیت‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

• تبدیل جامعه ایران به قلب تپنده بیداری اسلامی

• شکل‌گیری اقتدار غیرمشروع

• ایجاد مشکل در بازتولید جهان اجتماعی

(۱) بازگشت به هویت اسلامی - اعمال قدرت برخلاف حکم الهی، تبعیت از قدرت از روی احساس رضایت - فقدان روش‌های مناسب برای کنترل اجتماعی

(۲) حیات معنوی اسلام - اعمال قدرت مطابق با ایدئولوژی‌های بشری، پذیرش قدرت به صورت رسمی - کژروی‌ها و انحرافات اجتماعی

(۳) انقلاب اسلامی ایران - تبعیت از قدرت براساس میل و رضایت، اعمال قدرت غیرالهی - انجام رفتارهای مخالف با ارزش‌های جامعه از سوی افراد

(۴) بازگشت به خویشتن الهی - پذیرش قدرت به صورت رسمی، اعمال قدرت براساس مشروعیت دروغین - تهدید دوام و بقای فرهنگ جهان اجتماعی

۳۳- کدام یک در ارتباط با «شیوه اقتصاد سرمایه‌داری» درست است؟

- ۱) تخریب طبیعت و منابع طبیعی - عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی - جست‌وجوی سود از طریق بازار
- ۲) سامان‌دهی حسابگرانه و دقیق مؤلفه‌های اقتصادی - شکل‌گیری بر محور رفع نیاز انسان‌ها - ناسازگاری با فطرت انسان
- ۳) جست‌وجوی سود از طریق بازار - شکل‌گیری با هدف به دست آوردن حداکثر رفاه - استفاده از علوم تجربی برای تضمین سود
- ۴) تضمین حداکثر سود - اصالت‌بخشیدن به سرمایه - استفاده از شیوه‌های همیاری، تعاونی، دولتی و سوسیالیستی

۳۴- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

- کاهش جمعیت در جوامع غربی، پیامد چیست؟
- کدام مورد از ویژگی‌های طبقه سوم در جوامع فئودالی غربی است؟
- اگر فرهنگی که با افزایش جمعیت بسط می‌یابد، فرهنگی باطل باشد، باعث ایجاد چه جامعه‌ای می‌شود؟
- در چه جامعه‌ای محرومان با انسداد اجتماعی مواجه‌اند؟

- ۱) فردگرایی - تحمل آن‌ها به دلیل فواید و کارکردهایشان - جامعه فاسقه - جدانژادی
- ۲) افزایش بی‌ثباتی - مصرف‌کننده و سربار جامعه - جامعه فاسقه - جدانژادی
- ۳) اصالت لذت - دارای هویت منفی و پست - جامعه مشرک - سرمایه‌داری
- ۴) مصرف‌گرایی - دارای اعتبار از حیث قانونی - جامعه مشرک - سکولار دنیوی

۳۵- به ترتیب، کدام گزینه ویژگی هویت جمعیتی جهان اجتماعی است، اما ویژگی سلطه هژمونیک نیست؟

- ۱) گسترش فرهنگ و معانی یک جهان اجتماعی با گسترش جمعیت آن انجام می‌پذیرد. - از ابزارهای نظامی برای مهندسی رضایت عمومی و توجیه برتری‌جویی خود استفاده می‌کند.
- ۲) نهاد جمعیت با همراهی و همکاری مردم، تدابیر و راه‌حلهایی تحت عنوان سیاست‌های جمعیتی را شکل می‌دهد. - به دلیل این‌که این سلطه به شیوه فرهنگی اعمال می‌شود، بیشتر مورد رضایت و پذیرش قرار می‌گیرد.
- ۳) در بسط و تداوم هویت جهان اجتماعی توحیدی، کمیت جمعیت یعنی حامل و عامل فرهنگ حق بودن افراد مؤثر است. - بیانگر نبرد بین دولت‌ها در قلمرو سرزمینی است که در پی آن رسانه‌ها مسئولیت انتشار خبر آن را بر عهده دارند.
- ۴) اولین شرط بقای هر جامعه، جمعیت آن است. - رواج اسلام‌هراسی توسط آمریکا براساس این نوع سلطه صورت گرفت تا مردم جهان را برای مقابله با اسلام راضی و همراه سازد.

• عَيْنِ الْأَنْسَبِ لِلجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۳۶ - ۴۲):

۳۶- ﴿وَ أَدْخَلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ﴾:

- (۱) و به رحمت خود مرا در شمار عبادت‌کنندگان شایسته‌ها در آور!
- (۲) و به مهربانیت در صف بندگان درست‌کار وارد کن!
- (۳) و مرا به خاطر مهربانی در میان بندگان نیکوکار خود وارد کرد!
- (۴) و به بخشش داخل صف عبادت‌کنندگان که صالح‌اند شدم!

۳۷- «تُصْنَعُ أَسَاوِرٌ مِنْ ذَهَبٍ وَ الْخَوَاتِمُ الْفِضِّيَّةُ فِي وَرْشَةِ أَخِي الصَّغِيرَةِ!»:

- (۱) در کارگاه برادر کوچکم دستبندهایی از جنس طلا و انگشترهای نقره‌ای ساخته می‌شود!
- (۲) دستبندهای طلا و انگشتر نقره در کارگاه کوچک برادر من ساخته می‌شود!
- (۳) در کارگاه کوچک برادرم دستبندها و انگشترهایی از طلا و نقره می‌سازند!
- (۴) در کارگاه کوچک برادر من دستبندهایی از جنس طلا و انگشترهای نقره‌ای ساخته می‌شود!

۳۸- «أَخَذَ رَجُلٌ أَبَاهُ الْمَرِيضَ إِلَى الْعَطَّارِ الْعَجُوزِ حَتَّى يُعَالِجَهُ بِالْأَعْشَابِ الطَّبِيَّةِ، وَلَكِنَّهُ قَالَ: مَا عِنْدِي عُشْبٌ مَنَاسِبٌ لِمَرَضِ أَبِيكَ!»:

- (۱) مردی پدر بیمارش را نزد عطّار پیر برد تا با گیاهان دارویی او را درمان کند، ولی او گفت: من گیاه مناسبی برای بیماری پدرت ندارم!
- (۲) مردی پدر مریض خود را به سوی عطّار پیر برد تا او را با گیاه دارویی معالجه کند، اما او گفت که برای پدر بیمارم گیاه مناسبی ندارم!

- (۳) مردی پدرش بیمار بود، پس او را نزد عطّار پیر برد تا با گیاهان طبی درمانش کند، ولی او گفت: گیاه مناسبی برای بیماری پدرت ندم نیست!

- (۴) پدر مریض مردی نزد عطّار پیر رفت تا او را با گیاهان دارویی معالجه کند، اما او گفت برای مریضی پدر تو گیاهی مناسب نیست!

۳۹- «عِنْدَمَا كُنْتُ أَسِيرُ فِي الشَّارِعِ، وَقَعْتُ فِي حُفْرَةٍ، فَاتَّصَلْتُ بِصَدِيقِي حَتَّى يَسَاعِدَنِي عَلَى الْخُرُوجِ مِنْهَا!»:

- (۱) هنگام پیاده‌روی در خیابان در گودالی افتادم، پس با دوستم تماس گرفتم تا در خارج شدن از آن کمک کند!
- (۲) وقتی در خیابان راه می‌رفتم در چاله‌ای افتادم، پس با دوستم تماس گرفتم تا برای بیرون آمدن از آن به من کمک کند!
- (۳) در خیابان حرکت می‌کردم، وقتی در گودالی افتادم برای کمک با دوستم ارتباط گرفتم تا از آن خارج شوم!
- (۴) زمانی که در خیابان راه می‌رفتم در چاله‌ای افتادم، دوستم تماس گرفت و به من کمک کرد تا از آن بیرون بیایم!

۴۰- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (۱) ﴿وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ﴾: هرگاه قرآن خوانده شود به آن گوش فرا دهند!

- (۲) أُصْدِقُهُ، وَلَكِنْ هَذَا الْأَمْرُ الْعَجِيبُ يُحَيِّرُ كُلَّ مَنْ يَشَاهِدُهُ: راستش را می‌گویم، اما این چیز عجیب هر کسی را که می‌بیندش گیج می‌کند!

- (۳) ﴿وَ اللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي قُلُوبِكُمْ﴾: و خداوند آن‌چه را در دلتان است، می‌داند!

- (۴) يُعَوِّضُ هَذَا النِّقْصَ بِتَحَرُّكِ رَأْسِهَا فِي كُلِّ جِهَةٍ: این نقص با حرکت کردن سرش در هر جهتی جبران می‌شود!

۴۱- عَيْنِ الْخَطَا:

- (۱) مَا قَسَمَ اللَّهُ لِلْعِبَادِ شَيْئاً أَفْضَلَ مِنَ الْعَقْلِ: خداوند برای بندگان چیزی برتر از عقل تقسیم نکرد!

- (۲) لِلدَّلَافِينِ أَنْوْفٌ حَادَّةٌ تُضْرِبُ بِهَا سَمَكَةَ الْقَرَشِ وَ تَقْتُلُهَا: دلفین‌ها بینی‌های تیزی دارند که با آن به کوسه حمله می‌کنند و آن را می‌کشند!

- (۳) قَامَ بَعْضُ الْمُؤَلِّفِينَ بِتَأْلِيفِ كُتُبٍ مُصَوَّرَةٍ لِلْمَعَالِمِ التَّارِيخِيَّةِ وَ الثَّقَافِيَّةِ فِي إِيرَانَ: برخی از نویسندگان برای نوشتن کتاب مصور درباره آثار تاریخی و فرهنگی ایران برخاستند!

- (۴) يُنْقَلُ النِّفْطُ مِنَ الْإِبَارِ أَوْ الْمَوَانِي إِلَى الْمَصَافِي عَبْرَ الْأَنْبَابِ: نفت از طریق لوله‌ها از چاه‌ها یا بندرها به پالایشگاه‌ها منتقل می‌شود!

۴۲- «دانش‌آموزان کوشا در سالن مدرسه قصیده جالبی را خواندند!»:

- ۱) قَرَأُوا الطَّلَابُ الْمُجِدِّونَ قَصِيدَةً رَائِعَةً فِي قَاعَةِ الْمَدْرَسَةِ!
- ۲) الطَّلِبَاتُ الْمُجِدَّاتُ قَرَأَتْ قَصِيدَةً رَائِعَةً فِي الْقَاعَةِ الْمَدْرَسَةِ!
- ۳) قَرَأَتْ الطَّلِبَاتُ الْمُجِدَّاتُ قَصِيدَةً رَائِعَةً فِي قَاعَةِ الْمَدْرَسَةِ!
- ۴) قَرَأَ الطَّلَابُ الْمُجِدِّونَ قَصِيدَةً الرَّائِعَةَ فِي قَاعَةِ الْمَدْرَسَةِ!

● اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ بِمَا يَنْسَبُ النَّصِّ: (۴۳-۴۵)

الدَّلافينُ مِنَ الْحَيَوَانَاتِ الْخَلَابِيَّةِ وَالمَحْبُوبَةِ لِلإِنْسَانِ إِلَّا الحُوتَ القَاتِلَ وَ هُوَ نَوْعٌ مِنَ الدَّلافِينِ. هُنَاكَ أَكْثَرُ مِنْ ثَلَاثِينَ نَوْعًا مِنَ الدَّلافِينِ، وَ لَهَا أَقْوَى ذَاكِرَةٌ بَيْنَ الْحَيَوَانَاتِ، وَ تَعِيشُ فِي العَدِيدِ مِنَ المِيَاهِ المَالِحَةِ وَ العَذْبَةِ فِي العَالَمِ. تَسْبِحُ الدَّلافِينُ عَادَةً بِسُرْعَةٍ قَلِيلَةٍ، لَكِنْ بَعْضُ أَنْوَاعِهَا تُمَكِّنُهَا السَّبَاحَةَ بِسُرْعَةٍ سِتِّينَ كَم/ سَاعَةً، حَيْثُ يَجْعَلُهَا أَسْرَعَ الْحَيَوَانَاتِ اللَّبُونَةِ السَّبَاحَةَ فِي العَالَمِ وَ هِيَ تَتَغَذَّى عَلَى اللَّحُومِ، وَ فِي المَتَوَسِّطِ، تَأْكُلُ خَمْسَةَ عَشَرَ كِيلُوغْرَامٍ مِنَ الأَسْمَاكِ يَوْمِيًّا. فِي الوَقْتِ الحَاضِرِ، يُمَكِّنُنَا رُؤْيَتُهُمْ حَتَّى فِي حَدَائِقِ الْحَيَوَانَاتِ، وَ السَّرِيكِ!

۴۳- عَيْنِ الصَّحِيحِ حَسَبَ مَفْهُومِ النَّصِّ:

- ۱) لَا يَسْتَطِيعُ الدَّلافِينُ العَيْشَ فِي المِيَاهِ المَالِحَةِ!
- ۲) الدَّلافِينُ تُرْضِعُ صِغَارَهَا!
- ۳) هُنَاكَ حَوَالِي سِتِّينَ نَوْعًا مِنَ الدَّلافِينِ!
- ۴) الدَّلافِينُ لَا تُرَى إِلَّا فِي البَحَارِ وَ الأَنْهَارِ!

۴۴- عَيْنِ الخَطَأِ حَسَبَ مَفْهُومِ النَّصِّ:

- ۱) لَا يَوْجَدُ حَيَوَانٌ لِبُونٌ أَسْرَعَ مِنَ الدَّلافِينِ فِي البَحَارِ!
- ۲) بِالإِضَافَةِ إِلَى اللَّحُومِ، تَأْكُلُ الدَّلافِينُ أَيْضًا النَّبَاتَاتِ!
- ۳) لَا يُحِبُّ البَشَرُ جَمِيعَ أَنْوَاعِ الدَّلافِينِ!
- ۴) ذَاكِرَةُ الإِنْسَانِ أَقْوَى مِنَ الدَّلافِينِ!

۴۵- عَيْنِ الخَطَأِ لِلْكَلِمَاتِ (فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَ المَحَلِّ الإِعْرَابِيِّ):

- ۱) تَتَغَذَّى: فَعْلٌ مُضَارِعٌ - لَازِمٌ - مَزِيدٌ ثَلَاثِي بِزِيَادَةِ حَرْفَيْنِ، وَ مِنْ بَابِ «تَفَعَّلَ» / فَعْلٌ وَ مَعَ فَاعِلِهِ جُمْلَةٌ فَعْلِيَّةٌ، وَ خَبِرَ مِنْ نَوْعِ الجُمْلَةِ
- ۲) يَجْعَلُ: فَعْلٌ مُضَارِعٌ - مَفْرَدٌ مَذَكَّرٌ غَائِبٌ - مَجْرَدٌ ثَلَاثِي - مُتَعَدِّ / فَعْلٌ، وَ ضَمِيرٌ «هَا» مَفْعُولُهُ
- ۳) الأَسْمَاكِ: اِسْمٌ - جَمْعُ التَّكْسِيرِ (مَفْرَدُهُ «السَّمَكُ») - مَذَكَّرٌ - مَعْرَبٌ / مَجْرورٌ بِحَرْفِ الجَرِّ، وَ مِنْ الأَسْمَاكِ: جَارٌ وَ مَجْرورٌ
- ۴) الدَّلافِينِ: اِسْمٌ - جَمْعٌ سَالِمٌ لِلْمَذَكَّرِ - مَعْرَبٌ / مَبْتَدَأٌ وَ مَنْصُوبٌ بِالْيَاءِ، وَ الجُمْلَةُ اِسْمِيَّةٌ

● عَيْنِ المُنَاسِبِ لِلجَوَابِ عَنِ الأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (۴۶ - ۵۰):

۴۶- عَيْنِ الخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الحُرُوفِ:

- ۱) تَنْوَعُ مَعَالِمِ إِيْرَانِ وَ اسْتِقْرَارُ الوَضْعِ الأَمْنِيِّ فِيهَا يُشَجِّعُ السَّائِحِينَ إِلَى السَّفَرِ إِلَيْهَا!
- ۲) العَوَاصِمُ شَاهَدُوا مَنَاتِ المَصَابِيحِ المُلَوَّنَةِ الَّتِي يَنْبَعِثُ ضَوْؤُهَا مِنْ الأَسْمَاكِ المُضِيئَةِ!
- ۳) عَلَى امْتِدَادِ الأَنْبِيْبِ تَوْجَدُ أَعْمَدَةٌ اتِّصَالَاتِ كَمَحَطَاتِ إِنْذَارِ!
- ۴) يُشَاهِدُ أَعْضَاءُ الأُسْرَةِ فِلْمًا رَائِعًا عَنِ الدُّلْفِينِ الَّذِي أَنْقَذَ إِنْسَانًا مِنَ العَرَقِ!

۴۷- عَيْنِ غَيْرِ المُنَاسِبِ لِمَفْهُومِ هَذَا الحَدِيثِ: «العَالِمُ بِلَا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلَا ثَمَرٍ»

- ۱) عِلْمٌ چِنْدَانِ كِه بِيَشْتَرِ خَوَانِي
- ۲) بَارِ دَرخْتِ عِلْمِ نَدَانِمِ مَگَرِ عَمَلِ
- ۳) هَرِ عِلْمِ رَا كِه كَارِ نَبِنْدِي چِه فَايِدِه
- ۴) نِه هَرِ دَرخْتِ تَحْمَلِ كَنْدِ جَفَايِ خَزَانِ
- چون عمل در تو نیست نادانی!
- با علم اگر عمل نکنی شاخ بی‌بری!
- چشم از برای آن بود آخر که بنگری!
- غلام همت سرورم که این قدم دارد!

٤٨- عین ضمیر الیاء مفعولاً:

- ١) عَلَیْكُمْ بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ؛ فَإِنَّ رَبِّي بَعَثَنِي بِهَا!
- ٢) إِعْتَذَرَ الْمُشْرِفُ مِنِّي وَ قَالَ لِي: سَأَتَّصِلُ بِالْمُهَنْدِسِ!
- ٣) لَا تَحْزَنِي يَا بِنْتِي، لِأَنَّ الْمَشَاكِلَ سَتَقَلُّ!
- ٤) اسْتَعْمَدْتَنِي عَامِلًا لِنَقْلِ الْمُنَاضِدِ مِنَ السَّيَّارَةِ إِلَى الْمَكْتَبَةِ!

٤٩- عین ما جاء فيه نائب الفاعل:

- ١) يُنْزِلُ الْعَمَّالُ الْبَضَائِعَ مِنَ الشَّاحِنَةِ!
- ٢) يُصَدِّرُ قِسْمٌ مِنَ النَّفْطِ وَ الْغَازِ إِلَى الْبُلْدَانِ الصَّنَاعِيَّةِ!
- ٣) تُحَذِّرُ اللَّوْحَاتُ التَّحْذِيرِيَّةُ الْمُواطِنِينَ مِنْ حَفْرِ الْأَرْضِ!
- ٤) يُعَامِلُ مُعَلِّمُنَا الطَّلَابَ فِي الصَّفِّ جَيِّدًا!

٥٠- عین حرف «إلى» بمعنى «حتى»:

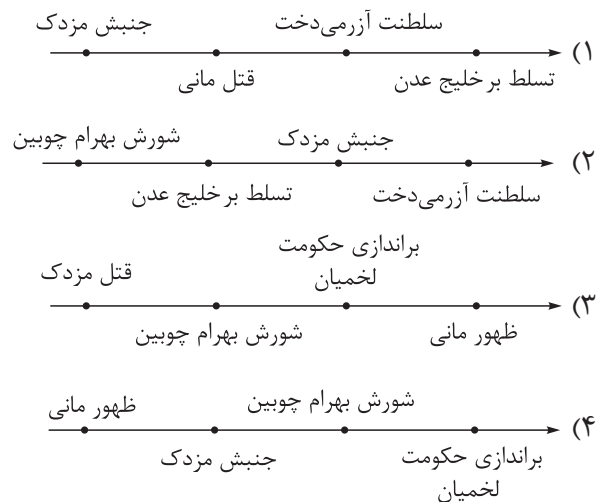
- ١) مع الأسف، ما سافرت إلى إيران حتى الآن!
- ٢) يدرس زميلي من الساعة الثامنة إلى العاشرة في يوم الجمعة!
- ٣) وقفت الحافلة في المحطة حتى يذهب المسافرون إلى دورات المياه!
- ٤) كان لصديقي مرضٌ جلديٌّ فذهب إلى المستشفى!

- ۵۱- در یک موقعیت فرضی، سربازی در نبرد «گرانیکوس» کشته شده است؛ کدام گزینه درباره وی درست است؟
- (۱) می‌توانسته درباره رشادت‌های آریوبرزن، سردار شجاع ایرانی، مطالبی خوانده یا شنیده باشد.
  - (۲) تسخیر شوش به دست اسکندر را درک کرده، اما در زمان قتل داریوش سوم در قید حیات نبوده است.
  - (۳) می‌توانسته درباره درگیری ایرانیان و یونانیان در نبردهای ماراتن و سالامیس مطالبی خوانده یا شنیده باشد.
  - (۴) هم شاهد حمله اسکندر مقدونی به ایران بوده و هم آغازین سال‌های حکومت سلوکیان در ایران را تجربه کرده است.

۵۲- کدام موارد، درباره وجوه مشترک اقدامات داریوش یکم هخامنشی و خسروانشیروان ساسانی درست است؟

- (الف) ساماندهی تشکیلات استانی یا ساتراپی
 (ب) بهره‌گیری از نیروی دریایی در خلیج فارس
 (ج) تشکیل سپاه جاویدان و برپاکردن ارتش‌تارستان
 (د) انجام اصلاحات در زمینه‌های اداری، نظامی و اقتصادی
- (۱) «الف» - «د»   (۲) «الف» - «ج»   (۳) «ب» - «د»   (۴) «ب» - «ج»

۵۳- کدام نمودار درباره تقدم و تأخر مهم‌ترین رویدادهای عصر ساسانی به درستی ترسیم شده است؟

۵۴- تحت تأثیر کدام عوامل، نظام طبقاتی جامعه ایران در عصر ساسانی گسترش یافت و تثبیت شد؟

- (الف) رسمیت یافتن دین زرتشتی
 (ب) تأسیس یک حکومت مرکزی قدرتمند
 (ج) اضافه شدن طبقه جدید دبیران به طبقه حاکم
 (د) افزایش فتوحات نظامی و اهمیت یافتن طبقه جنگجویان
- (۱) «الف» - «ب»   (۲) «ب» - «د»   (۳) «الف» - «ج»   (۴) «ب» - «ج»

۵۵- در رابطه با «پول» در ایران باستان، کدام گزینه درست است؟

- (۱) در حکومت ماد، پول رواج چندانی نداشت و از سکه فقط برای پرداخت دستمزد نظامیان استفاده می‌شد.
- (۲) کورش کبیر، سکه‌هایی با وزن و عیار مشخص ضرب کرد که حتی فراتر از قلمرو هخامنشیان نیز اعتبار داشت.
- (۳) در عصر اشکانی، ضرب سکه در انحصار شاهان بود و حاکمان محلی فقط می‌توانستند به نام پادشاه سکه ضرب کنند.
- (۴) در زمان ساسانیان، کاربرد پول گسترش یافت و سکه‌های نقره‌ای و مسی در مبادلات تجاری در منطقه وسیعی به جریان افتاد.

۵۶- پیشرفت صنعت پارچه‌بافی و ایجاد کارگاه‌های متعدد بافندگی در شهرهای شوش، جندی‌شاپور و شوشتر در زمان ساسانیان مرهون کدام عوامل بود؟

- (الف) در اختیار گرفتن واردات ابریشم خام از چین
 (ب) معاف کردن صاحبان کارگاه‌های بافندگی از مالیات
 (ج) کوچاندن بافندگان ماهر از قلمرو روم در شام به ایران
 (د) استخدام چینی‌ها برای آموزش فنون تولید ابریشم به ایرانیان
- (۱) «الف» - «ج» (۲) «ب» - «د» (۳) «الف» - «ب» (۴) «ج» - «د»

۵۷- کدام موارد دربارهٔ اوستا (کتاب مقدس زرتشتیان) درست است؟

- (الف) اوستا تا قرن‌ها به صورت شفاهی و سینه‌به‌سینه نقل می‌شد تا این‌که در زمان شاپور دوم، به خط و زبان پهلوی نگارش یافت.
 (ب) چند قرن پس از آن‌که نسخه‌ای از اوستا در آتش‌سوزی تخت جمشید از بین رفت، به دستور بلاش یکم، متون پراکندهٔ آن گردآوری شد.
 (ج) در هیچ‌یک از بخش‌های اوستا تفاوتی میان مرد و زن وجود ندارد و گفتار، کردار و پندار نیک، به یکسان به زنان و مردان توصیه شده است.
 (د) در فصلی از اوستا که به دانش اختصاص دارد، مطالبی دربارهٔ پزشکی، ستاره‌شناسی، علوم طبیعی و امور اجتماعی و حقوقی بیان شده است.
- (۱) «الف» - «ج» (۲) «ج» - «د» (۳) «الف» - «ب» (۴) «ب» - «د»

۵۸- کدام گزینه دربارهٔ زبان «فارسی باستان» درست است؟

- (۱) نیای زبان فارسی امروزی و زبان قوم پارت بوده که در دورهٔ هخامنشی و اشکانی به آن سخن گفته می‌شد.
 (۲) مهم‌ترین مدارک برجای‌مانده از آن، سنگ‌نوشته‌های پادشاهان هخامنشی است که به خط میخی نوشته شده‌اند.
 (۳) زبان فارسی میانه که دنبالهٔ آن است، در نواحی مرکزی ایران رایج بوده و زبان رسمی حکومت ساسانی به شمار می‌رفت.
 (۴) آثار برجای‌مانده از آن بیشتر به موضوعات دینی و پند و اندرز اختصاص داشته که به شکل نثر و به خط پهلوی نگارش یافته‌اند.

۵۹- کدام موارد دربارهٔ معماری و شهرسازی در دورهٔ ساسانیان درست است؟

- (الف) طرح و نقشهٔ شهرهای ساسانی همچون شهرهای اشکانی به شکل دایره بود.
 (ب) هنر گچ‌بری که در عصر ساسانی رواج یافت، در تزیین طاق کسری به نهایت ظرافت رسید.
 (ج) معماری ساسانی با بنای کاخ تیسفون آغاز شد و با ساخت کاخ اردشیر در فیروزآباد فارس به اوج رسید.
 (د) در عصر ساسانی، آتشکده‌هایی به شکل گنبد چهارطاقی ساخته شدند که آتش مقدس درون آن نگهداری می‌شد.
- (۱) «الف» - «ج» (۲) «الف» - «د» (۳) «ج» - «ب» (۴) «ج» - «د»

۶۰- اغلب نقش و نگارهای کنده‌کاری‌شده بر روی نقش‌برجسته‌های سنگی به‌جامانده از دوران هخامنشیان، به کدام موارد اختصاص دارد؟

- (۱) پیکرهٔ پادشاه و ملازمان او به هنگام پیروزی بر دشمنان یا بار عام و پیکرهٔ حیوانات واقعی و افسانه‌ای و نمادهای دینی
 (۲) پیکرهٔ حیوانات واقعی و افسانه‌ای و نمادهای دینی و ابراز وفاداری به پادشاه در جشن‌های نوروز و گاهنبارها
 (۳) ابراز وفاداری به پادشاه در جشن‌های نوروز و مهرگان و اعطای منصب شاهی از سوی اهوره‌مزدا به شاه
 (۴) اعطای منصب شاهی از سوی اهوره‌مزدا به شاه و صحنه‌هایی از پیروزی‌های شاهان بر دشمنانشان

جغرافیای ایران

۶۱- کدام یک از اطلاعات زیر درباره دریاى خزر درست است؟

- الف) رود کورا از سمت جنوب شرق و رود اترک از جنوب غرب از طولانی‌ترین رودهای حوضه آبریز آن هستند.
 ب) سطح آب این دریا از سطح آب‌های آزاد حدود ۲۸ متر پایین‌تر است.
 ج) عدم نیاز به استفاده از آبراه و کانال‌های دریانوردی در سواحل از جمله ویژگی‌های آن است.
 د) این دریا از طریق کانال دن - ولگا با دریای سیاه ارتباط دارد.

- ۱) «الف» - «ج»   ۲) «ب» - «د»   ۳) «الف» - «د»   ۴) «ب» - «ج»

۶۲- کدام گزینه درباره ترتیب تقسیمات کشوری (از واحد بزرگ‌تر به کوچک)

مرتبط با نقشه مقابل درست است؟

- ۱) شهرستان - بخش - قصبه - روستا
 ۲) استان - شهرستان - بخش - شهر
 ۳) استان - شهر - شهرستان - دهستان
 ۴) شهرستان - بخش - دهستان - قصبه

۶۳- اگر تقسیمات کشوری امروز را با تقسیمات کشوری دوره ساسانی تطبیق دهیم، کدام گزینه با نقشه زیر مطابقت دارد؟

استان خراسان جنوبی

۱) «نهبندان» از نظر اداری توسط فرماندار اداره می‌شود و در تقسیمات

کشوری ساسانیان یک تسوج محسوب می‌شد.

۲) «خراسان جنوبی» از نظر اداری تابع استانداری است و در تقسیمات کشوری ساسانیان یک ایالت محسوب می‌شد.

۳) «طبس» از نظر اداری زیر نظر بخشداری قرار دارد و در تقسیمات کشوری ساسانیان یک رستاک محسوب می‌شد.

۴) «خراسان جنوبی» از نظر اداری توسط فرماندار اداره می‌شود و در تقسیمات کشوری ساسانیان یک خوره محسوب می‌شد.

۶۴- کدام گزینه با موارد «الف»، «ب» و «ج» مطابقت دارد؟

الف) روستای آق اولر در گیلان

ب) روستای خطی لرنی در ایلام

ج) روستای پلکانی دیزباد بالا در خراسان رضوی

۱) در «الف» خانه‌ها با فاصله از هم قرار دارند و در «ب» خانه‌ها در دامنه کوه‌ها استقرار یافته‌اند.

۲) «الف» و «ب» از روستاهای متمرکز و «ج» از روستاهای پراکنده محسوب می‌شوند.

۳) روستاهای مشابه «الف» در نواحی ساحلی شمالی و جنوبی و روستاهای مشابه «ج» در نواحی کوهستانی دیده می‌شوند.

۴) برخلاف «ب» و «ج» در «الف» زمین‌های کشاورزی در اطراف خانه‌ها قرار گرفته‌اند.

۶۵- کدام گزینه با عبارت زیر مطابقت دارد؟

«شهر همدان به صورت شعاعی و شهر بوشهر به صورت خطی شکل گرفته‌اند.»

- ۱) شهرها با توجه به چگونگی پیدایش و کارکردهای مختلف خود شکل‌های متفاوتی دارند.
- ۲) میزان دسترسی به آب موجب شکل‌گیری و گسترش شهرها در اشکال مختلف گردیده است.
- ۳) شهرها متناسب با ویژگی‌های محیطی و توان‌های اقتصادی خود شکل‌های مختلفی دارند.
- ۴) تغییرات جمعیتی و رشد سریع شهرنشینی موجب شده است، شهرها به اشکال گوناگون باشند.

۶۶- با توجه به موارد زیر، کدام گزینه دربارهٔ استان و شهر یزد درست است؟

- الف) از استان‌هایی است که بیشترین شاغلان بخش معدنی کشور را دارد.
  - ب) از سال ۱۳۹۰ به بعد از کلان‌شهرهای ایران محسوب می‌شود.
  - ج) از نظر نقش سکونتگاه، با شهرهای پیرانشهر و مهران هم‌نقش است.
  - د) در تقسیمات کشوری دورهٔ قاجاریه، نام یکی از ایالت‌های ایران بوده است.
- ۱) موارد «الف» و «ب» برخلاف «ج» و «د» با جغرافیای این منطقه مطابقت دارند.
  - ۲) مورد «د» برخلاف سایر موارد با جغرافیای این منطقه مغایرت دارد.
  - ۳) موارد «ب» و «ج» برخلاف «الف» و «د» با جغرافیای این منطقه مطابقت دارند.
  - ۴) مورد «الف» برخلاف سایر موارد با جغرافیای این منطقه مطابقت دارد.

۶۷- کدام عبارت‌های زیر دربارهٔ ویژگی‌های انواع سکونتگاه‌ها در ایران درست هستند؟

- الف) عشایر زندگی اجتماعی قبیله‌ای دارند و در شهرها ارزش‌ها و شیوهٔ زندگی مردم متفاوت است.
- ب) سکونتگاه روستایی، قدیمی‌ترین نوع سکونتگاه در ایران است.
- ج) چراگاه‌ها و مزارع از اجزای سکونتگاه روستایی و کاشانه‌ها و میدان‌ها از اجزای سکونتگاه شهری است.
- د) روستانشینان برخلاف عشایر به طور مستقیم از منابع طبیعی استفاده می‌کنند.

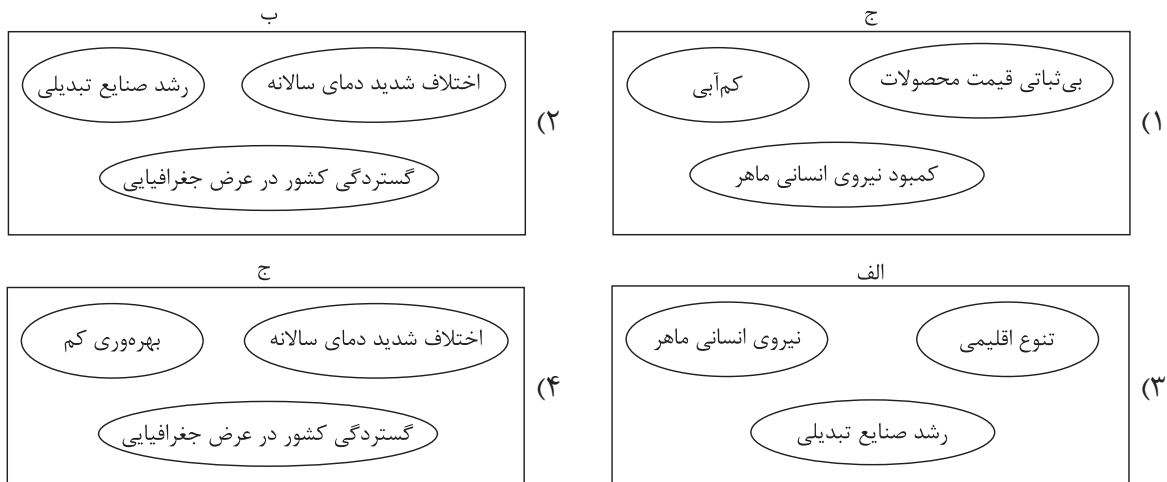
۱) «الف» - «ج»   ۲) «ب» - «د»   ۳) «الف» - «د»   ۴) «ب» - «ج»

۶۸- با توجه به موارد زیر کدام مورد به درستی ترسیم شده است؟

الف) عوامل رشد دامداری در ایران

ب) عوامل رشد باغداری در ایران

ج) مشکلات زراعت در ایران

۶۹- کدام گزینه جای خالی را کامل می‌کند؟

«محرک اصلی رشد، موفقیت و نوآوری کشور، بخش ..... است و بخش خدمات .....».

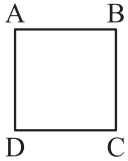
- ۱) صنعت - در تجارت، تحقیق، توسعه و بهره‌وری سهم قابل توجهی دارد
- ۲) آموزش و پرورش - از طریق تحقیقات و پژوهش‌های متعدد، کمک زیادی به رشد صنعت و کشاورزی می‌کند
- ۳) صنعت - به طور غیرمستقیم در بهبود کیفیت و کمیت تولیدات کشور مؤثر است
- ۴) آموزش و پرورش - به طور مستقیم در افزایش آگاهی و نگرش افراد جامعه نقش دارد

۷۰- به ترتیب هر یک از عبارتهای زیر مرتب با کدام فعالیت‌های خدماتی است؟

- الف) عدم اطمینان طرفین از اصالت یکدیگر از معایب آن است.
  - ب) در ردیف شغل‌های پردرآمد، پاک و کم‌هزینه است.
  - ج) اثربخشی و بازدهی آن در درازمدت به دست خواهد آمد.
  - د) رگ‌های حیاتی هر جامعه‌ای هستند.
- ۱) عمده‌فروشی - گردشگری - حمل‌ونقل - آموزش و پرورش
  - ۲) تجارت الکترونیک - گردشگری - آموزش و پرورش - حمل‌ونقل
  - ۳) عمده‌فروشی - گردشگری - آموزش و پرورش - حمل‌ونقل
  - ۴) تجارت الکترونیک - تجارت و بازرگانی - آموزش و پرورش - حمل‌ونقل

۷۱- در مربع تقابل زیر از صدق قضیه ..... به صدق قضیه ..... می‌رسیم.

$$C - B \quad (۲)$$

$$B - A \quad (۱)$$

$$A - D \quad (۴)$$

$$B - D \quad (۳)$$

۷۲- قاعده عکس مستوی در کدام گزینه رعایت نشده است؟

- (۱) همه کارمندان از دستمزدشان ناراضی‌اند (اصل)؛ برخی افرادی که از دستمزدشان راضی نیستند، کارمندند (عکس).
- (۲) هیچ حشره‌ای پستاندار نیست (عکس)؛ هیچ پستانداری حشره نیست (اصل).
- (۳) بعضی از دانشجویان سابق فارغ‌التحصیل شده‌اند (اصل)؛ بعضی از فارغ‌التحصیلان دانشجوی بوده‌اند (عکس).
- (۴) بعضی از فیلمسازان انقلابی نبوده‌اند (عکس)؛ بعضی از انقلابی‌ها فیلمساز نبوده‌اند (اصل).

۷۳- اگر یک قضیه موجبه جزئیة صادق داشته باشیم، متداخل عکس مستوی آن چه قضیه‌ای است و صدق و کذب آن چگونه است؟

- (۱) سور کلی دارد. - نامعلوم
- (۲) موجبه کلیه - صادق
- (۳) موجبه جزئیة - کاذب
- (۴) نسبتش سالبه است. - کاذب

۷۴- در کدام گزینه مقدمه‌های قیاسی از شکل دوم آمده است که حداقل یکی از شروط اعتبار را ندارد؟

- (۱) بعضی الف ب است. - بعضی الف ج نیست.
- (۲) بعضی ب ج است. - بعضی د ج نیست.
- (۳) هر ج الف است. - بعضی د الف است.
- (۴) بعضی ب ج نیست. - هر الف ب است.

۷۵- مقدمات قیاسی موجبه جزئیة و سالبه جزئیة‌اند و نتیجه آن موجبه جزئیة شده است. کدام‌یک از شرایط انتاج یا اعتبار قیاس لزوماً رعایت شده است؟

- (۱) موجبه‌بودن هر دو مقدمه
- (۲) مثبت‌بودن حد وسط حداقل در یکی از مقدمات
- (۳) قانون نتیجه قیاس
- (۴) شرط سوم اعتبار قیاس

۷۶- در کدام گزینه قاعده وضع مقدم رعایت نشده است، اما قیاس معتبر است؟

- (۱) اگر انسان تغذیه خوبی داشته باشد، دیرتر مریض خواهد شد؛ پس حتماً تغذیه خوبی دارم که خیلی وقت است سالمم.
- (۲) اگر این شکل مربع نباشد، قطعاً مستطیل یا لوزی است؛ نه مستطیل است و نه لوزی، پس مربع است.
- (۳) اگر امروز کسی مزاحم نشود، استراحت می‌کنم؛ در طول روز هیچ‌کس حتی یک پیامک هم به من نداد.
- (۴) خدا گر ز حکمت ببندد دری/ ز رحمت گشاید در دیگری؛ خدا هیچ دری را نبسته است، پس دری را هم نگشوده است.

۷۷- در کدام گزینه قضیه‌ای آمده است که با آن می‌توان چهار قیاس استثنایی معتبر تشکیل داد؟

- (۱) واج‌های زبان فارسی یا صامت هستند یا مصوت.
- (۲) یا جاده کوهستانی بسته است یا برف سنگین نیامده است.
- (۳) امسال یا ۳۶۵ روز است یا کبیسه نیست.
- (۴) در دربی هفته بیستم لیگ برتر یا استقلال پیروز می‌شود یا پرسپولیس.

۷۸- کدام قیاس معتبر است؟

- ۱) هر خودکاری که می‌نویسد جوهری دارد. این خودکار جوهری است، پس خودکاری است که می‌نویسد.
- ۲) اگر پدر دیشب سر کار نرفته باشد، ظرف‌ها را شسته است. پدر دیشب شب‌کار بوده است، پس ظرف‌ها نشسته مانده‌اند.
- ۳) اگر مادر در خانه باشد، بوی غذا به مشام می‌رسد. بوی آبگوشت می‌آید، پس مادر در خانه است.
- ۴) این موجود یا انسان است یا غیرحیوان. بررسی کردیم و معلوم شد شیء بی‌جان بوده است، پس انسان نیست.

۷۹- کدام عبارت در مورد کاربردهای استدلال و تفکر نقادانه نادرست است؟

- ۱) تفکر درباره نحوه صحیح تفکر شرط لازم و کافی تفکر نقادانه است.
- ۲) جدی‌گرفتن فرایند تفکر یکی از تفاوت‌های متفکر نقاد و غیرنقاد است.
- ۳) غافلگیر کردن طرف بحث در گذشته ذیل فن «جدل» بررسی می‌شد.
- ۴) برقراری تماس چشمی و شیوا سخن‌گفتن از ملاک‌های برهان نیست.

۸۰- در کدام گزینه مغالطه در اثر عوامل روانی اتفاق نیفتاده است؟

- ۱) هر کس مخالف حقوق بشر مصوبه سازمان ملل متحد باشد، باید با نیروی نظامی آمریکا طرف شود.
- ۲) به کدام یک روی بیاورم؟ به گروهی که بر تعصبات جاهلانۀ خود پای می‌فشارند، یا به آنان که بر باورهای رفیع خود استوارند؟
- ۳) به جز روشنفکران و متفکران کسی در این حزب فعالیت نمی‌کند. زنده باد رأی‌دهندگان به حزب ما.
- ۴) معلم پس از ده دقیقه توضیح مطلبی دشوار در پاسخ به درخواست دانش‌آموزان برای توضیح بیشتر گفت: «این همه توضیح دادم، نمی‌توانم کل وقت را به توضیح همین مبحث اختصاص دهم».

۸۱- کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) عبارات «بیکاری ناشی از عدم تطابق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود» و «بیکاری کسانی که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست‌وجو هستند.» به ترتیب به کدام یک از انواع بیکاری اشاره دارد؟

ب) چنان چه دستمزد تعادلی برابر با ۱۰ میلیون تومان باشد، به ترتیب در سطح دستمزد ۱۵ میلیون تومان و ۸ میلیون تومان، بازار نیروی کار با چه وضعیتی روبه‌رو خواهد شد؟

ج) در شاخص فقر مطلق، ارزش دلار از چه روشی محاسبه می‌شود؟

۱) الف) بیکاری ساختاری - بیکاری اصطکاکی / ب) مازاد تقاضا - کمبود تقاضا / ج) برابری قدرت خرید

۲) الف) بیکاری دوره‌ای - بیکاری ساختاری / ب) مازاد عرضه - کمبود عرضه / ج) نرخ ارز رایج در بازار

۳) الف) بیکاری دوره‌ای - بیکاری ساختاری / ب) کمبود عرضه - مازاد عرضه / ج) نرخ ارز رایج در بازار

۴) الف) بیکاری ساختاری - بیکاری اصطکاکی / ب) کمبود تقاضا - مازاد تقاضا / ج) برابری قدرت خرید

۸۲- اطلاعات یک جامعه فرضی مطابق جدول زیر است:

شرح	جمعیت کل کشور	جمعیت زیر ۱۵ سال	جمعیت غیر فعال	جمعیت شاغل
تعداد	۳,۵۰۰,۰۰۰ نفر	۷۵۵,۰۰۰ نفر	۶۵۰,۰۰۰ نفر	۱,۴۶۶,۵۰۰ نفر

الف) چنان چه اقتصاد این کشور دچار رکود شده باشد، احتمال رواج کدام نوع بیکاری بیشتر است؟

ب) کدام سیاست پولی، می‌تواند شرایط اقتصادی این کشور را بهبود دهد؟

ج) نرخ بیکاری در این جامعه، چند درصد است؟

۱) الف) بیکاری ساختاری / ب) سیاست پولی انقباضی مانند فروش اوراق مشارکت به مردم / ج) ۳۰

۲) الف) بیکاری ساختاری / ب) سیاست پولی انقباضی مانند فروش اوراق مشارکت به مردم / ج) ۴۰

۳) الف) بیکاری دوره‌ای / ب) سیاست پولی انبساطی مانند خرید اوراق مشارکت در دست مردم / ج) ۳۰

۴) الف) بیکاری دوره‌ای / ب) سیاست پولی انبساطی مانند خرید اوراق مشارکت در دست مردم / ج) ۴۰

۸۳- اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، مربوط به

یک جامعه فرضی است. با توجه به این مندرجات:

الف) حجم پول

ب) میزان «حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت»

ج) میزان نقدینگی در این جامعه کدام است؟

۱) الف) ۲۲۴۰ / ب) ۴۵۰ / ج) ۳۶۵۰

۲) الف) ۲۸۴۰ / ب) ۴۵۰ / ج) ۳۸۱۰

۳) الف) ۲۸۴۰ / ب) ۴۲۰ / ج) ۳۶۵۰

۴) الف) ۲۲۴۰ / ب) ۴۲۰ / ج) ۳۸۱۰

۱	اسکناس	۱۲۶۰ واحد
۲	موجودی حساب‌های پس‌انداز بلندمدت	۵۲۰ واحد
۳	ارزش مسکوکات مردم معادل	$\frac{1}{3}$ موجودی اسکناس
۴	شبه پول	۹۷۰ واحد
۵	موجودی حساب‌های دیداری اشخاص	۵۶۰ واحد
۶	چک پول	۶۰۰ واحد

محل انجام محاسبات

- ۸۴- عبارات کدام گزینه در بردارنده پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟
- الف) به ترتیب پشتوانه «پول‌های فلزی در گذشته» و «پول‌های الکترونیکی و کاغذی که امروزه مورد استفاده قرار می‌گیرند» کدام است؟
- ب) روند پیدایش و تکمیل پول در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟
- ج) کدام عبارت در رابطه با وظایف پول نادرست است؟
- د) کدام گزینه به آثار پدیده تورم اشاره دارد؟
- ۱) الف) طلا و نقره موجود در خود پول - قدرت اقتصادی کشور / ب) پول کالایی - پول فلزی - پول کاغذی - پول الکترونیکی / ج) دیگران هنگام فروش کالاها یا خدمات خود آن را از شمایی بپذیرند: وسیله پرداخت در مبادلات / د) افزایش قیمت‌ها و کاهش درآمدها
- ۲) الف) طلا و نقره موجود در خود پول - قدرت اقتصادی کشور / ب) پول کالایی - پول فلزی - پول کاغذی - پول الکترونیکی / ج) خرید اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی: وسیله حفظ ارزش / د) کاهش رفاه مردم و بی‌ثبات شدن فضای کسب و کار
- ۳) الف) شمش‌های طلا و جواهراتی که نزد صراف یا بانک بود - رسیدهای کاغذی نزد بانک مرکزی / ب) پول کالایی - طلا و نقره - چک - اسکناس - کارت‌های اعتباری / ج) برخی هزینه‌های غیر قابل پیش‌بینی در موقعیت‌های خاص پیش می‌آید: وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش / د) کاهش رفاه مردم و بی‌ثبات شدن فضای کسب و کار
- ۴) الف) شمش‌های طلا و جواهراتی که نزد صراف یا بانک بود - رسیدهای کاغذی نزد بانک مرکزی / ب) پول کالایی - طلا و نقره - چک - اسکناس - کارت‌های اعتباری / ج) واحد پول در ایران، ریال است: وسیله سنجش ارزش / د) افزایش قیمت‌ها و کاهش درآمدها

۸۵- با توجه به جدول مقابل:

نام کشور	سطح عمومی قیمت‌ها در سال ۲۰۱۷ (به ریال)	سطح عمومی قیمت‌ها در سال ۲۰۱۸ (به ریال)	نرخ تورم
A	۲۸,۷۵۰	؟	$\frac{۲}{۳}$ تورم کشور C
B	۱,۵۰۰	۱,۶۸۰	؟
C	؟	۲۳۸,۰۰۰	۳ برابر تورم کشور B

- الف) سطح عمومی قیمت‌ها در کشور A در سال ۲۰۱۸ چند ریال است؟
- ب) سطح عمومی قیمت‌ها در کشور C در سال ۲۰۱۷ چند ریال است؟
- ج) نرخ تورم در کشور B چند درصد است؟
- ۱) الف) (۳۵,۶۵۰ / ب) (۱۷۵,۰۰۰ / ج) (۱۲ / د) (۱۸۰,۰۰۰ / ب) (۳۱,۰۵۰ / ج) (۱۲
- ۲) الف) (۳۵,۶۵۰ / ب) (۱۸۰,۰۰۰ / ج) (۲۰ / د) (۳۱,۰۵۰ / ب) (۱۷۵,۰۰۰ / ج) (۲۰

۸۶- کدام یک از موارد زیر در محاسبه تولید ناخالص داخلی ایران لحاظ نمی‌شود؟

- الف) تولیدات یک شهروند ایرانی که در کشور آلمان به شکل موقت مشغول به کار است.
- ب) درآمد شرکت تولید پوشاک سایز بزرگ، واقع در شهر آمل
- ج) میزان درآمد یک شرکت خارجی خودروسازی واقع در ایران
- د) درآمد کشاورزان مناطق شمالی کشور از فروش محصول پرتقال خود به کارخانه آبمیوه‌سازی
- ه) درآمد حاصل از فروش لوازم برقی آشپزخانه که به صورت غیرقانونی وارد کشور شده‌اند.
- و) فعالیت‌های داوطلبانه در یک خیریه فعال در حوزه کودکان کار
- ۱) الف - ج - د - و   ۲) الف - د - ه - و   ۳) ب - ج - د - ه   ۴) ج - د - ه - و

محل انجام محاسبات

۸۷- با توجه به اطلاعات مربوط به وضعیت توزیع درآمد برای کشورهای A، B، C و D در جدول زیر، به ترتیب (از راست به چپ) توزیع درآمد در کدام کشور مناسب تر است و کدام گروه، بیشترین درصد درآمد ملی را دارد؟

کشورها	A	B	C	D
سهام دهک اول	۱۰ درصد دهک دهم	۲	۴	۳
سهام دهک پنجم	۵	۷	۸	۶
سهام دهک دهم	۲۰	۱۶	۳۲	۲/۵ برابر دهک پنجم

۱) A - دهک دهم کشور B (۲) D - دهک دهم کشور C (۳) D - دهک دهم کشور A (۴) A - دهک دهم کشور C

۸۸- عبارات کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) مراحل دوم و چهارم بودجه‌ریزی ماهیانه به ترتیب، کدام است؟
 ب) دخل یا کسب درآمد، شامل فعالیت‌هایی می‌شود که بیشتر افراد برای ..... انجام می‌دهند، خرج کردن مربوط به حوزه ..... است. حفظ و رشد درآمد شامل فعالیت‌هایی نظیر ..... است.

ج) کدام گزینه در خصوص خمس و تعیین سال مالی صحیح است؟

۱) الف) سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف - بیان این که واقعاً برای رفع چه مشکل یا حل چه مسئله‌ای نیاز به خرید و مصرف دارید. / ب) پس‌انداز و سرمایه‌گذاری - درآمدزایی و پول درآوردن - برنامه‌ریزی مخارج و شیوه‌های مصرف / ج) سال مالی از فروردین‌ماه هر سال شروع می‌شود و تا فروردین‌ماه سال بعد ادامه می‌یابد و برای محاسبه خمس باید مازاد درآمد آن سال را در $\frac{1}{5}$ ضرب کنیم.

۲) الف) هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید. - اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد. / ب) پس‌انداز و سرمایه‌گذاری - درآمدزایی و پول درآوردن - برنامه‌ریزی مخارج و شیوه‌های مصرف / ج) سال مالی از زمانی که خودمان به عنوان آغاز سال مالی انتخاب می‌کنیم تا دوازده ماه بعد می‌باشد و خمس بر $\frac{1}{5}$ پس‌انداز سالانه و کالاهای مصرفی استفاده‌نشده تعلق می‌گیرد.

۳) الف) هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید. - اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد. / ب) درآمدزایی و پول درآوردن - برنامه‌ریزی مخارج و شیوه‌های مصرف - پس‌انداز و سرمایه‌گذاری / ج) سال مالی از همان روزی که اولین درآمد را به دست می‌آوریم شروع می‌شود و برای محاسبه خمس باید پس از گذشت یک سال، درآمدی که برای فرد باقی می‌ماند، به همراه ارزش ارقام مصرفی که خریداری کرده است، ولی از آن استفاده نکرده است را در $\frac{1}{5}$ ضرب کنیم.

۴) الف) سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف - بیان این که واقعاً برای رفع چه مشکل یا حل چه مسئله‌ای نیاز به خرید و مصرف دارید. / ب) درآمدزایی و پول درآوردن - برنامه‌ریزی مخارج و شیوه‌های مصرف - پس‌انداز و سرمایه‌گذاری / ج) سال مالی از آغاز سال قمری تا پایان همان سال است و برای محاسبه خمس باید ۲۰ درصد از درآمد مازاد آن سال را محاسبه کنیم.

محل انجام محاسبات

۸۹- موارد کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح دو پرسش زیر است؟

الف) در کدام گزینه موارد اول و دوم به مزایا و منافع خرید مقایسه‌ای و مورد سوم به معایب خرید مقایسه‌ای اشاره دارد؟
ب) کدام گزینه در رابطه با واقعیت صحیح است؟

۱) الف) خرید مقایسه‌ای زمان‌بر است. - ممکن است این نوع خرید هزینه‌بر باشد. - می‌توان بخشی از پول خود را پس‌انداز کرد، زیرا در صورت مقایسه درست، معمولاً هزینه کم‌تری پرداخت می‌شود. / ب) مثالی برای مصرف صحیح و مسئولانه، استفاده از ظروف پلاستیکی یا فلزی است که سال‌ها در طبیعت می‌مانند و عملاً به چیز دیگری تبدیل نمی‌شوند.
۲) الف) با خرید مقایسه‌ای، محصولی با کیفیت و با عملکرد بهتر می‌خرید. - با خرید مقایسه‌ای، ویژگی‌ها یا ارزش بیشتری را با همان مقدار پول دریافت می‌کنید. - ممکن است پس‌انداز حاصل از خرید مقایسه‌ای، به‌ویژه برای کالاهایی با قیمت پایین، کمتر از هزینه‌های زمان، بنزین یا سایر هزینه‌های دیگر برای کسب اطلاعات باشد. / ب) مفهوم اتلاف، دورریختن و هدر دادن منابع است و اسراف مفهومی عام‌تر از اتلاف است.

۳) الف) می‌توان بخشی از پول خود را پس‌انداز کرد، زیرا در صورت مقایسه درست معمولاً هزینه کم‌تری پرداخت می‌شود. - ممکن است این نوع خرید هزینه‌بر باشد. - با خرید مقایسه‌ای، ویژگی‌ها یا ارزش بیشتری را با همان مقدار پول دریافت می‌کنید. / ب) روش «ب» یکی از روش‌های مصرف مسئولانه است: که شامل موارد بهینه مصرف کردن، بازیافت، بازسازی، بازداشتن، بازتفکر و باز مصرف است.

۴) الف) با خرید مقایسه‌ای، نسبت به خرج کردن پول خود احساس آرامش بیشتری می‌کنید. - با خرید مقایسه‌ای، درباره گزینه‌هایی از آن کالا که قبلاً از آن‌ها مطلع نبودید، آگاه می‌شوید. - خرید مقایسه‌ای زمان‌بر است. / ب) مصرف مسئولانه، مصرفی است که اجازه می‌دهد، چرخه تبدیل‌ها و تغییرات طبیعی متوقف شود.

۹۰- هر یک از عبارات زیر به ترتیب به مزایا یا معایب کدام نوع از حساب‌های سرمایه‌گذاری در بانک اشاره دارد؟

- نرخ سود این سپرده‌ها می‌تواند هم‌زمان با کاهش نرخ سود عمومی بانک‌ها کاهش یابد.
- پول به راحتی در دسترس است؛ مجبور نیستید پولتان را برای زمانی خاص در بانک قرار بدهید. می‌توانید پولتان را بدون هیچ جریمه‌ای برداشت کنید.
- این سپرده‌ها سود بالاتری دریافت می‌کنند.
- اگر نرخ سود عمومی افزایش یابد، سود این حساب‌ها در حد توافق شده باقی می‌ماند.
- می‌توان با مقدار خیلی کمی پول، این حساب‌ها را باز نمود.

- ۱) معایب کوتاه‌مدت - مزیت کوتاه‌مدت - مزیت بلندمدت - معایب بلندمدت - مزیت کوتاه‌مدت
- ۲) معایب کوتاه‌مدت - مزیت کوتاه‌مدت - معایب بلندمدت - مزیت بلندمدت - مزیت بلندمدت
- ۳) مزیت کوتاه‌مدت - معایب کوتاه‌مدت - مزیت کوتاه‌مدت - معایب بلندمدت - مزیت کوتاه‌مدت
- ۴) معایب بلندمدت - مزیت بلندمدت - مزیت بلندمدت - معایب کوتاه‌مدت - مزیت کوتاه‌مدت

دوستان عزیز خیلی سبز، سلام؛

فایل پاسخ‌نامه این آزمون را که شامل درس‌نامه، نکات کنکوری، پاسخ تشریحی و ... است، ساعت ۱۴ امروز از صفحه شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.

هم‌چنین شما می‌توانید همین امشب کارنامه اولیه آزمونتان را در صفحه شخصی خود مشاهده بفرمایید.

برای دسترسی به صفحه شخصی خود وارد سایت آزمون خیلی سبز به آدرس: azmoon.kheilisabz.com شوید و کدی را که توسط مدرسه و یا نمایندگی‌های آزمون‌های خیلی سبز به شما داده شده، در محل مشخص شده در سایت ثبت بفرمایید.

پایه
دهم

۱۴۰۳/۰۲/۲۰

دفترچه
پاسخ
آزمون ششم
حضورى

علوم انسانی

سال تحصیلی
۱۴۰۲-۱۴۰۳

آزمون آزمایشی خیلیسبز

نام درس	مسئول درس	طراحان آزمون به ترتیب حروف الفبا	مؤلف پاسخنامه	کارشناسان علمی-محتوایی به ترتیب حروف الفبا	ویراستاران به ترتیب حروف الفبا
ریاضی و آمار	علی شهبابی	علی شهبابی	علی شهبابی	زهره فتحی	نرجس تیمناک عاطفه خان محمدی شقایق راهبریان محسن فراهانی
علوم و فنون ادبی	مهدی نظری	مهدی نظری	مهدی نظری	سیدعلی مرتضوی باروق	معصومه رحمانی زهره سیدقاسم
جامعه شناسی	فاطمه صفری	فاطمه صفری محمدابراهیم مازنی	فاطمه صفری	سعید ستوده مهر محمدابراهیم مازنی	علی سلوکی زهره قموشی
عربی، زبان قرآن	اسرافیل قربان پور	اسرافیل قربان پور	اسرافیل قربان پور	منیژه خسروی	مختار حسامی منیژه خسروی سمانه ریحانی
تاریخ	زهره نعمتی	زهره نعمتی	زهره نعمتی	علیرضا کاهیدوند بهروز یحیی	خدیجه جنت علیپور الهام میرزایی
جغرافیا	حامد یاری	حامد یاری	حامد یاری	علیرضا کاهیدوند بهروز یحیی	خدیجه جنت علیپور نادیا فیلی
منطق	فرهاد علی نژاد	فرهاد علی نژاد	فرهاد علی نژاد	محمد رضایی بقا	پارسا پور کمال زهره قموشی احمد منصوری
اقتصاد	سارا شریفی	سارا شریفی	سارا شریفی	مصطفی رضایی مهر	سعید بهروزی فر کوثر رعدی احمد منصوری

سرپرست محتوایی: مهندس احمد علی نژاد

Azmoon.kheilisabz.com

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی و آمار: صفحه‌های ۶۳ تا ۱۱۷

تست و پاسخ ۱

اختلاف طول و عرض رأس سهمی $y = (2x + 4)^2 + 3$ کدام است؟

۷ (۴)

۵ (۳)

۳ (۲)

۱ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۳

نکته در سهمی به معادله $y = a(x - x_S)^2 + y_S$ ، مختصات رأس نیازی به محاسبه ندارد و به صورت (عددی که بیرون پرانتز اضافه می‌شود، ریشه عبارت مربع کامل) است.

پاسخ تشریحی راه اول:

$$y = (2(x+2))^2 + 3 = 4(x+2)^2 + 3$$

گام اول: داخل پرانتز از عدد ۲ فاکتور می‌گیریم:

$$x + 2 = 0 \Rightarrow x = -2 \xrightarrow{\text{پس}} x_S = -2$$

• ریشه عبارت $x + 2$ ، همان x_S می‌شود:

$$y_S = 3$$

• عدد بیرون پرانتز هم، عرض رأس است:

$$|x_S - y_S| = |-2 - 3| = |-5| = 5$$

گام دوم: اختلاف طول و عرض رأس سهمی برابر است با:

راه دوم:

$$y = (2x + 4)^2 + 3 = 4x^2 + 16x + 16 + 3 \Rightarrow y = 4x^2 + 16x + 19$$

گام اول: معادله سهمی را استاندارد می‌نویسیم:

$$x_S = \frac{-b}{2a} = \frac{-16}{2(4)} = \frac{-16}{8} = -2$$

گام دوم: طول رأس را حساب می‌کنیم:

با جای گذاری $x_S = -2$ در معادله سهمی، عرض رأس به دست می‌آید:

$$y = 4x^2 + 16x + 19 \xrightarrow{x_S = -2} y_S = 4(-2)^2 + 16(-2) + 19 = 16 - 32 + 19 = 3$$

$$|x_S - y_S| = |-2 - 3| = |-5| = 5$$

گام سوم: اختلاف طول و عرض رأس سهمی برابر است با:

تست و پاسخ ۲

دو نقطه $A(-2, k)$ و $B(4, k)$ روی سهمی $y = ax^2 + 6x + c$ قرار دارند. اگر خط $y = 5$ ، سهمی را فقط در یک نقطه قطع کند، مقدار k کدام است؟

-۲۶ (۴)

-۲۴ (۳)

-۲۲ (۲)

-۲۰ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

خودت حل کنی بهتره به برابر بودن عرض نقاط A و B دقت کنید.

درس نامه

(۱) اگر دو نقطه با عرض یکسان از یک سهمی داشته باشیم، میانگین طول آن دو نقطه برابر با طول رأس سهمی است.

(۲) در سهمی $y = ax^2 + bx + c$ ، طول رأس $x_S = \frac{-b}{2a}$ است و برای به دست آوردن عرض رأس کافی است طول رأس را در معادله سهمی قرار دهیم.پاسخ تشریحی گام اول: عرض دو نقطه $A(-2, k)$ و $B(4, k)$ یکسان است، پس میانگین طولشان برابر با طول رأس است:

$$x_S = \frac{x_A + x_B}{2} = \frac{-2 + 4}{2} = \frac{2}{2} = 1$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

گام دوم: طول رأس سهمی $y = ax^2 + 6x + c$ را حساب می‌کنیم:

$$x_S = \frac{-B}{2A} = \frac{-6}{2(a)} = \frac{-3}{a}$$

$\frac{-3}{a}$ باید برابر با ۱ باشد:

$$\frac{-3}{a} = 1 \Rightarrow a = -3$$

گام سوم: با جای گذاری $a = -3$ ، ضابطه سهمی به صورت $y = -3x^2 + 6x + c$ درمی‌آید. $x_S = 1$ را در سهمی قرار می‌دهیم تا عرض رأس به دست آید:

$$y_S = -3(1)^2 + 6(1) + c = -3 + 6 + c = c + 3$$

چون خط $y = 5$ ، سهمی را فقط در یک نقطه قطع می‌کند، پس این خط از رأس سهمی عبور می‌کند و y_S باید برابر با ۵ باشد:

$$c + 3 = 5 \Rightarrow c = 2$$

$$y = -3x^2 + 6x + 2$$

گام چهارم: ضابطه سهمی کامل شد:

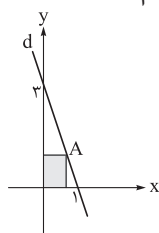
نقطه $(-2, k)$ روی این سهمی است:

$$k = -3(-2)^2 + 6(-2) + 2 = -12 - 12 + 2 = -22$$

۳

تست و پاسخ

با توجه به شکل زیر، نقطه A روی خط d در ناحیه اول قرار دارد. بیشترین مقدار ممکن برای مساحت مستطیل رنگی کدام است؟

۱) ۵/۰

۲) ۷۵/۰

۳) ۸/۰

۴) ۱

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

۲

پاسخ: گزینه ۲

خودت حل کنی بهتره معادله خط d را بنویسید و مختصات A را به صورت (x, y) در نظر بگیرید و مساحت مستطیل را بر حسب X و Y بنویسید بعد جای Y، معادله خط d را قرار دهید.

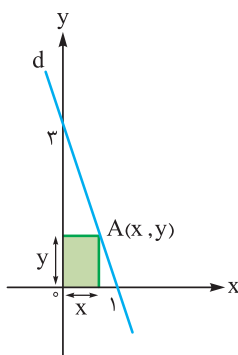
پاسخ تشریحی گام اول: عرض از مبدأ خط d، ۳ است، پس معادله‌اش به صورت $y = mx + 3$ است. این خط از نقطه $(1, 0)$ می‌گذرد، پس:

$$0 = m + 3 \Rightarrow m = -3$$

معادله خط کامل شد: $y = -3x + 3$

گام دوم: نقطه A روی خط d قرار دارد، پس مختصاتش به صورت (x, y) است.

مساحت مستطیل رنگی را حساب می‌کنیم:

$$S = xy$$

$$S = x(-3x + 3) = -3x^2 + 3x$$

جای y ، $-3x + 3$ می‌نویسیم:

گام سوم: حداکثر تابع $S = \frac{-3}{a}x^2 + \frac{3}{b}x + \frac{0}{c}$ را حساب می‌کنیم:

$$\max = -\frac{\Delta}{4a} = -\frac{b^2 - 4ac}{4a} = -\frac{3^2 - 4(-3)(0)}{4(-3)} = -\frac{9}{-12} = \frac{3}{4} = 0.75$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۴

میانگین ۴ داده آماری ۲۱ و میانگین ۱۱ داده آماری دیگر ۳۰ است. میانگین کل ۱۵ داده کدام است؟

$$۲۷/۸ (۴)$$

$$۲۷/۶ (۳)$$

$$۲۷/۴ (۲)$$

$$۲۷/۲ (۱)$$

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۳ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۳

$$\text{میانگین} \times \text{تعداد} = \text{مجموع} \Rightarrow \frac{\text{مجموع}}{\text{تعداد}} = \text{میانگین}$$

نکته

پاسخ تشریحی گام اول:

$$\text{مجموع} = \text{میانگین} \times \text{تعداد} = ۸۴$$

• مجموع ۴ داده اول برابر است با:

• مجموع ۱۱ داده دوم برابر است با:

$$\text{مجموع} = \text{میانگین} \times \text{تعداد} = ۳۳۰$$

مجموع کل ۱۵ داده برابر است با:

$$\text{مجموع کل} = ۸۴ + ۳۳۰ = ۴۱۴$$

گام دوم: میانگین کل ۱۵ داده برابر است با:

$$\text{میانگین کل} = \frac{\text{مجموع کل}}{\text{تعداد کل}} = \frac{۴۱۴}{۱۵} = \frac{۱۳۸}{۵} = \frac{۱۳۸ \times ۲}{۵ \times ۲} = \frac{۲۷۶}{۱۰} = ۲۷/۶$$

تست و پاسخ ۵

در ۱۸ داده آماری مرتب شده $a_1, a_2, \dots, a_{18}$ ، چارک‌های اول، دوم و سوم به ترتیب با اعداد ۱، ۵ و ۷ متناسب‌اند. اگر دامنه میان چارکی این داده‌ها ۷۲ باشد، حاصل $a_9 + a_{10}$ کدام است؟

$$۱۲۰ (۴)$$

$$۱۱۰ (۳)$$

$$۱۰۰ (۲)$$

$$۹۰ (۱)$$

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۳ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۴

خودت حل کنی بهتره چارک‌ها را به ترتیب x ، $5x$ و $7x$ بگیرد.

پاسخ تشریحی گام اول: چارک‌های اول، دوم و سوم به ترتیب با اعداد ۱، ۵ و ۷ متناسب‌اند، پس آن‌ها را به ترتیب x ، $5x$ و $7x$ در نظر می‌گیریم.

$$IQR = Q_3 - Q_1 \Rightarrow 72 = 7x - x \Rightarrow 6x = 72 \Rightarrow x = \frac{72}{6} = 12$$

گام دوم: دامنه میان چارکی ۷۲ است، پس:

پس میانه که $5x$ بود برابر با $5 \times 12 = 60$ می‌شود.

گام سوم: با توجه به تعداد داده‌ها که ۱۸ تا بود، میانگین دو داده وسط یعنی a_9 و a_{10} برابر با میانه (چارک دوم) است، پس:

$$Q_2 = \frac{a_9 + a_{10}}{2} \Rightarrow 60 = \frac{a_9 + a_{10}}{2} \xrightarrow{\times 2} a_9 + a_{10} = 120$$

تست و پاسخ ۶

f تابعی خطی با شیب ۳ و گذرنده از نقطه‌ای به طول ۲ روی نیمساز ناحیه اول است. انحراف معیار داده‌های $f(1)$ ، $f(2)$ ، $\dots$ و $f(7)$ کدام است؟

$$۷ (۴)$$

$$۶ (۳)$$

$$۵ (۲)$$

$$۴ (۱)$$

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۳ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره سؤالات ترکیبی در کنکورهای جدید زیاد دیده می‌شود. این سؤال هم ترکیب تابع و آمار است.

پاسخ تشریحی گام اول: نقاط روی نیمساز ناحیه اول، طول و عرض یکسانی دارند، پس مختصات نقطه‌ای به طول ۲ روی آن به صورت $(2, 2)$ است.

معادله خط به شیب ۳ به صورت $y = 3x + h$ است.

$$۲ = \underbrace{3(2)}_6 + h \Rightarrow h = -4$$

نقطه $(2, 2)$ روی آن است، پس:

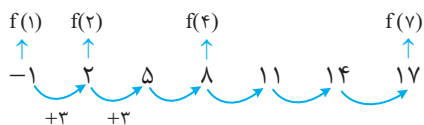
پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

معادله f کامل شد: $f(x) = 3x - 4$

گام دوم: مقادیر $f(1)$ تا $f(7)$ را حساب می‌کنیم (چون شیب خط ۳ است، پس اگر از $f(1)$ ، ۳ تا ۳ جلو برویم، مقادیر $f(2)$ ، $f(3)$ و ... به دست می‌آید).

$$f(1) = 3(1) - 4 = -1$$

پس:

$$\bar{x} = f(4) = 8$$

گام سوم: میانگین برابر با دادهٔ وسطی می‌شود (چون فاصلهٔ بین اعداد یکسان است):

گام چهارم: واریانس ۷ داده را حساب کنیم:

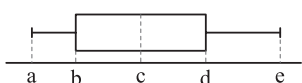
$$\begin{aligned} \sigma^2 &= \frac{(-1-8)^2 + (2-8)^2 + (5-8)^2 + (8-8)^2 + (11-8)^2 + (14-8)^2 + (17-8)^2}{7} \\ &= \frac{81 + 36 + 9 + 0 + 9 + 36 + 81}{7} = \frac{252}{7} = 36 \end{aligned}$$

$$\sigma = \sqrt{36} = 6$$

جذر واریانس برابر با انحراف معیار است:

تست و پاسخ ۷

نمودار جعبه‌ای زیر مربوط به داده‌های ۱۷، ۲۵، ۱۲، ۲۰، ۳۲، ۲۳، ۱۴، ۲۶، ۴۲، ۳۴، ۱۹ و ۲۸ است. مقدار $\frac{b+c+d}{e-a}$ کدام است؟

$$2/2 \quad (2)$$

$$2/1 \quad (1)$$

$$2/4 \quad (4)$$

$$2/3 \quad (3)$$

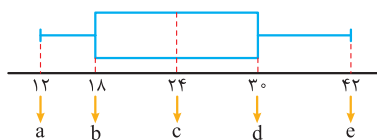
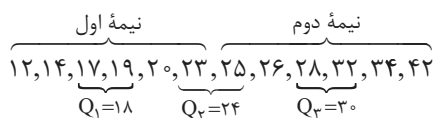
(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۳ - درس ۱)

۱۲، ۱۴، ۱۷، ۱۹، ۲۰، ۲۳، ۲۵، ۲۶، ۲۸، ۳۲، ۳۴، ۴۲

پاسخ: گزینه ۴

گام اول: داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم:

گام دوم: میانه و چارک‌های اول و سوم را مشخص می‌کنیم:

گام سوم: نمودار جعبه‌ای را می‌کشیم:

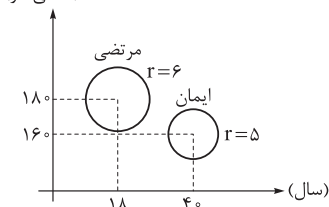
$$\frac{b+c+d}{e-a} = \frac{18+24+30}{42-12} = \frac{72}{30} = \frac{24}{10} = 2/4$$

گام چهارم: مقدار عبارت خواسته شده برابر است با:

تست و پاسخ ۸

با توجه به نمودار حبابی زیر که مربوط به قد، وزن و سن ایمان و مرتضی است، حاصل وزن مرتضی × سن ایمان کدام است؟
وزن ایمان × سن مرتضی

قد (سانتی‌متر)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۴ - درس ۲)

$$12/5 \quad (1)$$

$$16/5 \quad (2)$$

$$8/3 \quad (3)$$

$$3 \quad (4)$$

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

$$\frac{\text{متغیر سوم}}{B} = \frac{(\text{شعاع } A)^2}{\text{شعاع } B}$$

نکته در نمودار حبابی، برای متغیر سوم تناسب روبه‌رو را داریم:

پاسخ تشریحی گام اول: کسر داده‌شده را به صورت حاصل ضرب دو کسر می‌نویسیم:

$$\frac{\text{وزن مرتضی}}{\text{وزن ایمان}} \times \frac{\text{سن ایمان}}{\text{سن مرتضی}} = \frac{\text{وزن مرتضی}}{\text{وزن ایمان}} \times \frac{\text{سن مرتضی}}{\text{سن مرتضی}}$$

گام دوم: چون سن و قد روی محور X و Y آمده‌اند، پس متغیر سوم باید وزن باشد. نسبت وزن مرتضی به ایمان را حساب می‌کنیم:

$$\frac{\text{وزن مرتضی}}{\text{وزن ایمان}} = \left(\frac{6}{5}\right)^2 = \frac{36}{25}$$

گام سوم: نسبت سن ایمان به مرتضی هم که از محور Xها درمی‌آید:

$$\frac{\text{سن ایمان}}{\text{سن مرتضی}} = \frac{40}{18} = \frac{20}{9}$$

گام چهارم: کل کسر اولیه برابر است با:

$$\frac{\text{وزن مرتضی}}{\text{وزن ایمان}} \times \frac{\text{سن مرتضی}}{\text{سن مرتضی}} = \frac{36}{25} \times \frac{20}{9} = \frac{16}{5}$$

تست و پاسخ ۹

در یک نمودار راداری، زاویه بین دو شعاع متوالی $11/25$ درجه است. اگر ۴ متغیر دیگر به تعداد متغیرها اضافه کنیم، زاویه بین دو شعاع متوالی چند درجه کاهش می‌یابد؟

$$5/25 \quad (4)$$

$$3/25 \quad (3)$$

$$2/25 \quad (2)$$

$$1/25 \quad (1)$$

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۴ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۱

خودت حل کنی بهتره $11/25$ را کسری بنویسید. (ساده‌ترین شکل ممکن)

نکته در نمودار راداری، زاویه بین دو شعاع متوالی از رابطه روبه‌رو به دست می‌آید:

$$\frac{\text{زاویه}}{\alpha} = \frac{36^\circ}{\text{تعداد متغیرها}} \times n$$

$$\alpha = \frac{36^\circ}{n} \Rightarrow 11/25 = \frac{36^\circ}{n}$$

$$\frac{45}{4} = \frac{36^\circ}{n} \Rightarrow n = \frac{36^\circ \times 4}{45} = 32$$

$$n' = n + 4 = 32 + 4 = 36$$

$$\alpha' = \frac{36^\circ}{n'} = \frac{36^\circ}{36} = 1^\circ$$

$$\alpha - \alpha' = 11/25^\circ - 1^\circ = 1/25^\circ$$

پاسخ تشریحی گام اول: در حالت اول، تعداد متغیرها را حساب می‌کنیم:

$$\text{جای } 11/25 \text{ می‌نویسیم } \frac{45}{4}:$$

گام دوم: به تعداد متغیرها ۴ تا اضافه می‌کنیم:

در این حالت، زاویه بین دو شعاع متوالی برابر است با:

گام سوم: اختلاف زاویه در دو حالت برابر است با:

تست و پاسخ ۱۰

ماکزیم مقدار متغیرهای A، B، C و D به ترتیب ۲۰، ۴۰، ۶۰ و ۸۰ است. اگر نمودار راداری مربوط به این متغیرها یک مربع باشد، مقدار این چهار متغیر به ترتیب از راست به چپ کدام می‌تواند باشد؟

$$32, 24, 16, 8 \quad (2)$$

$$25, 20, 15, 10 \quad (1)$$

$$65, 45, 25, 5 \quad (4)$$

$$45, 35, 25, 15 \quad (3)$$

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۴ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

$$\frac{\text{مقدار متغیر}}{\text{بیشینه متغیر}} = \frac{\text{عدد روی شعاع}}{100}$$

نکته روی هر شعاع نمودار راداری، تناسب روبه‌رو را داریم:

پاسخ تشریحی برای آن که شکل نهایی نمودار راداری، مربع باشد، باید نسبت $\frac{\text{مقدار متغیر}}{\text{بیشینه متغیر}}$ برای هر ۴ متغیر A تا D، عدد یکسانی شود.

هر گزینه‌ای که تساوی مقابل در آن برقرار باشد، جواب است:

$$\frac{\text{مقدار متغیر A}}{\text{بیشینه متغیر A}} = \frac{\text{مقدار متغیر B}}{\text{بیشینه متغیر B}} = \frac{\text{مقدار متغیر C}}{\text{بیشینه متغیر C}} = \frac{\text{مقدار متغیر D}}{\text{بیشینه متغیر D}}$$

۱) $\frac{10}{20} = \frac{15}{40} = \frac{20}{60} = \frac{25}{80}$

۲) $\frac{8}{20} = \frac{16}{40} = \frac{24}{60} = \frac{32}{80}$

۳) $\frac{15}{20} = \frac{25}{40} = \frac{35}{60} = \frac{45}{80}$

۴) $\frac{5}{20} = \frac{25}{40} = \frac{45}{60} = \frac{65}{80}$

$$\frac{8}{20} = \frac{16}{40} = \frac{24}{60} = \frac{32}{80}$$

فقط ۴ کسر ۲ با هم برابر می‌شوند:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

علوم و فنون ادبی: صفحه‌های ۵۹ تا ۱۰۷

تست و پاسخ ۱۱

دوره نگارش کتاب‌های نام‌برده در کدام گزینه با گزینه‌های دیگر «متفاوت» است؟

- (۱) قابوس‌نامه - سیاست‌نامه
(۲) کشف‌المحجوب - سفرنامه ناصرخسرو
(۳) کیمیای سعادت - تاریخ بیهقی
(۴) التفهیم - تاریخ بلعمی

پاسخ: گزینه ۴ (علوم و فنون ادبی دهم - درس ۷)

پاسخ تشریحی دو اثر نام‌برده در ۴ از آثار دوره سامانی هستند. در سایر گزینه‌ها، همه آثار مربوط به دوران غزنوی و سلجوقی‌اند.

دام تستی همه آثار مربوط به سبک خراسانی‌اند؛ اما خود این سبک، شامل دو دوره است: «سامانی» و «غزنوی و سلجوقی». آثار مربوط به این دو دوره در عین شباهت‌های کلی، اختلافاتی با هم دارند. دقت کن که آن‌ها را با هم اشتباه نگیری.

تست و پاسخ ۱۲

از میان موارد زیر، چند مورد به طور کامل با طبقه‌بندی سبک‌های ادبی بر اساس دیدگاه ارسطو مطابقت ندارد؟

- فلسفی (قلمرو دانشی) / حماسی (موضوع و نوع) / عالمانه (مخاطب) / فکاهی (هدف) / غزنوی (زمان و دوره) / فرخی سیستانی (نام شاعر) / آذربایجانی (محیط جغرافیایی) / تعلیمی (مخاطب)
۱ (۴)   ۲ (۳)   ۳ (۲)   ۴ (۱)

پاسخ: گزینه ۴ (علوم و فنون ادبی دهم - درس ۷)

مشاوره به کلمات داخل کمانک دقت کن. این کلمات باید با مصداقی که بیرون از کمانک نوشته شده، تناسب داشته باشند. در مورد آخر، تعلیم، هدف یک متن ادبی است، نه مخاطب آن.

پاسخ تشریحی در طبقه‌بندی سبک‌های ادبی طبق دیدگاه ارسطو، عنوان «تعلیمی» نشان‌دهنده گونه‌ای از دسته‌بندی بر اساس هدف است.

تست و پاسخ ۱۳

ردیف و قافیه در کدام گزینه با سبک خراسانی هماهنگ‌تر است؟

- (۱) کس فرستاد به سر اندر عیار مرا   که مکن یاد به شعر اندر بسیار مرا
(۲) استخوان من اگر رزق هما خواهد شدن   سایه بال هما ابر بلا خواهد شدن
(۳) بیا کردوریات مرگان به چشمم سوزن است امشب   نفس در سینه‌ام چون خار در پیراهن است امشب
(۴) ای دل پردرد بر امید درمان غم مخور   در رسد تشریف روز وصل جانان غم مخور

پاسخ: گزینه ۱ (علوم و فنون ادبی دهم - درس ۷)

پاسخ تشریحی ردیف و قافیه در شعر سبک خراسانی معمولاً بسیار ساده است. ۱ هم ردیف و قافیه‌ای بسیار ساده دارد:

ردیف: مرا / واژه‌های قافیه: عیار و بسیار
بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲ ردیف: خواهد شدن / واژه‌های قافیه: هما و بلا
۳ ردیف: است امشب / واژه‌های قافیه: سوزن و پیراهن
۴ ردیف: غم مخور / واژه‌های قافیه: درمان و جانان

راه حل تستی به پایان مصراع‌ها نگاه کن. قافیه و ردیف را جدا کن و ببین کدام از همه ساده‌تر است. این نوع قافیه، هماهنگ با قافیه شعر سبک خراسانی است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۱۴

کدام بیت نماینده مناسبی برای ویژگی فکری «غلبه روح شادی، نشاط و خوش‌باشی»، در شعر سده‌های پنجم و ششم است؟

- (۱) گویی که شاد باش، کجا شاد می‌توان
- (۲) شاد زی با سیاه‌چشمان شاد
- (۳) من به جان تو بار فراق بر دل ریش
- (۴) پیام من که رساند به یار مهرگسل

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره به کلیدواژه‌هایی که نشان‌دهنده فضای شاد یا غمگین بیت هستند، توجه کن. در بیت (۱) کلیدواژه‌های مثبت و حتی عین عبارت «شاد باش» دیده می‌شود، اما مفهوم بیت «غلبه روح شادی» نیست، بلکه می‌گوید «کجا می‌توانم شاد باشم؟». در بیت (۲) عبارت «شاد زی» نشان‌دهنده دعوت به نشاط و خوش‌باشی است و در گزینه‌های دیگر، بار فراق و یار مهرگسل، فضای منفی و غمگین دارند.

پاسخ تشریحی یکی از ویژگی‌های فکری شعر در سده‌های پنجم و ششم، غلبه روح شادی، نشاط و خوش‌باشی است. (۲) نماینده مناسبی برای این ویژگی است. در سایر گزینه‌ها رنج و غم فراق یا بی‌وفایی معشوق در شعر مورد توجه واقع شده است.

تست و پاسخ ۱۵

کدام گزینه نمی‌تواند توصیف درستی از کتاب «کلیله و دمنه» باشد؟

- (۱) اثری که در آن نویسنده در خلال متن، از اشعار استفاده می‌کند.
- (۲) نوشته‌ای که در آن، تعدادی از فعل‌ها به قرینه حذف شده‌اند.
- (۳) کتابی که در آن کلمات مهجور عربی به کار نرفته است.
- (۴) متنی که در آن سجع، مراعات نظیر و تشبیه به کار رفته است.

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۰)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره برای علوم و فنون ادبی، به‌ویژه در تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، خواندن و فهمیدن واژه به واژه کتاب درسی اهمیت دارد و علاوه بر این، درک، تحلیل و بازتولید این اطلاعات هم مهم است.

پاسخ تشریحی کلیله و دمنه از آثار منثور سده‌های پنجم و ششم است. برخی ویژگی‌های عمده نثر فارسی در این دوره، که در سؤال هم مورد توجه بوده‌اند، عبارت‌اند از: استفاده از موازنه، سجع، مراعات نظیر و تشبیه، حذف افعال به قرینه، کاربرد لغات مهجور عربی، ترکی و مغولی و اصطلاحات علمی و فنی و نیز کاربرد آیات، احادیث و اشعار در متن. در (۳) به عکس ویژگی «کاربرد لغات مهجور» اشاره شده است.

تست و پاسخ ۱۶

کدام بیت آراسته به آرایه «موازنه» نیست؟

- (۱) این همان لشکریان‌اند که من دیدم دی؟
- (۲) دل به امید روی او همدم جان نمی‌شود
- (۳) تا بهشت و چرخ باشد نزد عالم هشت و هفت
- (۴) به هر مجلسی از تو رنگی دگرگون

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۹)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی در (۴) بین واژه‌ها دوبه‌دو سجع متوازن وجود ندارد و تنها برخی واژه‌های معادل، عیناً تکرار شده‌اند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) این = وین / همان = همان / لشکریان = لشکریان / اند = اند / که = که / من = من / دیدم = دیدم / دی = پار
 ۲) دل = جان / به = به / امید = هوای / روی = کوی / او = او / همدم = خدمت / جان = تن / نمی‌شود = نمی‌کند
 ۳) تا = تا / بهشت = حواس / و = و / چرخ = طبع / باشد = باشد / نزد = پیش / عالم = دانا / هشت = پنج / و = و / هفت = چار

تست و پاسخ ۱۷

در همه بیت‌ها آرایه «ترصیع» به کار رفته است، به جز .....

- ۱) معنبر گردد از چهرش به عینه پیکر گردون
 ۲) به بالای ایوان او راغ نیست
 ۳) رهان گردن از بار غلّ طمع
 ۴) بیابان و کهسار و داغ آفریدی
 منور گردد از چشمش به لؤلؤ جامه صحر
 به پهنای میدان او باغ نیست
 فشان دامن از خار ذلّ طمع
 خیابان و گلزار و باغ آفریدی

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۹)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره دقت کن که در آرایه ترصیع، واژه‌ها دوبه‌دو دارای سجع متوازی یا تکرار هستند و وجود حتی یک مورد سجع متوازن، ترصیع را از بین می‌برد.

پاسخ تشریحی در این گزینه، وجود سجع متوازن میان برخی واژه‌های معادل، مانع به وجود آمدن ترصیع است. در گزینه‌های دیگر، همه واژه‌های متناظر، سجع متوازی دارند یا تکرار شده‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) به = به / بالای = پهنای / ایوان = میدان / او = او / راغ = باغ / نیست = نیست
 ۳) رهان = فشان / گردن = دامن / از = از / بار = خار / غلّ = ذلّ / طمع = طمع
 ۴) بیابان = خیابان / و = و / کهسار = گلزار / و = و / داغ = باغ / آفریدی = آفریدی

تست و پاسخ ۱۸

در کدام دو بیت، نوع جناس، یکسان است؟

- الف) خانه می خراب گشته از او
 ب) صحیفه‌های معانی نوشتی و سر آن
 ج) قدر استاد نکو دانستن
 د) بر ما نهان گشاده نکرد ایچ روزگار
 ه) طریقی فرا پیش گیر و رهی
 زهره زهره آب گشته از او
 به دست مهر بیستی و مهر بنهادی
 حیف استاد به من یاد نداد
 این گونه گشت دور جهان جهان مرا
 همی رو که از قید هستی رهی

۴ - ه - د

۳ - الف - ج

۲ - ب - ج

۱ - الف - د

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۲)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی ابیات نام‌برده در ۲، هر دو، جناس همسان (تام) دارند.

بررسی ابیات:

- الف) زهره و زهره (جناس ناهمسان)
 ب) مهر (محبت)، مهر (مهر و موم) (جناس ناهمسان)
 ج) در این گزینه واژه «استاد» تکرار شده است.
 د) جهان (دنیا)، جهان (جهنده) (جناس همسان)
 ه) رهی (راهی) و رهی (برهی، رها شوی) (جناس همسان)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۱۹

در کدام گزینه، تقطیع هجایی بیت با ابیات دیگر یکسان نیست؟

- (۱) بنگر اکنون با خداوند جهان شاه زمین
 (۲) خسرو بر تخت شاهی همچو بر چرخ آفتابی
 (۳) تاجه‌جان بوده است کس بر باد نفشانده است مشک
 (۴) گر همی گل پرورد طبع بهاران کار اوست
- هر سری اندر خراسان زی بتی دارد شتاب
 باده خور کز بخت فزخ هر چه می‌خواهی بیابی
 زلف او را هر شبی بر باد مشک‌افشان بود
 طبع او گل پرورد زیرا که گل را مادر است

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۸)

پاسخ تشریحی ۲ یک هجا نسبت به گزینه‌های دیگر، بیشتر دارد:

وزن ۲: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

وزن گزینه‌های دیگر: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

تقطیع بیت دوم:

خس	ر	وا	بر	تخ	ت	شا	هی	هم	چ	بر	چر	خا	ف	تا	بی
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
با	د	خر	کز	بخ	ت	فر	رخ	هر	چ	می	خا	هی	ب	یا	بی
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-

علائم هجایی سایر گزینه‌ها: -U---U---U---U-

دام تستی در سؤالات وزن شعر و تقطیع هجایی، همیشه مصراع‌ها را تا آخر بخوان. ممکن است تفاوت وزن بیت‌ها تنها در یک هجا و در

دو وزن بسیار نزدیک به هم باشد؛ مانند چیزی که این‌جا در ۲ به چشم می‌خورد.

تست و پاسخ ۲۰

در کدام بیت، ردیف دیده نمی‌شود؟

- (۱) چو لختی دید از آن دیدن خطر دید
 (۲) حلقه‌زن خانه‌به‌دوش توایم
 (۳) سال‌ها دل طلب جام جم از ما می‌کرد
 (۴) آب حیات است به جویش روان
- که بیش آشفته شد تا بیشتر دید
 چون در تو حلقه‌به‌گوش توایم
 و آن‌چه خود داشت ز بیگانه تمنا می‌کرد
 زنده همی گشت ز بویش روان

پاسخ: گزینه ۴

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۱)

مشاوره ببینی که ردیف ندارد، ممکن است هیچ دو واژه‌ای با ظاهر یکسان در پایان مصراع‌ها نداشته باشد یا این‌که واژه‌های پایانی آن

ظاهر یکسان باشند، اما معنی متفاوتی داشته باشند. در این حالت، همان‌طور که در شرح پاسخ می‌بینی، دو واژه، قافیه‌اند و نه ردیف.

پاسخ تشریحی ۴ در این گزینه دو واژه «روان» جناس همسان دارند و ردیف شعری نیستند:

روان (اول): رونده، روان (دوم): جان

در گزینه‌های دیگر، به ترتیب، واژه‌های «دید»، «توایم (هستیم)» و «می‌کرد» ردیف بیت‌ها هستند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۲۱

در کدام بیت، قافیه براساس قاعده متفاوتی ساخته شده است؟

- (۱) هله ای فلک به ظاهر اگرت دو گوش بودی
 (۲) سر انجمن بُد ز یاران علی
 (۳) آن پیر دردی نوش را بشکسته از غم دستها
 (۴) نیک آمدی ای عقل مرا آتش خرمن
- ز فغان عشق جانت چه خروشها نمودی
 که خوانند او را علی ولی
 ساقی کجایی تا کنی پیر مرا از غم رها؟
 لبیک زهی چشم امیدم به تو روشن

پاسخ: گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۱)

پاسخ تشریحی در این گزینه، تنها حرف مشترک واژه‌های قافیه، مصوت بلند «ا» است و قافیه مطابق با قاعده (۱) ساخته شده:

واژه‌های قافیه: دستها و رها / حرف قافیه: «ا» / قاعده (۱)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) واژه‌های قافیه: بودی و نمودی / حروف قافیه: ودی / حروف اصلی: ود / حرف الحاقی: ی / قاعده: ۲

۲) واژه‌های قافیه: علی و ولی / حروف قافیه: لی / حروف اصلی: لی / حرف الحاقی: ی / قاعده: ۲

۴) واژه‌های قافیه: خرمن و روشن / حروف قافیه: ن / قاعده: ۲

راه حل تستی فقط پایان مصراعها را ببین و بیتها را به طور کامل نخوان! ردیف را جدا کن و بعد حروف قافیه را بررسی کن.

تست و پاسخ ۲۲

در قافیه کدام بیت حروف الحاقی به چشم نمی‌خورد؟

- (۱) میزان فلک قسم شب و روز جدا کرد
 (۲) از جنون این عالم بیگانه را گم کرده‌ام
 (۳) خوش آن گروه که در بر رخ از جهان بستند
 (۴) تا چنین خدمت کنم احسان کنم
- از روز نوا بستند و شب را به نوا کرد
 آسمان سیرم زمین خانه را گم کرده‌ام
 ز کاینات بریدند و با تو پیوستند
 خاک اندر دیده شیطان زخم

پاسخ: گزینه ۱

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۱)

پاسخ تشریحی در این گزینه قافیه حرف الحاقی ندارد.

ردیف: کرد / واژه‌های قافیه: جدا و نوا / حرف قافیه: «ا» / قاعده: ۱

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) ردیف: را گم کرده‌ام / واژه‌های قافیه: بیگانه و خانه / حروف اصلی: ان / حرف الحاقی: ه / قاعده: ۲

۳) واژه‌های قافیه: بستند و پیوستند / حروف اصلی: ست / حروف الحاقی: ند / قاعده: ۲

۴) واژه‌های قافیه: کنم و زخم / حروف اصلی: ن و ن / حروف الحاقی: م / قاعده: ۲

تست و پاسخ ۲۳

کدام گزینه با بیت زیر ارتباط مفهومی ندارد؟

- «مرنجان دلم را که این مرغ وحشی
 (۱) روم به جای دگر، دل دهم به یار دگر
 (۲) ز آستان تو چون ناامید برگردم؟
 (۳) به دیگری دهم این دل که خوار کرده توست
 (۴) خبر دهید به صیاد ما که ما رفتیم
- ز بامی که برخاست، مشکل نشیند»
 هوای یار دگر دارم و دیار دگر
 که هست هر سر مویم امیدوار دگر
 چراکه عاشق تو دارد اعتبار دگر
 به فکر صید دگر باشد و شکار دگر

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۸)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی مفهوم ۲: خاکساری و امیدواری عاشق

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌های دیگر: واسوخت / رمیدگی عاشق از معشوق

راه حل تستی موضوع سؤال، واسوخت است. در واسوخت، شاعر از معشوق خودش می‌رنجد، با او قهر می‌کند و از تصمیم به جدایی و دنبال

یار دیگری رفتن سخن می‌گوید. کافی است نشانه‌های قهر کردن را در بیت‌ها تشخیص بدهی.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) روم، یار دگر

۲) به دیگری دهم این دل

۳) ما رفتیم، صید دگر، شکار دگر

تست و پاسخ ۲۴

کدام گزینه به کارکرد «پیام‌رسانی» باد صبا اشاره دارد؟

۱) باد صبا درآمد فردوس گشت صحرا	آراست بوستان را نیسان به فرش دیبا
۲) اگرچه گوهر و نقش جهان فراوان است	همه صناعت ابر است و دستبرد صبا
۳) صبا به لطف بگو آن غزال رعنا را	که سر به کوه و بیابان تو داده‌ای ما را
۴) ز توده نافه مشک و شمامه کافور	شده نسیم صبا همچو طبله عطار

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۱)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه یکی از انواع سؤالات مفهوم و قرابت معنایی، سؤالاتی است که درباره کارکرد یک پدیده می‌پرسد و یکی از پدیده‌های مهم

در این موضوع، باد صباست. از مهم‌ترین کارکردهای باد صبا در ادبیات، به‌ویژه در ادبیات عاشقانه، پیام‌رسانی است. باد صبا خبری از معشوق برای عاشق می‌آورد و خبر اندوه فراق عاشق و ارادت او را به معشوق می‌رساند.

پاسخ تشریحی در میان ابیات، تنها بیت ۳ به کارکرد «پیام‌رسانی» باد صبا اشاره دارد. در بیت‌های دیگر، به نقش صبا در طراوت طبیعت اشاره شده است.

تست و پاسخ ۲۵

کدام ابیات به ترتیب به مفاهیم «آخرت‌اندیشی - بداقبالی عاشق - بلندهمتگی - بازگشت به اصل» اشاره دارند؟

الف) مهتری گربه کام شیر در است	شو، خطر کن ز کام شیر بجوی
ب) ما ز بالاییم و بالا می‌روییم	ما ز دریاییم و دریا می‌روییم
ج) من نامه نوشتم به کبوتر بسپر دم	چه سود که بختم سوی بامت نرسانید
د) غم خویش در زندگی خور که خویش	به مرده نپردازد از حرص خویش

- ۱) ب - ج - الف - د   ۲) د - ج - الف - ب   ۳) ب - د - الف - ج   ۴) د - ب - ج - الف

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۲)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره برای درک درست مفهوم بیت و قضاوت درباره درستی یا نادرستی مفاهیمی که پیشنهاد شده، باید موضوع، مضمون و

همین‌طور، نشانه‌های معرف یک مفهوم را درست تشخیص بدهی. در بیت‌ها به ترتیب «مهتری»، «بالا می‌روییم»، «بخت» و «غم خویش» نشانه‌های مهم و معرف مفهوم بیت‌ها هستند.

پاسخ تشریحی ابیات نام‌برده در ۲، به ترتیب به مفاهیم مورد سؤال اشاره دارند.

مفهوم ابیات:

الف) بلندهمتگی لازمه کام‌یابی است.	ب) بازگشت به اصل
ج) بداقبالی و ناکامی عاشق	د) خودحسابی و آخرت‌اندیشی

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

جامعه‌شناسی: صفحه‌های ۷۹ تا ۱۴۲

تست و پاسخ ۲۶

در فرایند تحولات هویتی جهان اجتماعی، به ترتیب مصادیق «الف» و «ب» در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) تردید در آرمان‌ها و ارزش‌های سازنده هویت فرهنگی جهان اجتماعی - ناتوانی جهان اجتماعی در حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود
- ۲) شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی - از دست رفتن ثبات و استقرار عقاید و ارزش‌ها در زندگی اجتماعی اعضای جهان اجتماعی
- ۳) ناتوانی جهان اجتماعی در حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی - فراتر رفتن تغییرات از محدوده تغییرات جهان اجتماعی و ایجاد تحول فرهنگی
- ۴) تداوم شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی - ناتوانی جهان اجتماعی در سامان دادن کنش‌های اجتماعی براساس فرهنگ خود

(جامعه‌شناسی دهم - درس ۱۱)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره فرایند تحولات هویت جهان اجتماعی از مباحثی هست که به صورت مکرر در کنکور از شما اومده؛ بنابراین پیشنهاد می‌کنیم ترتیب مراحل و ویژگی‌های هر مرحله رو به همراه یک مثال یاد بگیرید تا هر تیپ سوالی که از این بخش طراحی شد رو، به راحتی بتونید پاسخ بدید.

درس نامه

فرایند تحولات هویتی جهان اجتماعی	
<ul style="list-style-type: none"> ● تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ می‌دهد. ● شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به دنبال می‌آورد. ● علل تعارض فرهنگی - درونی: نوآوری و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی ● بیرونی: تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر 	گام اول: تعارض فرهنگی
<ul style="list-style-type: none"> ● جهان اجتماعی نمی‌تواند کنش‌های اجتماعی را براساس فرهنگ خود سامان دهد. ● عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار می‌گیرند. ● عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌ها ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست می‌دهند. 	گام دوم: تزلزل فرهنگی
<ul style="list-style-type: none"> ● جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را ندارد. 	گام سوم: بحران هویت
<ul style="list-style-type: none"> ● تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر می‌روند. ● مثبت: فرهنگ باطل تحول فرهنگی پیدا می‌کند و به فرهنگ حق تبدیل می‌شود؛ مانند تبدیل فرهنگ جاهلی به فرهنگ نبوی. ● منفی: فرهنگ حق، تحول فرهنگی پیدا می‌کند و به فرهنگ باطل تبدیل می‌شود؛ مانند تبدیل فرهنگ نبوی به فرهنگ اموی. 	گام چهارم: تحول فرهنگی

پاسخ تشریحی «الف»: باید به دنبال توضیحاتی درباره «تزلزل فرهنگی» باشیم؛ تزلزل فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند.

«ب»: باید به دنبال توضیحی برای «بحران هویت فرهنگی» باشیم؛ بحران هویت فرهنگی در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

تست و پاسخ ۳۷

به ترتیب، پیرامون اشکال روابط جهان‌های اجتماعی با یکدیگر به سؤالات زیر پاسخ دهید.

- جهان اجتماعی چگونه زمینه گسترش و پیشرفت خود را در این روابط فراهم می‌آورد؟
- جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم، کدام آثار این دو فرهنگ را اخذ کرد؟
- رویارویی جهان غرب با فرهنگ اسلامی طی جنگ‌های صلیبی چه پیامدی برای جهان غرب به همراه داشت؟
- مهم‌ترین مانع تعامل جوامع غیرغربی با جهان غرب چیست؟

- (۱) تعامل در حیطه شیوه‌های زندگی - فلسفی و پزشکی - لایه‌هایی از فرهنگ اسلامی را پذیرفت. - خودباختگی فرهنگی
- (۲) داد و ستد در سطح آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی - تاریخی و ادبی - با عدم پافشاری بر عقاید خود، دچار تحول هویتی شد. - تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی
- (۳) تعامل در محدوده هنجارها و نمادها - ریاضی و نجوم - زمینه گسترش و پیشرفت خود را فراهم آورد. - تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی
- (۴) داد و ستد در سطح آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی - افسانه‌ها و اسطوره‌ها - به جهان اجتماعی مقابل ملحق شد. - غرب‌زدگی

(پایه‌شناسی دهم - درس ۱۲)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه ●● خودباختگی جوامع غیرغربی در برابر جوامع غربی، «غرب‌زدگی» نامیده می‌شود. همین خودباختگی و غرب‌زدگی، مهم‌ترین مانع تعامل آن‌ها با جهان غرب است.

اشکال روابط جهان‌های اجتماعی با یکدیگر	ویژگی	نمونه
شکل اول	اگر در محدوده هنجارها و نمادها و شیوه‌های زندگی، عناصری را از جهان اجتماعی دیگر بگیرد و در صورت لزوم، تغییرات لازم را در آن‌ها پدید آورد، زمینه گسترش و پیشرفت خود را فراهم می‌آورد.	رویارویی جهان اسلام با یونان و روم در سده‌های نخستین
شکل دوم	اگر جهان اجتماعی در تعامل با جهان‌های دیگر، بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند، داد و ستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن سرایت می‌کند و در صورت پشت کردن به عقاید و آرمان‌های خود، دچار تحولات هویتی می‌شود. در نهایت اگر ارزش‌ها و عقاید جهان اجتماعی دیگر را قبول کند، به آن ملحق می‌شود.	رویارویی مصر و ایران با جهان اسلام
شکل سوم	جهان اجتماعی در مواجهه با جهان اجتماعی دیگر، بخش‌هایی از آن را می‌پذیرد؛ در نتیجه دچار تحول هویتی می‌گردد و هویت جدیدی به دست می‌آورد، اما به جهان اجتماعی مقابل ملحق نمی‌شود.	رویارویی جهان غرب طی جنگ‌های صلیبی با جهان اسلام
شکل چهارم	جهان اجتماعی دچار خودباختگی فرهنگی می‌شود، یعنی اعضای جهان اجتماعی مبهوت و مقهور جهان اجتماعی دیگر می‌شوند و در نتیجه، حالت فعال و خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از دست می‌دهند؛ در نتیجه عناصر فرهنگی دیگر را بدون تحقیق و گزینش و به صورت تقلیدی فرا می‌گیرند.	خودباختگی جوامع غیرغربی در برابر جوامع غربی (غرب‌زدگی)

پاسخ تشریحی اگر جهان اجتماعی با حفظ عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های خود، با جهان‌های اجتماعی دیگر تعامل و دادوستد داشته باشد و در محدوده هنجارها، نمادها و شیوه زندگی، عناصری را از جهان اجتماعی دیگر بگیرد و در صورت لزوم، تغییرات لازم را در آن‌ها پدید آورد، زمینه گسترش و پیشرفت خود را فراهم می‌آورد.

جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم، تنها عناصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد و عناصر اساطیری و مشرکانه آن‌ها را نپذیرفت؛ بنابراین مسلمانان آثار فلسفی، پزشکی، ریاضی و نجوم یونان و روم را ترجمه کردند، ولی آثار تاریخی، ادبی، افسانه‌ها و اسطوره‌های آن‌ها را رها کردند. جهان غرب طی جنگ‌های صلیبی، پس از رویارویی با فرهنگ اسلامی و پذیرش برخی لایه‌های آن، بدون این‌که به جهان اسلام بپیوندد، تحولات هویتی پیدا کرد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

تست و پاسخ ۲۸

به ترتیب موارد کدام گزینه، توضیحات مناسبی دربارهٔ آسیب‌های «کژروی اجتماعی» و «از خودبیگانگی تاریخی» ارائه می‌دهد؟

- (۱) کنش‌هایی برخلاف عقاید و ارزش‌های جامعهٔ جهانی هستند. - اعضای جهان اجتماعی، واقعیت‌ها و آرمان‌های خود را فراموش می‌کنند.
- (۲) مربوط به افرادی است که به حقوق و تکالیف خود پایبند نیستند و رفتارهای مخالف با عقاید، ارزش‌ها و هنجارها انجام می‌دهند. - جوامع خودباخته‌ای که در مواجهه با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می‌برند.
- (۳) شامل عقاید و ارزش‌هایی است که با فرهنگ عمومی ناسازگار و مخالف‌اند. - این جهان مانع آشنایی اعضای خود با حقیقت جهان می‌شوند.
- (۴) ناشی از نپذیرفتن هویت اجتماعی تعیین‌شده توسط اعضای جهان اجتماعی است. - مربوط به جوامعی است که براساس فطرت انسان شکل نگرفته‌اند.

پاسخ: گزینهٔ ۲

(پایه‌شناسی دهم - درس‌های ۹ و ۱۲)

درس نامه

معانی از خودبیگانگی فرهنگی

- از خودبیگانگی تاریخی: جوامع خودباخته‌ای که در مواجهه با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می‌برند.
- از خودبیگانگی حقیقی (فطری): عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی، مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود.

پاسخ تشریحی

- ۱) نادرست (کژروی اجتماعی، کنش‌هایی هستند که برخلاف عقاید و ارزش‌های جامعهٔ خود فرد است و نه جامعهٔ جهانی). - درست
- ۲) نادرست (مربوط به خرده‌فرهنگ مخالف (ضدفرهنگ) است). - نادرست (مربوط به از خودبیگانگی حقیقی است).
- ۳) درست - نادرست (مربوط به از خودبیگانگی حقیقی است).

تست و پاسخ ۲۹

به ترتیب، کدام گزینه در رابطه با موارد زیر صحیح است؟

- ویژگی اقوام ایرانی قبل از ظهور اسلام
- نحوهٔ مقابلهٔ جهان اسلام با حملهٔ مغول
- عامل مؤثر در تأمل و بازبینی نظریه‌پردازان غربی در نظریات پیشین خود
- هویت فرهنگی جوامع اسلامی از دیدگاه مستشرقان

- (۱) هویت اجتماعی متفاوت - دفع مهاجمان - انقلاب اسلامی ایران - سکولار و دنیوی
- (۲) هویت فرهنگی متفاوت - جذب و هضم مهاجمان - حیات معنوی اسلام - توحیدی و اساطیری
- (۳) هویت اجتماعی واحد - دفع مهاجمان - انقلاب اسلامی ایران - قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی
- (۴) هویت فرهنگی واحد - جذب و هضم مهاجمان - حیات معنوی اسلام - محدود به ابعاد تاریخی و جغرافیایی

پاسخ: گزینهٔ ۴

(پایه‌شناسی دهم - درس ۱۳)

مشاوره در سوالات چندبخشی اگر پاسخ یکی از بخش‌ها را نمی‌دانستید اصلاً نگران نشید؛ به احتمال خیلی زیاد از طریق پاسخ به بخش‌های دیگر می‌تونید ردگزینه کنید و به پاسخ برسید.

درس نامه

انواع مقابلهٔ جهان اسلام با هجوم اقوام مختلف

- مهاجمین را درون خود جذب می‌کند، مانند حملهٔ مغولان.
- مهاجمین را دفع می‌کند، مانند جنگ‌های صلیبی.
- تجربهٔ جدیدی است که هنوز به پایان خود نرسیده، مانند برخورد جهان غرب با جهان اسلام.

پاسخ تشریحی

اقوام مختلف ایرانی با آن‌که هویت‌های اجتماعی متفاوتی داشتند، در عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت که با آموزه‌های اساطیری درآمیخته بود، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند.

جهان اسلام طی سده‌های مختلف یا مانند آن‌چه در جنگ‌های صلیبی گذشت، به دفع مهاجمان پرداخت یا مانند آن‌چه در حمله مغول رخ داد، مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد. حیات معنوی اسلام، افق‌های جدیدی را به روی اندیشمندان جهان غرب نیز گسترده است و نظریه‌پردازان غربی را که طی قرن بیستم، سکولاریسم و دنیوی‌شدن را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند، به تأمل و بازبینی نظریات پیشین خود فراخوانده است. در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی، توحیدی یا حتی اساطیری نیست؛ بلکه سکولار و دنیوی است و به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌شود.

تست و پاسخ ۳۰

به ترتیب، هر یک از موارد «رفتارهای ضد ارزش در جامعه اسلامی»، «اشتراک آریستوکراسی و پولیتی»، «تشکیل اتحاد جماهیر شوروی و در پی آن رواج مزرعه‌داری دولتی و مزرعه‌داری اشتراکی» و «حکومت فرد بر اساس خواست و میل خود» مبین چیست؟

- ۱) نظام حقوقی خانواده - کمیت افراد تأثیرگذار - تأثیر نظام فرهنگی بر نظام اقتصادی - مونارشی
- ۲) موانع، ناهنجاری‌ها و آسیب‌های خانواده - روش تصمیم‌گیری - تأثیر نظام سیاسی بر نظام اقتصادی - تیرانی
- ۳) نظام حقوقی خانواده - دین‌مداری یا دنیا‌مداری - تأثیر نظام اقتصادی بر نظام سیاسی - استبدادی
- ۴) موانع، ناهنجاری‌ها و آسیب‌های خانواده - شیوه حکومت - تأثیر نظام سیاسی بر نظام اقتصادی - مونارشی

(پایه‌شناسی دهم - درس‌های ۱۴ و ۱۵)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره به جدول‌ها، پاورقی‌ها و بخوانیم و بدانیم‌ها خیلی خوب دقت کنید، چون مورد توجه طراحان سؤال هستند و بلا استثنا در کنکورهای گذشته از محتوای این بخش‌ها سؤال طراحی شده.

درس نامه ●● دسته‌بندی انواع حکومت‌ها از منظر ارسطو

تعداد حاکمان	شیوه حکومت	براساس فضیلت	براساس خواست و میل افراد
فرد	شبهه حکومت	مونارشی	تیرانی (استبدادی)
اقلیت	شبهه حکومت	آریستوکراسی	الیگارشی
اکثریت	شبهه حکومت	پولیتی (جمهوری)	دموکراسی

پاسخ تشریحی رفتارهای ضد ارزش در جامعه اسلامی از مؤلفه‌های خانواده در بعد موانع، ناهنجاری‌ها و آسیب‌هاست. آریستوکراسی حکومت اقلیت افراد براساس فضیلت است و پولیتی، حکومت اکثریت افراد بر مبنای فضیلت است؛ بنابراین هر دو در شیوه حکومت (روش تصمیم‌گیری) مشترک هستند. تشکیل اتحاد جماهیر شوروی و در پی آن رواج مزرعه‌داری دولتی و مزرعه‌داری اشتراکی به تأثیر نظام سیاسی (تشکیل اتحادیه جماهیر شوروی) بر نظام اقتصادی (تغییر شیوه مزرعه‌داری) اشاره دارد. در دسته‌بندی ارسطو از انواع حکومت‌ها، حکومت فرد براساس خواست و میل خود، تیرانی یا استبدادی نامیده می‌شود.

نکته ارسطو فقط براساس دو ملاک روش تصمیم‌گیری و کمیت افراد تأثیرگذار به تقسیم‌بندی انواع حکومت‌ها پرداخت، اما فارابی علاوه بر این دو ملاک، به معیار دین‌مداری یا دنیا‌مداری نیز توجه کرد.

تست و پاسخ ۳۱

به ترتیب، چند مورد از موارد زیر نادرست است؟

- در جامعه آپارتاید انسداد اجتماعی وجود دارد، زیرا صرفاً برای یک نژاد خاص، امکان تحرک اجتماعی صعودی را فراهم می‌آورد.
- هویت فرهنگی جهان اجتماعی براساس هویت اجتماعی افراد شکل می‌گیرد، اما پس از شکل‌گیری در برابر انواع هویت‌های اجتماعی که با عقاید و ارزش‌های آن ناسازگار است، مقاومت می‌کند.
- از منظر تمامی متفکران جهان غرب، شکل‌گیری دوران پسامدرن موجب تحول هویتی جهان متجدد شده است.
- دموکراسی به معنای مباح بودن همه امور در برابر خواست و اراده انسان است.

چهار (۱) سه (۲) دو (۳) یک (۴)

(پایه‌شناسی دهم - درس‌های ۱۱ و ۱۵)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

مشاوره درسته که در چند سال اخیر سؤال صحیح و غلط شمارشی در کنکور نداشتیم، اما احتمال طرح این تیپ سؤال در سال‌های پیش رو خیلی زیاده؛ بنابراین بهتره با این نوع سؤال هم آشنایی داشته باشیم.

درس نامه •• بررسی معانی چند اصطلاح

- **لیبرالیسم:** تمامی امور برای انسان مباح است، یعنی انسان هر طور که دوست داشته باشد و بخواهد می‌تواند از هر چیزی که در این دنیا وجود دارد، استفاده کند و بهره ببرد.
- **دموکراسی:** به معنای حکومت مردم است، یعنی اعضای یک جامعه (اکثریت مردم) برای جهان اجتماعی خود تصمیم بگیرند.
- **لیبرال دموکراسی:** نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم شکل می‌گیرد و اداره می‌شود. مبنای تصمیم‌گیری در این جامعه نیز صرفاً همان اراده انسان است.
- **اسلامی:** فعالیت مردم و نهادها بر مبنای عقاید و ارزش‌های اجتماعی اسلامی، سازمان پیدا می‌کند.
- **جمهوری:** حضور مردم در شکل‌گیری و اداره نظام سیاسی مؤثر و لازم است.
- **جمهوری اسلامی:** نوعی نظام سیاسی است که با خواست مردم و در ذیل اراده و مشیت خداوند شکل می‌گیرد و اداره می‌شود.

پاسخ تشریحی

بررسی موارد نادرست:

- **هویت فرهنگی جهان اجتماعی موجب شکل‌گیری هویت اجتماعی اعضای جهان اجتماعی می‌شود.**
- **با شکل‌گیری دوران پسامدرن، بسیاری از متفکران، این دوران را تحول هویت جهان متجدد می‌دانند و برخی آن را تغییری می‌دانند که درون این جهان اتفاق افتاده و پذیرفته شده است؛ یعنی موجب تحول هویتی نشده است.**
- **لیبرالیسم به معنای اباحت و مباح‌دانستن همه امور برای انسان‌هاست، ولی دموکراسی به معنای حاکمیت مردم است.**

تست و پاسخ ۳۲

علت پدیده‌آبی هر یک از وضعیت‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- تبدیل جامعه ایران به قلب تپنده بیداری اسلامی
- شکل‌گیری اقتدار غیرمشروع
- ایجاد مشکل در بازتولید جهان اجتماعی

- (۱) بازگشت به هویت اسلامی - اعمال قدرت برخلاف حکم الهی، تبعیت از قدرت از روی احساس رضایت - فقدان روش‌های مناسب برای کنترل اجتماعی
- (۲) حیات معنوی اسلام - اعمال قدرت مطابق با ایدئولوژی‌های بشری، پذیرش قدرت به صورت رسمی - کزروی‌ها و انحرافات اجتماعی
- (۳) انقلاب اسلامی ایران - تبعیت از قدرت براساس میل و رضایت، اعمال قدرت غیرالهی - انجام رفتارهای مخالف با ارزش‌های جامعه از سوی افراد
- (۴) بازگشت به خویش‌نهاد الهی - پذیرش قدرت به صورت رسمی، اعمال قدرت براساس مشروعیت دروغین - تهدید دوام و بقای فرهنگ جهان اجتماعی

پاسخ: گزینه ۱

(جامعه‌شناسی دهم - درس‌های ۹، ۱۳ و ۱۵)

مشاوره حتماً از این تیپ سؤال در کنکور می‌بینیم، زیرا در چند سال اخیر به صورت مکرر مورد استفاده قرار گرفته. تنها راهی که باعث می‌شود به سرعت به این سؤالات پاسخ بدید، اینه که وقتی کتاب درسی رو می‌خونید هر جا که احساس کردید رابطه علی و معلولی میان عبارات وجود داره، بخش علت و پیامد اون قسمت رو کامل بر ای خودتون مشخص کنید تا وقتی در تست‌ها دیدید به راحتی گزینه صحیح رو تشخیص بدید.

پاسخ تشریحی

- **جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود (علت)، به صورت قلب تپنده بیداری اسلامی درآمد (پیامد).**
- **هنگامی که قدرت برخلاف حکم و قانون الهی باشد و تبعیت از قدرت هم از روی احساس رضایت باشد (علت)، اقتداری غیرمشروع شکل می‌گیرد (پیامد).**
- **هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد (علت)، در معرض آسیب‌های بیشتری قرار می‌گیرد، بازتولیدش با مشکل مواجه می‌شود و دوام و بقای آن تهدید می‌شود.**

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

نکته جایی که قدرت مطابق قانون و حکم الهی باشد و تبعیت از قانون نیز با رضایت و میل همراه باشد، اقتداری مشروع شکل می‌گیرد، اما هنگامی که قدرت برخلاف حکم و قانون الهی باشد و تبعیت از قدرت هم از روی احساس رضایت باشد، اقتداری غیرمشروع شکل می‌گیرد.

تست و پاسخ ۳۳

کدام یک در ارتباط با «شیوه اقتصاد سرمایه‌داری» درست است؟

- ۱) تخریب طبیعت و منابع طبیعی - عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی - جست‌وجوی سود از طریق بازار
- ۲) سامان‌دهی حسابگرانه و دقیق مؤلفه‌های اقتصادی - شکل‌گیری بر محور رفع نیاز انسان‌ها - ناسازگاری با فطرت انسان
- ۳) جست‌وجوی سود از طریق بازار - شکل‌گیری با هدف به دست آوردن حداکثر رفاه - استفاده از علوم تجربی برای تضمین سود
- ۴) تضمین حداکثر سود - اصالت‌بخشیدن به سرمایه - استفاده از شیوه‌های همیاری، تعاونی، دولتی و سوسیالیستی

(پایه‌شناسی دهم - درس ۱۶)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه •• ویژگی نظام سرمایه‌داری

- این اقتصاد نه بر اساس رفع نیاز انسان‌ها، بلکه بر محور سود شکل می‌گیرد.
- در این شیوه اقتصادی، هدف کنشگران و نگاه‌های اقتصادی به دست آوردن حداکثر سود است.
- وسیله آن‌ها استفاده از علوم تجربی برای سامان‌دهی حسابگرانه و دقیق مؤلفه‌های اقتصادی برای تضمین حداکثر سود است.
- هویت انسان‌ها و جوامع در این نظام بیش از هر چیز به دارایی و توان اقتصادی آن‌ها وابسته است.
- وجود هیچ مانعی را بر سر راه اقتصادی خود نمی‌پذیرد، به همین خاطر بیشترین تخریب‌ها در منابع طبیعی را در پی داشته است.
- در موارد بسیاری با فطرت انسان‌ها ناسازگار است.
- در مسیر گسترش خود، شیوه‌های اقتصادی غیرسرمایه‌داری را در سراسر جهان نابود می‌کند.

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) اقتصاد سرمایه‌داری بر محور سود شکل می‌گیرد، نه رفع نیاز انسان‌ها.
- ۳) هدف اقتصاد سرمایه‌داری، کسب حداکثر سود است، نه حداکثر رفاه.
- ۴) شیوه‌های همیاری، تعاونی و ... در مقابل شیوه سرمایه‌داری قرار می‌گیرند.

تست و پاسخ ۳۴

پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

- کاهش جمعیت در جوامع غربی، پیامد چیست؟
- کدام مورد از ویژگی‌های طبقه سوم در جوامع فئودالی غربی است؟
- اگر فرهنگی که با افزایش جمعیت بسط می‌یابد، فرهنگی باطل باشد، باعث ایجاد چه جامعه‌ای می‌شود؟
- در چه جامعه‌ای محرومان با انسداد اجتماعی مواجه‌اند؟

- ۱) فردگرایی - تحمل آن‌ها به دلیل فواید و کارکردهایشان - جامعه فاسقه - جدانژادی
- ۲) افزایش بی‌ثباتی - مصرف‌کننده و سربار جامعه - جامعه فاسقه - جدانژادی
- ۳) اصالت لذت - دارای هویت منفی و پست - جامعه مشرک - سرمایه‌داری
- ۴) مصرف‌گرایی - دارای اعتبار از حیث قانونی - جامعه مشرک - سکولار دنیوی

(پایه‌شناسی دهم - درس‌های ۱۰ و ۱۶)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه •• دو شرط برای تأسیس جهان اجتماعی توحیدی لازم است:

- شرط اول: فرهنگ و معنایی که با افزایش جمعیت، بسط می‌یابد، فرهنگ حق باشد (در صورت فقدان این شرط، جامعه مشرک شکل می‌گیرد).
- شرط دوم: افراد و اعضای این فرهنگ نیز حاملان و عاملان معانی حق باشند (در صورت فقدان این شرط، جامعه فاسق شکل می‌گیرد).

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

پاسخ تشریحی

- در جهان متجدد غرب، به دلیل فردگرایی و اصالت لذت، محبت و ایثارگری کاهش می‌یابد که به فرزندآوری کم‌تر و کاهش شدید جمعیت منجر می‌شود.
- طبقه سوم، هویت منفی و پست داشته و از نظر قانونی و اجتماعی از هیچ اهمیت و اعتباری برخوردار نبود.
- جامعه مشرک، جامعه‌ای است که براساس عقاید و ارزش‌های باطل شکل می‌گیرد.
- در جوامعی که رده‌بندی موقعیت‌های اجتماعی براساس سرمایه اقتصادی است، محرومان با انسداد اجتماعی مواجه‌اند.

تست و پاسخ ۳۵

به ترتیب، کدام گزینه ویژگی هویت جمعیتی جهان اجتماعی است، اما ویژگی سلطه هژمونیک نیست؟

- (۱) گسترش فرهنگ و معانی یک جهان اجتماعی با گسترش جمعیت آن انجام می‌پذیرد. - از ابزارهای نظامی برای مهندسی رضایت عمومی و توجیه برتری‌جویی خود استفاده می‌کند.
- (۲) نهاد جمعیت با همراهی و همکاری مردم، تدابیر و راه‌حلهایی تحت عنوان سیاست‌های جمعیتی را شکل می‌دهد. - به دلیل این که این سلطه به شیوه فرهنگی اعمال می‌شود، بیشتر مورد رضایت و پذیرش قرار می‌گیرد.
- (۳) در بسط و تداوم هویت جهان اجتماعی توحیدی، کمیت جمعیت یعنی حامل و عامل فرهنگ حق بودن افراد مؤثر است. - بیانگر نبرد بین دولت‌ها در قلمرو سرزمینی است که در پی آن رسانه‌ها مسئولیت انتشار خبر آن را بر عهده دارند.
- (۴) اولین شرط بقای هر جامعه، جمعیت آن است. - رواج اسلام‌هراسی توسط آمریکا براساس این نوع سلطه صورت گرفت تا مردم جهان را برای مقابله با اسلام راضی و همراه سازد.

پاسخ: گزینه ۱

(جامعه‌شناسی دهم - درس‌های ۱۵ و ۱۶)

مشاوره در سؤالات دوبرخشی حواستون باشه که در کدام بخش، عبارت «درست» و در کدام بخش، عبارت «نادرست» رو از تون خواسته. پیشنهاد می‌کنم دور کلمه «نادرست» خط بکشید تا هنگام حل سؤال، دچار اشتباه نشید.

درس نامه ●● ویژگی‌های سلطه هژمونیک

- ابزار: از نوع فرهنگی است؛ مثل استفاده از هنر و رسانه.
- هدف: جذب رضایت عمومی و توجیه برتری‌جویی خود
- نمونه: بسط هژمونی آمریکا از طریق رواج اسلام‌هراسی در رسانه‌های آمریکایی مثل صفحات مجازی صورت گرفت تا مردم جهان برای مقابله با اسلام راضی و همراه شوند.

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- (۱) درست - نادرست (سلطه هژمونیک از ابزارهای فرهنگی برای مهندسی رضایت عمومی و توجیه برتری‌جویی خود استفاده می‌کند).
- (۲) نادرست (نهاد سیاست با همراهی و همکاری مردم، تدابیر و راه‌حلهایی تحت عنوان سیاست‌های جمعیتی را شکل می‌دهد). - درست
- (۳) نادرست (کمیت اشاره به تعداد لازم و کافی حاملان و کیفیت اشاره به حامل و عامل حق بودن افراد را دارد). - نادرست (امروزه نبرد در حوزه فرهنگ و با ابزار رسانه صورت می‌گیرد و درگیری نظامی، اگر اتفاق بیفتد، در ادامه جنگ فرهنگی رخ می‌دهد).
- (۴) درست - درست

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

عربی، زبان قرآن: صفحه‌های ۶۷ تا ۱۲۰

عَيْنِ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۳۶ - ۴۲):

تست و پاسخ ۳۶

﴿وَأَدْخَلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ﴾:

- (۱) و به رحمت خود مرا در شمار عبادت‌کنندگان شایسته‌ها در آور!
- (۲) و به مهربانیت در صف بندگان درستکارت واردم کن!
- (۳) و مرا به خاطر مهربانی در میان بندگان نیکوکار خود وارد کرد!
- (۴) و به بخشش داخل صف عبادت‌کنندگان که صالح‌اند شدم!

پاسخ: گزینه ۲

(عربی دهم - درس ۱ - صفحه ۱۱۶)

مشاوره مثل همیشه اولین تست ترجمه در درس عربی آیه است؛ بنابراین ترجمه آیات کتاب درسی را بخوانی گام اول را در تست عربی محکم برمی‌داری، اما از آن‌جا که طراح از واژه‌های هم‌معنا برای ترجمه یک فعل یا یک اسم استفاده می‌کند، بهتر است با دقت واژه‌ها را بررسی کنی تا گزینه درست را انتخاب کنی.

خودت حل کنی بهتره فعل و ضمیر را بررسی کن! هم‌چنین به ترکیب وصفی - اضافی توجه کن.

درس نامه

- (۱) فعل متعدی (گذرا)، فعلی است که به مفعول نیاز دارد و برای تشخیص آن از فعل لازم (ناگذر)، هم نشانه‌های عربی مانند «ضمیر متصل مفعولی» یا رفتن در باب «إفعال و تفعیل» وجود دارد و هم در پرسش فارسی «چه کسی را یا چه چیزی را» پاسخ دارد:
أَجْلِسُ الْأَبَ وَالَّذِي (ماضی باب إفعال): نشانید (چه کسی را نشانید؟ فرزندش را نشانید).
شَاهَدْتُمُ الْمَدِيرَ (شاهدتُم + ضمیر مفعولی «هُم» + المديرُ: فاعل): دید. (چه کسی را دید؟ آن‌ها را دید).
- (۲) همزه امر در باب «إفعال»، حرکت فتحه - می‌گیرد: تُجْلِسُ ← أَجْلِسُ / تُكْرِمُ ← أَكْرِمُ
- (۳) هرگاه ضمیر یاء مفعولی بخواهد به فعل متصل شود، میان فعل و ضمیر «ی»، «نون وقایه» می‌آید:
عَلَّمَنِي (عَلَّمَ + ن + ی): مرا آموزش داد، به من یاد داد.
يَنْصُرُنِي (يَنْصُرُ + ن + ی): مرا یاری می‌کند.

پاسخ تشریحی «أَدْخَلْنِي (فعل امر + ن + ضمیر مفعولی «ی»): مرا وارد کن، واردم کن (رد ۳ و ۴) - «رَحْمَتِكَ: مهربانیت، رحمت خود، بخشش (رد ۲)»

معنای «عباد» در «عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ» (ترکیب وصفی اضافی): بندگان درستکارت، بندگان نیکوکار خود (رد ۱ و ۴) خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) ترجمه «عبادت‌کنندگان» برای «عِبَاد (جمع مکسر و مفرد آن «عَبْد») خطاست.
- ۳) ترجمه «به خاطر مهربانی» برای «بِرَحْمَتِكَ» «وارد کرد» برای فعل امر «أَدْخَلَ» خطاست.
- ۴) ترجمه «داخل شدم» برای «أَدْخَلْنِي (أَدْخَلَ: فعل امر متعدی + ن: نون وقایه + ی: مفعول)» - «عبادت‌کنندگان که صالح‌اند» برای «عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ» خطاست.

تست و پاسخ ۳۷

«تَصْنَعُ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَ الْخَوَاتِمَ الْفِضِّيَّةَ فِي وَرْشَةِ أَخِي الصَّغِيرَةِ!»:

- (۱) در کارگاه برادر کوچکم دستبندهایی از جنس طلا و انگشترهای نقره‌ای ساخته می‌شود!
- (۲) دستبندهای طلا و انگشتر نقره در کارگاه کوچک برادر من ساخته می‌شود!
- (۳) در کارگاه کوچک برادرم دستبندها و انگشترهایی از طلا و نقره می‌سازند!
- (۴) در کارگاه کوچک برادر من دستبندهایی از جنس طلا و انگشترهای نقره‌ای ساخته می‌شود!

پاسخ: گزینه ۲

(عربی دهم - درس‌های ۷ و ۸ - صفحه‌های ۹۷ و ۱۰۹)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

مشاوره در طرح تست ترجمه، سه نکته اصلی «نوع و میبغه فعل، اسم مفرد یا جمع و ضمیر، مورد توجه طراح است. یکی دیگر از موارد مورد علاقه طراح جابه‌جایی ترجمه ترکیب‌ها و کلمات است که نیازمند نگاه دقیق است.

خودت حل کنی بهتره فعل را بررسی کن. هم‌چنین به ترکیب وصفی - اضافی و جابه‌جایی ترجمه کلمات دقت کن!

درس نامه ●●

● هر فعل مضارعی که اولش حرکت ضمه (ئ) و عین‌الفعل آن حرکت فتحه (ـ) دارد یا حرف الف (ا) است، مجهول می‌باشد: يُكْتَبُ: نوشته می‌شود - يُقَالُ: گفته می‌شود

● در ترکیب وصفی - اضافی، یک اسم برای خود مضاف‌إلیه و صفت را با هم دارد، ولی در ترجمه، اول صفت و بعد مضاف‌إلیه می‌آید: تلمیذتی المجتهدة (تلمیذة: مضاف و موصوف / ی: مضاف‌إلیه / المجتهدة: صفت): دانش‌آموز کوشای من

پاسخ تشریحی «تُصْنَعُ (مضارع مجهول): ساخته می‌شود (رد ۳) - «أَسَاوِرُ مِنْ ذَهَبٍ» دستبندهایی از جنس طلا (رد ۲ و ۳) - «الْخَوَاتِمُ الْفُضِّيَّةُ» انگشترهای نقره‌ای (رد ۲ و ۳) - «وَرِشَةُ أَخِي الصَّغِيرَةِ» (ترکیب وصفی - اضافی): کارگاه کوچک برادر من، کارگاه کوچک برادرم (رد ۱) خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) «کارگاه برادر کوچکم» برای ترکیب وصفی - اضافی «وَرِشَةُ أَخِي الصَّغِيرَةِ» خطاست.
- ۲) «دستبندهای طلا و انگشتر نقره» برای «أَسَاوِرُ مِنْ ذَهَبٍ وَ الْخَوَاتِمُ الْفُضِّيَّةُ» خطاست.
- ۳) «دستبندها و انگشترهایی از طلا و نقره» برای «أَسَاوِرُ مِنْ ذَهَبٍ وَ الْخَوَاتِمُ الْفُضِّيَّةُ» - «می‌سازند» برای «تُصْنَعُ» خطاست.

تست و پاسخ ۳۸

«أَخَذَ رَجُلٌ أَبَاهُ الْمَرِيضَ إِلَى الْعَطَارِ الْعَجُوزِ حَتَّى يُعَالِجَهُ بِالْأَعْشَابِ الطَّيْبَةِ، وَلَكِنَّهُ قَالَ: مَا عِنْدِي عُشْبٌ مَنَاسِبٌ لِمَرَضِ أَبِيكَ!»:

- ۱) مردی پدر بیمارش را نزد عطار پیر برد تا با گیاهان دارویی او را درمان کند، ولی او گفت: من گیاه مناسبی برای بیماری پدرت ندارم!
- ۲) مردی پدر مریض خود را به سوی عطار پیر برد تا او را با گیاه دارویی معالجه کند، اما او گفت که برای پدر بیمارم گیاه مناسبی ندارم!
- ۳) مردی پدرش بیمار بود، پس او را نزد عطار پیر برد تا با گیاهان طبی درمانش کند، ولی او گفت: گیاه مناسبی برای بیماری پدرت ندارم!
- ۴) پدر مریض مردی نزد عطار پیر رفت تا او را با گیاهان دارویی معالجه کند، اما او گفت برای مریضی پدر تو گیاهی مناسب نیست!

(عربی دهم - درس‌های ۵ و ۶ - صفحه‌های ۶۹ و ۸۹)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره اگر فعل، ضمیر و اسم جمع، ترکیب وصفی - اضافی در عبارتی آمده باشد، حتماً در ترجمه تعیین‌کننده هستند؛ بنابراین در مطالعه و تست‌زدن به آن‌ها توجه ویژه داشته باش! کلماتی مانند «عِنْدِي، لَدَي، ...» اگر اول جمله‌ای بیابند، در ترجمه تعیین‌کننده هستند.

خودت حل کنی بهتره ترجمه فعل، جمع مکسر و ترکیب وصفی - اضافی را بررسی کن. هم‌چنین ترجمه «ما عِنْدِي» را دریاب.

درس نامه ●●

«عِنْدَ / لَدَى / لِي + ضمیر / اسم = دارم، داری، دارد ...»:

عندي کتاب: کتابی دارم.

هل لَدَيْكَ دَفْتَرٌ؟ آیا دفتری داری؟

«لَيْسَ / ما (نفی) + عِنْدَ / لَدَى / لِي + ضمیر / اسم = ندارم، نداری، ندارد ...»:

ما عِنْدِي كِتَابٌ: کتابی ندارم.

لَيْسَ لَنَا دَفْتَرٌ: دفتری نداریم.

پاسخ تشریحی «أَخَذَ» برد (رد ۴) - «أَبَاهُ الْمَرِيضَ» (ترکیب وصفی - اضافی): پدر بیمارش، پدر مریض خود (رد ۳ و ۴) - «الْأَعْشَابُ: گیاهان (رد ۲) - «ما عِنْدِي»: ندارم، نزد من نیست (رد ۴) - «مرض أبيك»: بیماری پدرت، مریضی پدر تو (رد ۲)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۲ «گیاه» برای «الأعشاب» خطاست - حرف «که» اضافه آمده - «پدر بیمار» برای «مَرَضِ أَبِيكَ» خطاست.
 ۳ «پدرش بیمار بود» برای «أباهُ المریض» خطاست - «پس او را» اضافه آمده.
 ۴ «پدر مریض مردی نزد عطار پیر رفت». برای بخش اول عبارت «أَخَذَ رَجُلٌ أَبَاهُ المریض إِلَى العَطَّارِ العَجُوزِ» خطاست.

تست و پاسخ ۳۹

«عِنْدَمَا كُنْتُ أُسِيرُ فِي الشَّارِعِ، وَقَعْتُ فِي حُفْرَةٍ، فَاتَّصَلْتُ بِصَدِيقِي حَتَّى يَسَاعِدَنِي عَلَى الخُرُوجِ مِنْهَا!»:

- (۱) هنگام پیاده‌روی در خیابان در گودالی افتادم، پس با دوستم تماس گرفتم تا در خارج شدن از آن کمک کند!
 (۲) وقتی در خیابان راه می‌رفتم در چاله‌ای افتادم، پس با دوستم تماس گرفتم تا برای بیرون آمدن از آن به من کمک کند!
 (۳) در خیابان حرکت می‌کردم، وقتی در گودالی افتادم برای کمک با دوستم ارتباط گرفتم تا از آن خارج شوم!
 (۴) زمانی که در خیابان راه می‌رفتم در چاله‌ای افتادم، دوستم تماس گرفت و به من کمک کرد تا از آن بیرون بیایم!

(عربی دهم - درس ۸ - صفحه ۱۱۴)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره وقتی طرح چند فعل در عبارت می‌آورد یعنی بار اصلی تست روی فعل سوار شده، پس یادگیری زمان فعل در انتخاب گزینه درست بسیار کمک می‌کند. در ضمن [جز در یکی دو مورد] مصدر به صورت فعل ترجمه نمی‌شود.

خودت حل کنی بهتره ترجمه فعل‌ها را بررسی کن. به معنای مصدر توجه کن.

درس نامه ●●

- كَانٌ + مضارع = ماضی استمراری (می + بن ماضی + شناسه): كَانٌ يَذْهَبُ: می‌رفت - كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ: می‌دانستید
- حَتَّى: تا، تا این که + مضارع = مضارع التزامی (ب + بن مضارع + شناسه): حَتَّى يَذْهَبُوا: تا بروند - حَتَّى تَنْتَعِلَ: تا یاد بگیریم

پاسخ تشریحی «عِنْدَمَا: هنگامی که، وقتی [که]، زمانی که (رد ۱) - كُنْتُ أُسِيرُ: راه می‌رفتم، حرکت می‌کردم (رد ۱) - فَ: پس (رد ۲) - اتَّصَلْتُ بِصَدِيقِي: با دوستم تماس گرفتم (رد ۴) - حَتَّى يَسَاعِدَنِي: تا به من کمک کند، تا کمک کند (رد ۳ و ۴) - الخُرُوجِ (مصدر): بیرون آمدن، خارج شدن (رد ۳ و ۴) خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱ «هنگام» برای «عِنْدَمَا» - «پیاده‌روی» برای «كُنْتُ أُسِيرُ» خطاست.
 ۲ «وقتی» در جمله دوم و در جای نامناسب آمده. - «ف: پس» ترجمه نشده. - «برای کمک» برای فعل «حَتَّى يَسَاعِدَنِي» - «تا ... خارج شوم» برای جار و مجرور «عَلَى الخُرُوجِ» خطاست.
 ۴ «دوستم تماس گرفت و به من کمک کرد تا از آن بیرون بیایم» برای «فَاتَّصَلْتُ بِصَدِيقِي حَتَّى يَسَاعِدَنِي عَلَى الخُرُوجِ مِنْهَا» خطاست.

تست و پاسخ ۴۰

عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (۱) «وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ»: هرگاه قرآن خوانده شود به آن گوش فرا دهند!
 (۲) أَصْدُقُهُ، وَلَكِنْ هَذَا الْأَمْرُ الْعَجِيبُ يُحَيِّرُ كُلَّ مَنْ يَشَاهِدُهُ: راستش را می‌گویم، اما این چیز عجیب هر کسی را که می‌بیندش گیج می‌کند!
 (۳) «وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي قُلُوبِكُمْ»: و خداوند آن چه را در دلتان است، می‌داند!
 (۴) يُعَوِّضُ هَذَا النِّقْصَ بِتَحْرِكِ رَأْسِهَا فِي كُلِّ جِهَةٍ: این نقص با حرکت کردن سرش در هر جهتی جبران می‌شود!

(عربی دهم - درس‌های ۵، ۶، ۷ و ۸ - صفحه‌های ۷۰، ۸۵، ۹۹ و ۱۰۶)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره تأثیر حرف اضافه در ترجمه فعل یکی از موارد مورد توجه طراحان است؛ بنابراین یادگیری معنای فعل‌ها با حروف اضافه از حرکت‌های حرفه‌ای در مطالعه درس عربی است. این مطلب به‌ویژه در درس ۸ دهم به اوج خود خواهد رسید.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

خودت حل کنی بهتره ترجمه فعل‌ها را بررسی کن. حواست به حرف اضافه همراه فعل باشه!

درس نامه دو نکته را با ذکر مثال یاد بگیریم:

(۱) عین‌الفعل در ماضی باب‌های ثلاثی مزید، حرکت فتحه - و در امر آن، کسره - می‌گیرد (جز دو باب «تَفَعَّلُ، تَفَاعَلُ»):
إِسْتَخْرَجُوا (ماضی): استخراج کردند / إِسْتَخْرِجُوا (امر): استخراج کنید.

(۲) عین‌الفعل در مضارع باب تفعیل، تشدید دارد، اگر حرکت زیر تشدید باشد، فعل معلوم و اگر حرکت بالای تشدید باشد، فعل مجهول است:
يُعَلِّمُ (مضارع معلوم): یاد می‌دهد / يُعَلِّمُ (مضارع مجهول): یاد داده می‌شود.

پاسخ تشریحی شکل درست ترجمه در سایر گزینه‌ها:

- ۱) اسْتَمِعُوا (امر): گوش فرا دهید.
- ۲) أُصَدِّقُهُ (مضارع از باب تفعیل + ضمیر (هـ) مفعولی): آن را باور می‌کنم.
- ۳) قُلُوبِكُمْ (جمع مکسر + ضمیر): دل‌هایتان، دل‌های شما

نکته فعل ماضی بعد از «إذا: اگر، هرگاه» بیاید، به صورت مضارع التزامی نیز ترجمه می‌شود:
إِذَا مَلَكَ الْأَرَاذِلُ هَلَكَ الْأَفْضَالُ: هرگاه فرومایگان فرمانروا شوند، شایستگان هلاک می‌شوند.

تست و پاسخ ۲۱

عین الخطأ:

- (۱) ما قَسَمَ اللهُ لِلْعِبَادِ شَيْئاً أَفْضَلَ مِنَ الْعَقْلِ: خداوند برای بندگان چیزی برتر از عقل تقسیم نکرد!
- (۲) لِلدَّلَافِينِ أَنْوْفٌ حَادَّةٌ تُضْرَبُ بِهَا سَمَكَةُ الْقَرْشِ وَ تَقْتُلُهَا: دلفین‌ها بینی‌های تیزی دارند که با آن به کوسه حمله می‌کنند و آن را می‌کشند!
- (۳) قَامَ بَعْضُ الْمُؤَلِّفِينَ بِتَأْلِيفِ كُتُبٍ مُصَوَّرَةٍ لِلْمَعَالِمِ التَّارِيخِيَّةِ وَ الثَّقَافِيَّةِ فِي إِيران: برخی از نویسندگان برای نوشتن کتاب مصور درباره آثار تاریخی و فرهنگی ایران برخاستند!

(۴) يُنْقَلُ النِّقْطُ مِنَ الْأَبَارِ أَوْ الْمَوَانِي إِلَى الْمَصَافِي عِبَرِ الْأَنْبِيَاءِ: نفت از طریق لوله‌ها از چاه‌ها یا بندرها به پالایشگاه‌ها منتقل می‌شود!

(عربی دهم - درس‌های ۵، ۶، ۷ و ۸ - صفحه‌های ۷۳، ۸۲، ۹۵ و ۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره حروف جر به ظاهر چندتا حرف با معنای ساده هستند، ولی برخی از آن‌ها در جایگاه خاص با معنای متفاوتی می‌آیند تا جایی که حتی معنای فعل را نیز عوض می‌کنند و همین نکته مورد توجه طراحان قرار می‌گیرد؛ بنابراین بهتر است به ترجمه حروف جر در عبارات توجه دقیق‌تری داشته باشی.

خودت حل کنی بهتره ترجمه حروف جر را بررسی کن!

درس نامه

- (۱) حروف جر «لِ» + ضمیر / اسم: دارم، داری، دارد، ...: لِي كِتَابٌ: کتابی دارم / لِلتَّلْمِيزِ دَفْتَرٌ: دانش‌آموز دفتری دارد.
- (۲) فعل لازم با حرف جرّ «بِ»، معنای متعدی پیدا می‌کند:
جاءَ / أتى (فعل لازم): آمد ← جاءَ بِ / أتى بِ: را آورد
قامَ (فعل لازم): ایستاد ← قامَ بِ: را انجام داد، به ... پرداخت، به ... اقدام کرد.

پاسخ تشریحی شکل درست ترجمه: «قامَ ... بِ: پرداختند، به ... اقدام کردند - کُتِبَ: کتاب‌هایی».

ترجمه عبارت: «برخی از نویسندگان به نوشتن کتاب‌هایی مصور درباره آثار تاریخی و فرهنگی ایران پرداختند (اقدام کردند)»

تست و پاسخ ۴۲

«دانش آموزان کوشا در سالن مدرسه قصیده جالبی را خواندند!»:

- (۱) قَرَوُوا الطَّلَابُ الْمُجِدِّونَ قَصِيدَةً رَائِعَةً فِي قَاعَةِ الْمَدْرَسَةِ!
 (۲) الطَّلَابُ الْمُجِدِّاتُ قَرَأَتْ قَصِيدَةً رَائِعَةً فِي الْقَاعَةِ الْمَدْرَسَةِ!
 (۳) قَرَأَتْ الطَّلَابُ الْمُجِدِّاتُ قَصِيدَةً رَائِعَةً فِي قَاعَةِ الْمَدْرَسَةِ!
 (۴) قَرَأَ الطَّلَابُ الْمُجِدِّونَ قَصِيدَةً رَائِعَةً فِي قَاعَةِ الْمَدْرَسَةِ!

(عربی دهم - درس ۶ - صفحه ۱۷)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در تست فارسی به عربی، گاهی در نگاه اول یک گزینه معنای درست عبارت فارسی را می‌رساند، اما وقتی به جزئیات قواعد مانند جایگاه فعل، ترکیب وصفی و اضافی، تناسب کلمات و ... توجه کنی، اشتباهات را پیدا می‌کنی.

خودت حل کنی بهتره تناسب فعل با اسم و ترکیب وصفی و ترکیب اضافی را بررسی کن.

درس نامه

(۱) فعل در ابتدای عبارت مفرد غایب می‌آید حتی اگر فاعل، جمع باشد؛ ولی مطابق با فاعل ترجمه می‌شود:

نَجَحَ الطَّلَابُ: دانش آموز موفق شد.

نَجَحَ الطَّلَابُ: دانش آموزان موفق شدند.

(۲) خبر از نظر جنس و عدد از مبتدا پیروی می‌کند:

الطَّلَابُ نَاجِحٌ / نَجَحَ. (الطَّلَابُ: مبتدا، مفرد مذکر - نَاجِحٌ: خبر از نوع اسم، مفرد مذکر / نَجَحَ: خبر از نوع فعل، مفرد مذکر غائب)

الطَّلَابُ نَاجِحُونَ / نَجَحُوا. (الطَّلَابُ: مبتدا، جمع مذکر - نَاجِحُونَ: خبر از نوع اسم، جمع مذکر / نَجَحُوا: خبر از نوع فعل، جمع مذکر غائب)

(۳) در ترکیب وصفی، صفت مشابه موصوف است: كِتَابٌ مَفِيدٌ - التَّلْمِيزَاتَانِ النَّاجِحَتَانِ

(۴) در ترکیب اضافی، مضاف هیچ‌گاه «أَل» و تنوین «ئِ» نمی‌گیرد: مَعْلَمُ الْمَدْرَسَةِ - كِتَابُ تَلْمِيزِ

پاسخ تشریحی «دانش آموزان ... خواندند: قَرَأَتْ الطَّلَابُ / قَرَأَ الطَّلَابُ / الطَّلَابُ الْمُجِدِّاتُ قَرَأْنَ (فعل ماضی، صیغه مفرد مؤنث غائب +

فاعل جمع مؤنث / فعل ماضی، صیغه مفرد مذکر غائب + فاعل جمع مذکر / مبتدا، جمع مؤنث + خبر به صورت فعل ماضی، صیغه جمع

مؤنث غائب به تبعیت از مبتدا؛ رد (۱) و (۲) - سالن مدرسه: قَاعَةُ الْمَدْرَسَةِ (مضاف بدون ال و تنوین + مضاف‌إلیه؛ رد (۳) - قصیده جالبی:

قَصِيدَةً رَائِعَةً (مفعول و موصوف + صفت؛ رد (۴))

خطاهای سایر گزینه‌ها:

(۱) فعل «قَرَوُوا (جمع مذکر غائب)» با توجه به فاعل اسم ظاهر «الطَّلَابُ» در ابتدای جمله فعلیه باید مفرد مذکر غائب «قَرَأَ» بیاید و خطاست.

(۲) فعل «قَرَأَتْ (مفرد مؤنث غائب)» در نقش خبر با توجه به مبتدا «الطَّلَابُ (جمع مؤنث)» باید به صورت «قَرَأْنَ» بیاید. - «القاعة» به

عنوان مضاف در ترکیب اضافی «القاعة المدرسية» باید بدون «أَل» بیاید و خطاست.

(۴) «قَصِيدَةَ الرَّائِعَةَ» به عنوان ترکیب وصفی بدون «أَل»، با توجه به ترکیب فارسی «قصیده جالبی» باید هر دو تنوین فتحه (ئِ) بگیرند و خطاست.

• اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ اجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ بِمَا يَنْسَبُ النَّصِّ: (۴۳-۴۵)

الدَّلَافِيْنُ مِنَ الْحَيَوَانَاتِ الْخَلَابِيَةِ وَالْمَحْبُوبَةُ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا الْخُوتَ الْقَاتِلَ وَهُوَ نَوْعٌ مِنَ الدَّلَافِيْنِ. هُنَاكَ أَكْثَرُ مِنْ ثَلَاثِيْنَ نَوْعًا مِنَ الدَّلَافِيْنِ، وَ لَهَا أَقْوَى

ذَاكِرَةٌ بَيْنَ الْحَيَوَانَاتِ، وَ تَعِيْشُ فِي الْعَدِيْدِ مِنَ الْمِيَاهِ الْمَالِحَةِ وَالْعَذْبَةِ فِي الْعَالَمِ. تَسْبِجُ الدَّلَافِيْنُ عَادَةً بِسُرْعَةٍ قَلِيْلَةٍ، لَكِنْ بَعْضُ أَنْوَاعِهَا تُمَكِّنُهَا

السَّبَاحَةَ بِسُرْعَةٍ سِتِّيْنَ كَم/ سَاعَةٍ، حَيْثُ يَجْعَلُهَا أَسْرَعَ الْحَيَوَانَاتِ اللَّبُونَةِ السَّبَاحَةَ فِي الْعَالَمِ وَ هِيَ تَتَغَذَّى عَلَى اللَّحْمِ، وَ فِي الْمَتَوَسِّطِ، تَأْكُلُ خَمْسَةَ

عَشْرَ كِيْلُوْغْرَامٍ مِنَ الْأَسْمَاكِ يَوْمِيًّا. فِي الْوَقْتِ الْحَاضِرِ، يُمَكِّنُنَا رُؤْيُهُمْ حَتَّى فِي خَدَانِقِ الْحَيَوَانَاتِ، وَ السَّبْرِكِ!

ترجمه متن

دلفین‌ها از حیوانات زیبا و دوست‌داشتنی برای انسان هستند، به‌جز نهنگ قاتل و آن نوعی از دلفین‌ها است. بیش از

سی نوع از دلفین‌ها وجود دارد، و قوی‌ترین حافظه را در میان حیوانات دارند و در بسیاری از آب‌های شور و شیرین در جهان زندگی

می‌کنند. دلفین‌ها معمولاً با سرعتی کم شنا می‌کنند، اما برخی از گونه‌های آن می‌توانند با سرعتی تا شصت کیلومتر در ساعت شنا

کنند تا جایی که آن‌ها را سریع‌ترین حیوانات پستاندار شناگر در جهان قرار می‌دهد و آن‌ها از گوشت‌ها تغذیه می‌کنند و به‌طور

متوسط، روزانه پانزده کیلوگرم از ماهی‌ها را می‌خورند. امروزه حتی می‌توانیم آن‌ها را در باغ وحش‌ها و سیرک هم ببینیم!

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۴۳

عین الصحیح حسب مفهوم النص:

- (۱) لا يستطيع الدلافين العيش في المياه المالحة!
 (۲) الدلافين تُرضع صغارها!
 (۳) هناك حوالي ستين نوعاً من الدلافين!
 (۴) الدلافين لا تُرى إلا في البحار و الأنهار!

(عربی دهم - برگرفته از متن درس ۱ - صفحه ۱۰۶)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره غالباً ایده درک مطلب از موضوعاتی آورده می‌شود که در متن درس‌ها، در تمرین، جوار و حتی بحث علمی وجود دارد؛ بنابراین فهم کلی این موضوعات هنگام مطالعه کتاب درسی در پردازش ذهنی داستان بسیار کمک می‌کند. در آزمون نیز، یک بار درک مطلب را بخوان تا مفهوم کلی متن را درک کنی و برای جزئیات نیز، زیر آمار و اعداد، جملاتی که در آن کلمات «قبل، بعد، کل، بعض، غالباً، دائماً، قلیل، کثیر، إنا، فعل منفی و ..» آمده خط بکش تا بتوانی هم سوالات کلی و هم سوالات جزئی را پاسخ دهی.

خودت حل کنی بهتره صورت سؤال را با دقت بخوان. تمام گزینه‌ها را بررسی کن و در صورت نیاز به متن مراجعه کن تا مناسب‌ترین

گزینه را انتخاب کنی!

پاسخ تشریحی بر حسب مفهوم متن، درست را مشخص کن:

- ۱) دلفین‌ها نمی‌توانند در آب‌های شور زندگی کنند! (خطا)
- ۲) دلفین‌ها به بچه‌هایشان شیر می‌دهند! (درست)
- ۳) حدود شصت نوع دلفین وجود دارد! (خطا)
- ۴) دلفین‌ها فقط در دریاها و رودخانه‌ها دیده می‌شوند! (خطا)

تست و پاسخ ۴۴

عین الخطأ حسب مفهوم النص:

- (۱) لا يوجد حيوانٌ لِيُورث أسرَع من الدلفين في البحار!
 (۲) بالإضافة إلى اللُّحوم، تأكل الدلافين أيضاً النباتات!
 (۳) لا يُحبّ البشّر جميع أنواع الدلافين!
 (۴) ذاكرة الإنسان أقوى من الدلافين!

(عربی دهم - برگرفته از متن درس ۱ - صفحه ۱۰۶)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی بر حسب مفهوم متن، خطا را مشخص کن:

- ۱) حیوان پستانداری سریع‌تر از دلفین در دریاها وجود ندارد! (درست)
- ۲) دلفین‌ها علاوه بر گوشت‌ها گیاهان را نیز می‌خورند! (خطا)
- ۳) انسان‌ها همه گونه‌های دلفین را دوست ندارند! (درست)
- ۴) حافظه انسان از دلفین‌ها قوی‌تر است! (درست)

تست و پاسخ ۴۵

عین الخطأ للكلمات (في التحليل الصرفي و المحل الإعرابي):

- (۱) تتغذى: فعلٌ مضارعٌ - لازمٌ - مزيدٌ ثلاثيٌ بزيادة حرفين، و من باب «تفعلل» / فعلٌ و مع فاعله جملة فعلية، و خبر من نوع الجملة
 (۲) يجعل: فعلٌ مضارعٌ - مفردٌ مذكرٌ غائبٌ - مجردٌ ثلاثيٌ - مُتَعَدٍ / فعلٌ، و ضمير «ها» مفعوله
 (۳) الأسماك: اسم - جمع التّكسير (مفرد «السّمك») - مذكرٌ - معربٌ / مجرور بحرف الجرّ، و من الأسماك: جارٌ و مجرور
 (۴) الدلافين: اسم - جمع سالمٌ للمذكرٌ - معربٌ / مبتدأٌ و منصوبٌ بالياء، و الجملة اسمية

(عربی دهم - درس‌های ۵، ۶ و ۸ - صفحه‌های ۷۲، ۸۵، ۸۶ و ۱۰۹)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

مشاوره در این سؤال، تحلیل صرفی کلمات (خصوصیات فردی کلمات)، محل اعراب (نقش)، حالت (رفع، نصب و جر) و علامت آن‌ها آورده شده است. برای خصوصیات فردی غالباً نیازی به متن نیست، اما برای تشخیص محل، حالت و علامت اعراب باید به متن مراجعه شود و کلمه در جمله بررسی شود.

درس نامه

● التحليل الصرفي: بعد از تشخیص نوع کلمه مواردی که تا الان خوانده شد مورد بررسی قرار می‌گیرد:
 فعل: ماضی یا مضارع یا امر - صیغه چندمی (دو صیغه «مفرد مذکر غائب أو للغائب و مفرد مؤنث غائب أو للغائبة» بیشتر از صیغه‌های دیگر می‌آید). - ثلاثی مجرد یا ثلاثی مزید (حروف اصلی، حروف زائد، مصدر، باب و ...) - لازم یا متعدی...
 اسم: مفرد یا مثنی یا جمع (نوع جمع و مفرد آن) - مذکر یا مؤنث - معرب یا مبنی - وزن اسم ...
 ● المحل الإعرابي: نقش‌های اصلی کلمه در جمله اسمیه (مبتدا و خبر) و فعلیه (فعل، فاعل و مفعول، نائب فاعل) و نقش‌های فرعی (مضاف‌إلیه، صفت و مجرور به حرف جر)
 ● حالات اعراب و علامت آن‌ها:

- ۱) اعراب رفع و علامت آن «ـُ» و «ـُ» (واو (وَنَ) در جمع مذکر، الف (انِ) در مثنی = کلمات دارای اعراب رفع را «مرفوع» می‌نامند.
- ۲) اعراب نصب و علامت آن «ـَ» و «ـِ» (ياء (يَنَ) در جمع مذکر، ياء (يِنَ) در مثنی = کلمات دارای اعراب نصب را «منصوب» می‌نامند.
- ۳) اعراب جر و علامت آن «ـِ» و «ـِ» (ياء (يَنَ) در جمع مذکر، ياء (يِنَ) در مثنی = کلمات دارای اعراب جر را «مجرور» می‌نامند.

پاسخ تشریحی شکل درست خطا:

«جمع سالم للمذكر ← جمع مكسر و مفردة «الدلفين» / منصوب بالياء ← مرفوع بالضممة»

عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (٤٦ - ٥٠):

تست و پاسخ ٤٦

عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- ۱) تنوُّع معالمِ إيران و استقراارُ الوضِع الأَمَنِيَّ فيها يُشجِّعُ السَّائِحِينَ إِلَى السَّفَرِ إِلَيْهَا!
- ۲) الغَوَاصُونَ شاهِدُوا مَنَاتِ المَصَابِيحِ المُلَوَّنَةِ الَّتِي يَبْنَعُ صَوُّهَا مِنَ الأَسْمَاكِ المُضِيئَةِ!
- ۳) عَلَى امْتِدَادِ الأَنْبِيْبِ توجَدُ أعمِدَةٌ اتِّصَالَاتِ كَمَحَطَاتِ إنداز!
- ۴) يُشَاهِدُ أَعْضَاءُ الأُسْرَةِ فليماً رانِعاً عَنِ الدُّلْفِينِ الَّذِي أَنْقَذَ إِنْسَاناً مِنَ الغَرَقِ!

(عربی دهم - درس‌های ٥، ٦، ٧ و ٨ - صفحه‌های ٤٨، ٤٩، ٨٣، ٩٥ و ١٠٦)

پاسخ: گزینه ١

مشاوره در پاسخ به سؤال «ضبط حركات»، باید به حرکات میانی فعل ماضی و مضارع ثلاثی مزید و مصدرشان، حرکات ابتدایی یا میانی جمع‌های مکسر، برخی از اسم‌های متشابه و تلفظ فارسی برخی از کلمات عربی توجه داشته باشی. هم‌چنین به علامت آخر کلمات بر اساس محل اعراب (فاعل، مفعول، مبتدا، خبر، مجرور به حرف جر، مضاف‌إلیه و صفتشان) توجه کنی.

خودت حل کنی بهتره به حرکت عین‌الفعل در فعل ثلاثی مزید توجه کن. هم‌چنین به علامت اعراب اسم‌ها توجه کن.

درس نامه

● عین‌الفعل (دومین حرف اصلی) ماضی در همه باب‌ها حرکت فتحه - دارد:
 أَفْعَلٌ / إِفْتَعَلَ / اِنْفَعَلَ / اِسْتَفْعَلَ / فَعَّلَ / فَاعَلَ / تَفَعَّلَ / تَفَاعَلَ
 ● عین‌الفعل (دومین حرف اصلی) مضارع در همه باب‌ها حرکت کسره - دارد، جز دو وزن «يَتَفَعَّلُ / يَتَفَاعَلُ» از باب «تَفَعَّلَ / تَفَاعَلَ» که فتحه - دارد:
 يُفْعَلُ / يَفْتَعَلُ / يَنْفَعَلُ / يَسْتَفْعَلُ / يُفَعِّلُ / يُفَاعِلُ
 ● حرکات ابتدایی و میانی مصدرهای چالشی ثلاثی مزید بر اساس وزن باب‌ها:
 اِفْعَالٌ / اِنْفَعَالٌ / اِسْتِفْعَالٌ / مُفَاعَلَةٌ / تَفَعَّلَ / تَفَاعَلَ

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

- معلوم یا مجهول بودن را می‌توان از روی نشانه‌هایی مانند علامت، اسم‌ها، ضمیر مفعولی و مرجع ضمیر ... تشخیص داد: المَعْلَمُ يُعَلِّمُ الطَّلَابَ. (در این عبارت فعل مجهول اشتباست، چون بعد از فعل، «الطَّلَابُ» با علامت فتحه - مفعول است؛ بنابراین باید فعل معلوم «يُعَلِّمُ» باشد. با ترجمه عبارت، این نکته بهتر درک می‌شود. «معلم به دانش‌آموزان یاد می‌دهد.»
- حالت اعراب و علامت آن با توجه به محل اعراب:

- (۱) فاعل، مبتداء، خبر و صفتشان اعراب «مرفوع» دارند و علامت آن‌ها «-ُ» و «وَنَ» در جمع مذکر، الف (ان) در مثنی است.
- (۲) مفعول و صفت آن دارای اعراب «منصوب» هستند و علامت آن‌ها «-َ» و «-ِ» یاء (ین) در جمع مذکر، یاء (ین) در مثنی است.
- (۳) مضاف‌إلیه، مجرور به حرف جر و صفتشان اعراب «مجرور» دارند و علامت آن‌ها «-ِ» یاء (ین) در جمع مذکر، یاء (ین) در مثنی است.

پاسخ تشریحی خطا را در ضبط حرکات حروف مشخص کن:

«يُسَجِّعُ - يُسَجِّعُ» به معنای «تشویق می‌کند» با توجه به «السَّائِحِينَ: مفعول و منصوب به یاء» بر وزن «يُفَعِّلُ» مضارع معلوم از باب «تَفَعُّيلٌ» است و عین‌الفعل آن حرکت کسره - می‌گیرد - «السَّفَرُ ← السَّفَرِ» مجرور به حرف جر است و آخر آن علامت کسره - می‌گیرد.

تست و پاسخ ۴۷

عَيْنَ غَيْرِ الْمُنَاسِبِ لِمَفْهُومِ هَذَا الْحَدِيثِ: «الْعَالِمُ بِلَا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلَا ثَمَرٍ»

- (۱) علم چندان که بیشتر خوانی
  - (۲) بار درخت علم ندانم مگر عمل
  - (۳) هر علم را که کار نبندی چه فایده
  - (۴) نه هر درخت تحمل کند جفای خزان
- چون عمل در تو نیست نادانی!
با علم اگر عمل نکنی شاخ بی‌بری!
چشم از برای آن بود آخر که بنگری!
غلام همت سرورم که این قدم دارد!

(عربی دهم - درس ۸ - صفحه ۱۱۸)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره سؤالات مفهوم از آیات، احادیث و ضرب‌المثل‌های کتاب درسی طرح می‌شوند، اما گزینه‌ها علاوه بر کتاب درسی می‌تواند از اشعار یا احادیث و آیات مرتبط که خارج از کتاب است نیز بیاید؛ بنابراین اگر شما به شعر و ضرب‌المثل و کتاب‌های ادبی علاقه‌داری، در انتخاب گزینه مورد نظر طراح تواناتری.

خودت حل کنی بهتره مفهوم حدیث در صورت سؤال در مورد «عمل به علم» است!

پاسخ تشریحی با توجه به ترجمه حدیث «عالم بی‌عمل، مانند درخت بی‌ثمر است!» از نظر مفهوم، بیت شعری ۴، مناسب آن نیست.

تست و پاسخ ۴۸

عَيْنَ ضَمِيرِ الْيَاءِ مَفْعُولًا:

- (۱) عَلَيْكَ بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ؛ فَإِنَّ رَبِّي بَعَثَنِي بِهَا!
- (۲) اِعْتَذَرَ الْمُشْرِفُ مِنِّي وَ قَالَ لِي: سَأَتَّصِلُ بِالْمُهَنْدِسِ!
- (۳) لَا تَحْزَنِي يَا بِنْتِي، لِأَنَّ الْمَشَاكِلَ سَتَقَلُّ!
- (۴) اِسْتَعْدَمَنِي عَامِلًا لِنَقْلِ الْمَنَاضِدِ مِنَ السَّيَّارَةِ إِلَى الْمَكْتَبَةِ!

(عربی دهم - درس‌های ۵ و ۸ - صفحه‌های ۷۲ و ۱۱۳)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در تشخیص ضمیر یاء مفعولی، «نون» وقایه تأثیر مستقیم دارد؛ پس بهتر است در مطالعه خود به آن توجه بیشتری داشته باشی.

خودت حل کنی بهتره نون قبل از یاء (ي) را در فعل بررسی کن.

درس نامه •• کاربرد نون وقایه

وقتی بخواهم ضمیر یاء مفعولی را تشخیص دهیم باید میان فعل و ضمیر «ي»، نون وقایه آمده باشد:
يُحَيِّرُنِي (يُحَيِّرُ + ن + ي): مرا حیران می‌کند.
نَصَّرَنِي (نَصَّرَ + ن + ي): مرا یاری کرد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

پاسخ تشریحی ضمیر یاء را که مفعول است، مشخص کن:

- ۱) ضمیر یاء (ی) در «بَعَثَنِي (فعل «بَعَثَ» + ن + ي)» مفعول است: مرا فرستاد (درست)
- ۲) ضمیر یاء (ی) بعد از حرف جر «مِن» آمده؛ پس در بحث مفعول نمی‌گنجد. ضمیر یاء (ی) در «مَنِّي (حرف جر «مِن» + ن + ي)» مجرور به حرف جر است: از من
- ۳) ضمیر یاء (ی) در «لَا تَحْزَنِي (فعل نهی، صیغه مفرد مؤنث مخاطب از ریشه «حزن»)» فاعل است: اندوهگین نشو.
- ۴) میان ضمیر یاء (ی) فعل در «استخدمني»، «نون» نیامده؛ پس مفعول نیست. ضمیر یاء (ی) در «استخدمني (فعل امر، صیغه مفرد مؤنث)» فاعل است: به کار بگیر.

تست و پاسخ ۴۹

عَيْنَ مَا جَاءَ فِيهِ نَائِبُ الْفَاعِلِ:

- ۱) يُنْزِلُ الْعَمَالَ الْبِضَاعَ مِنَ الشَّاحِنَةِ!
- ۲) يُصَدِّرُ قِسْمًا مِنَ النَّفْطِ وَالْغَازِ إِلَى الْبُلْدَانِ الصَّنَاعِيَّةِ!
- ۳) تُحَدِّثُ اللَّوْحَاتِ التَّحذِيرِيَّةَ الْمُوَاطِنِينَ مِنْ حَفْرِ الْأَرْضِ!
- ۴) يُعَامِلُ مُعَلِّمُنَا الطَّلَابَ فِي الصَّفِّ جَيِّدًا!

(عربی دهم - درس ۷ - صفحه ۹۸)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره برای پیدا کردن یک محل اعراب، باید به کلمه قبلش و حتی جمله‌اش توجه کرد. تشخیص نایب فاعل جزء قواعد اختصاصی عربی انسانی است، ولی وابسته به پیدا کردن فعل مجهول است که یک قاعده عمومی است؛ بنابراین یادگیری فعل مجهول را توی اولویت بذار و بعد به نایب فاعل بپرداز!

خودت حل کنی بهتره ابتدا فعل مجهول رو پیدا کن، نایب فاعل رو پیدا می‌کنی.

درس نامه

تشخیص فعل معلوم و مجهول در مضارع سه باب «إفعال / تفعیل / مُفاعلة» بستگی به حرکت عین الفعل (دومین حرف اصلی) آن‌ها دارد:

مجهول	معلوم	إفعال
يُرْسَدُ: راهنمایی می‌شود	يُرْسِدُ: راهنمایی می‌کند	إفعال
يُعَلِّمُ: یاد داده می‌شود	يُعَلِّمُ: یاد می‌دهد	تفعیل
يُشَاهَدُ: دیده می‌شود	يُشَاهِدُ: می‌بیند	مُفاعلة

نایب فاعل، بعد از فعل مجهول می‌آید و اعراب مرفوع با علامت «ضمه َ» / الف (ان) در مثنی / واو (ون) در جمع مذکر سالم» دارد:
 كَتَبَ التَّمْرِينَانَ فِي الْمَكْتَبَةِ. (كَتَبَ: فعل مجهول - التَّمْرِينَانَ: نایب فاعل و مرفوع به الف)
 تُعْرَفُ الْأَشْيَاءُ بِأَصْدَادِهَا. (تُعْرَفُ: فعل مجهول - الْأَشْيَاءُ: نایب فاعل و مرفوع به ضمه َ)

پاسخ تشریحی آنچه را در آن نایب فاعل آمده، مشخص کن:

- ۱) «يُنْزِلُ» فعل معلوم و «الْعَمَالَ» فاعل و مرفوع. (نیامده)
- ۲) «يُصَدِّرُ» فعل مجهول و «قِسْمًا» نایب فاعل و مرفوع به ضمه. (آمده)
- ۳) «تُحَدِّثُ» فعل معلوم و «اللَّوْحَاتِ» فاعل و مرفوع به ضمه. (نیامده)
- ۴) «يُعَامِلُ» فعل معلوم و «مُعَلِّمًا» فاعل و مرفوع به ضمه. (نیامده)

تست و پاسخ ۵۰

عَيْنَ حَرْفِ «إِلَى» بِمَعْنَى «حَتَّى»:

- ۱) مع الأسف، ما سافرتُ إلى إيران حتى الآن!
- ۲) يَدْرُسُ زَمِيلِي مِنَ السَّاعَةِ الثَّامِنَةِ إِلَى الْعَاشِرَةِ فِي يَوْمِ الْجُمُعَةِ!
- ۳) وَقَفَّتِ الْحَافِلَةُ فِي الْمَحْطَةِ حَتَّى يَذْهَبَ الْمُسَافِرُونَ إِلَى دَوَارِ الْمِيَاهِ!
- ۴) كَانَ لِصَدِيقِي مَرَضٌ جَلْدِيٌّ فَذَهَبَ إِلَى الْمُسْتَشْفَى!

(عربی دهم - درس ۸ - صفحه ۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

مشاوره معنای حروف جر، در غیر معنای اصلی خود، همچنین تأثیر حروف جر در معنای برخی از فعل‌ها، یکی از مباحث چالشی و جذاب برای طراحان سؤال است؛ بنابراین روی این مبحث بیشتر تمرکز کن.

خودت حل کنی بهتره به شروع و پایان زمان توجه کن.

درس نامه

حرف جر «إلی» زمانی معادل «حتی» به معنای «تا» است که در عبارت زمان و ساعت با «من: از» شروع و با «إلی: تا» پایان یابد.
 كَانَ الْفَلَّاحُ يَعْمَلُ فِي الْمَرْعَةِ مِنَ الصَّبَاحِ إِلَى اللَّيْلِ . کشاورز از صبح تا شب در مزرعه کار می‌کرد.

پاسخ تشریحی حرف «إلی» به معنای «حتی» را مشخص کن:

- ۱ «إلی» در معنای خودش «به» آمده. ترجمه عبارت «متأسفانه تا الآن به ایران سفر نکردم!» (خطا)
- ۲ «إلی» به معنای «حتی: تا» آمده، زیرا برای پایان ساعت آمده. ترجمه عبارت «همکلاسی‌ام در روز جمعه از ساعت هشت تا ده درس می‌خواند!» (درست)
- ۳ «إلی» در معنای خودش «به» آمده. ترجمه عبارت «اتوبوس در ایستگاه ایستاد تا مسافران به سرویس بهداشتی بروند!» (خطا)
- ۴ «إلی» در معنای خودش «به» آمده. ترجمه عبارت «دوستم بیماری پوستی داشت؛ پس به بیمارستان رفت!» (خطا)

تاریخ: صفحه‌های ۸۰ تا ۱۵۲

تست و پاسخ (۵۱)

در یک موقعیت فرضی، سربازی در نبرد «گرانیکوس» کشته شده است؛ کدام گزینه درباره‌ی وی درست است؟

- ۱) می‌توانسته درباره‌ی رشادت‌های آریوبرزن، سردار شجاع ایرانی، مطالبی خوانده یا شنیده باشد.
- ۲) تسخیر شوش به دست اسکندر را درک کرده، اما در زمان قتل داریوش سوم در قید حیات نبوده است.
- ۳) می‌توانسته درباره‌ی درگیری ایرانیان و یونانیان در نبردهای ماراتن و سالامیس مطالبی خوانده یا شنیده باشد.
- ۴) هم شاهد حمله‌ی اسکندر مقدونی به ایران بوده و هم آغازین سال‌های حکومت سلوکیان در ایران را تجربه کرده است.

(تاریخ دهم - درس ۹ - تأسیس، تثبیت و انعطاف و فروپاشی هخامنشیان)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره شاید این سؤال در ظاهر به کم دشوار به نظر برسه، اما برای پاسخ به اون فقط باید توجه داشته باشی که «گرانیکوس» از نخستین جنگ‌های اسکندر با سپاه هخامنشی بوده و در نتیجه، توی گزینه‌ها باید به دنبال موردی بگردی که مربوط به قبل از حمله‌ی اسکندر به ایران باشه، به همین راحتی!

درس نامه داریوش سوم، آخرین فرمانروای هخامنشی که مدتی پس از قتل اردشیر سوم بر تخت شاهی نشست، دلیر و جوانمرد بود، اما تدبیر و درایت شاهان نخست هخامنشی را نداشت. در زمان او، اسکندر با سپاهی بسیار قوی، آموزش دیده و تشنه‌ی قتل و غارت به ایران تاخت.

نکته داریوش سوم که از برابر اسکندر گریخته بود، در سال ۳۳۰ ق.م. نزدیک دامغان کنونی به قتل رسید.

پاسخ تشریحی اسکندر در سه نبرد (گرانیکوس، ایسوس و گوگمل) سپاه هخامنشی را شکست داد و پس از آن، شوش، یکی از پایتخت‌های هخامنشیان را تسخیر کرد. با وجود دلاوری و رشادت آریوبرزن، سردار شجاع ایرانی، سپاهیان مقدونی و یونانی به تخت جمشید رسیدند و مشهور است که به دستور اسکندر این شهر به آتش کشیده شد. بنابراین، سربازی که در نبرد گرانیکوس کشته است، فقط می‌توانسته درباره‌ی رویدادهای پیش از حمله‌ی اسکندر به ایران (مانند نبرد ماراتن در زمان داریوش یکم یا نبرد دریایی سالامیس در زمان خشایارشا) مطالبی را خوانده یا شنیده باشد. بررسی سایر گزینه‌ها:

رشادت‌های آریوبرزن (در ۱)، تسخیر شوش و قتل داریوش سوم (در ۲) و حکومت سلوکیان (در ۴)، همگی مربوط به دوره‌ی بعد از نبرد گرانیکوس بوده‌اند.

دام‌تستی اگه توی دام ۱ یا ۲ افتادی و مطالب صفحه ۸۸ کتاب درسی برات قانع‌کننده نبوده که چرا این گزینه‌ها درست نیستن، یه سر به نقشه‌ی صفحه ۸۵ کتاب درسی بزن. اون‌جا می‌بینی که نبرد گرانیکوس در سواحل شرقی دریای مدیترانه واقع شده و بعد از اون، خیلی طول کشیده تا اسکندر و سپاهیان به تخت جمشید برسند و آریوبرزن باهاشون بجنگه و داریوش سوم کشته بشه؛ پس سربازی که توی جنگ گرانیکوس کشته شده، در زمان حیاتش نمی‌تونسته این وقایع رو درک کرده باشه.

تست و پاسخ (۵۲)

کدام موارد، درباره‌ی وجوه مشترک اقدامات داریوش یکم هخامنشی و خسروانوشیروان ساسانی درست است؟

- الف) ساماندهی تشکیلات استانی یا ساتراپی
- ب) بهره‌گیری از نیروی دریایی در خلیج فارس
- ج) تشکیل سپاه جاویدان و برپا کردن ارتش‌تارستان
- د) انجام اصلاحات در زمینه‌های اداری، نظامی و اقتصادی

۱) «الف» - «د»   ۲) «الف» - «ج»   ۳) «ب» - «د»   ۴) «ب» - «ج»

(تاریخ دهم - درس ۹ (تثبیت شاهنشاهی هخامنشیان)، درس ۱۰ (تثبیت قدرت ساسانیان) و درس ۱۱ (نظام سیاسی و اداری

پاسخ: گزینه ۳

هخامنشیان و ساسانیان و سپاه و جنگ افزارها در دوره‌ی هخامنشیان و ساسانیان))

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

مشاوره بارها گفته ایم و بار دگر می‌گوییم که چون سهم سوالات مقایسه‌ای توی کنکور سر اسری داره سال به سال زیادتر می‌شه، پس شیش دنگ حواست به شباهت‌ها و تفاوت‌ها باشه.

پاسخ تشریحی یکی از اقدام‌های بزرگ داریوش یکم هخامنشی، تأسیس نیروی دریایی بود. به تدبیر این پادشاه، چندین پایگاه دریایی در خلیج فارس، دریای سرخ و دریای مدیترانه به وجود آمد. درینوردان ملل مختلف تابع امپراتوری، از جمله فنیقی‌ها، سوری‌ها، مصری‌ها، قبرسی‌ها و مردمان آسیای صغیر در نیروی دریایی هخامنشیان خدمت می‌کردند، اما فرماندهی ناوهای جنگی را پارسیان و مادی‌ها بر عهده داشتند. نیروی دریایی ساسانی نیز از ابتدای تأسیس این سلسله به وجود آمد. ساسانیان، از نیروی دریایی برای برقراری امنیت و تحکیم سلطه خود بر خلیج فارس و دریای عمان و سواحل جنوبی آن استفاده می‌کردند. خسروانشیروان با استفاده از نیروی دریایی، یمن را از اشغال حبشیان که از سوی امپراتوری روم شرقی (رقیب ساسانیان) حمایت می‌شدند، نجات داد و باب‌المندب و خلیج عدن را به تسلط خود درآورد. (درستی عبارت «ب»)

علت اهمیت و شهرت فوق‌العاده داریوش یکم هخامنشی (داریوش بزرگ) در تاریخ ایران، اقدامات و ابتکارات اساسی و کم‌نظیری است که وی برای ایجاد تشکیلات نوین اداری، نظامی و اقتصادی و حتی عمرانی انجام داد. خسروانشیروان نیز یکی از پادشاهان مشهور ساسانی به شمار می‌رود که برای سامان‌بخشیدن به اوضاع کشور، اصلاحاتی را در زمینه اداری، نظامی و اقتصادی انجام داد که البته، اصلاحات وی نتوانستند مسائل و مشکلات داخلی حکومت ساسانی را برای همیشه حل کنند. (درستی عبارت «د»)

بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) نظام سیاسی - اداری که داریوش یکم ایجاد کرد، به دو بخش تشکیلات اداری مرکزی و تشکیلات استانی یا ساتراپی تقسیم می‌شد. (یعنی تشکیلات استانی یا ساتراپی فقط در دوره هخامنشیان وجود داشته و ساسانیان تشکیلات اداری متفاوت دیگری داشتند که آگه یادت باشه توی درس ۸ جغرافیای ایران با تقسیمات کشوری هر دوی این سلسله‌ها آشنا شدی؛ مگه نه؟!)

ج) تشکیل سپاه جاویدان از ابتکارات حکومت هخامنشی و تشکیل مدارس نظامی موسوم به ارتشتارستان از اقدامات حکومت ساسانی بوده است.

دام تستی درسته که خسروانشیروان هم اهل ساماندهی امور و انجام اصلاحات بوده، اما عبارت «الف» و در نتیجه ۱) نمی‌تونه درست باشه، چون تشکیلات اداری ساسانیان، استانی یا ساتراپی نبوده. آگه درس ۸ جغرافیای دهم رو خوب خونده باشی، می‌دونی که تشکیلات اداری ساسانیان، به جای ساتراپ، از «خوره، تسوگ و ...» تشکیل شده بود.

تست و پاسخ ۵۳

کدام نمودار دربارهٔ تقدم و تأخر مهم‌ترین رویدادهای عصر ساسانی به درستی ترسیم شده است؟

- (۱)
- (۲)
- (۳)
- (۴)

پاسخ: گزینه ۴ (تاریخ دهم - درس ۱۰ (حکومت ساسانیان)، درس ۱۱ (سپاه و جنگ افزارها در دوره ساسانیان)، درس ۱۲ (ژان در ایران باستان) و درس ۱۴ (دین و عقاید ایرانیان باستان از دوران ماد تا ساسانیان))

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

مشاوره کنکور هر سال داره از یه سری سبک‌های جدید طرح سؤال رونمایی می‌کنه و در نتیجه، باید خودت رو برای پاسخ دادن به هر نوع سؤال آماده کنی؛ این هم یه سبک جدید سؤال به سلیقه ما! البته، یه جورایی همون سؤال تقدم و تأخر زمانی رو یادداشت، اما در شکل و شمایل جدید!

درس نامه ●● برای پاسخ به این پرسش باید ترتیب روی کار آمدن پادشاهان ساسانی و مهم‌ترین وقایع و رویدادهای دوران فرمانروایی هر یک از آن‌ها را خوب به خاطر سپرده باشید:

نام پادشاه	مهم‌ترین وقایع
اردشیر بابکان	غلبه بر اردوان چهارم (آخرین پادشاه اشکانی) و تأسیس سلسله ساسانیان
شاپور اول	موفقیت‌های سیاسی و نظامی بزرگ؛ ظهور مانی؛ قتل گردیانوس و اسارت والرینوس (دو تن از امپراتوران روم شرقی)
بهرام یکم	آزار و فراری دادن مانویان و قتل مانی
شاپور دوم	موفقیت‌های سیاسی و نظامی بزرگ؛ گوشمالی دادن اعراب متجاوز به مرزهای جنوبی ایران
قباد یکم	جنبش اجتماعی و اقتصادی مزدک؛ قتل مزدک در جریان یک مناظره ساختگی (با هدایت خسروانشیروان)
خسروانشیروان	اصلاحات اداری، نظامی و اقتصادی؛ نجات دادن یمن از اشغال حبشیان و تسلط بر باب‌المنذب و خلیج عدن؛ گسترش مبادلات فرهنگی با هند و روم و به وجود آمدن جنبش علمی نیرومندی در ایران
هرمز چهارم	شورش بهرام چوبین (یکی از سرداران سپاه ساسانی)
خسروپرویز	رسیدن به سلطنت با حمایت امپراتوری روم شرقی؛ شکست ساسانیان در جنگ با رومیان؛ برانداختن حکومت لخمیان
پوران (بوران)	از دختران خسروپرویز
آزرمی‌دخت	از دختران خسروپرویز
شیرویه	شورش علیه پدرش (خسروپرویز) و کشتن مدعیان تاج و تخت
یزدگرد سوم	آخرین پادشاه ساسانی که با شکست او در برابر اعراب، ایران وارد دوره اسلامی تاریخ خود شد.

نکته ظهور مانی و تبلیغ آیین مانوی در زمان «شاپور یکم» و قتل مانی در زمان «بهرام یکم» بوده است.

پاسخ تشریحی ترتیب برخی از مهم‌ترین رویدادهای عصر ساسانی تنها در (۴) به درستی آمده است:

ظهور مانی و معرفی آیین مانوی (زمان پادشاهی شاپور یکم) ← جنبش اجتماعی و اقتصادی مزدک (زمان پادشاهی قباد یکم) ← شورش بهرام چوبین (زمان پادشاهی هرمز چهارم) ← براندازی حکومت لخمیان (زمان پادشاهی خسروپرویز)

بررسی سایر گزینه‌ها:

① ترتیب درست رویدادها: ظهور مانی (شاپور یکم) و قتل او (بهرام یکم) ← جنبش اجتماعی و اقتصادی مزدک (زمان پادشاهی قباد یکم) ← تسلط بر خلیج عدن (زمان پادشاهی خسروانشیروان) ← سلطنت آزرمی‌دخت (پس از خسروپرویز)

② ترتیب درست رویدادها: جنبش اجتماعی و اقتصادی مزدک (زمان پادشاهی قباد یکم) ← تسلط بر خلیج عدن (زمان پادشاهی خسروانشیروان) ← شورش بهرام چوبین (زمان پادشاهی هرمز چهارم) ← سلطنت آزرمی‌دخت (پس از خسروپرویز)

③ ترتیب درست رویدادها: ظهور مانی و معرفی آیین مانوی (زمان پادشاهی شاپور یکم) ← جنبش اجتماعی و اقتصادی مزدک و قتل او (زمان پادشاهی قباد یکم) ← شورش بهرام چوبین (زمان پادشاهی هرمز چهارم) ← براندازی حکومت لخمیان (زمان پادشاهی خسروپرویز)

دام تستی هیچ بعید نیست توی دام (۳) افتاده باشی؛ چون با سه‌تا مورد اول توی درس ۱۰ آشنا شدی و مورد آخر (ظهور مانی) رو توی درس ۱۴ دیدی و ممکنه با خودت فکر کرده باشی که این مورد مؤخر از بقیه بوده، اما خب جایگاه طرح مطالب در کتاب درسی همیشه تعیین‌کننده تقدم و تأخر اون‌ها نیست. مانی، کتاب خودش رو به شاپور یکم هدیه کرد که دومین پادشاه ساسانی بوده و این یعنی ظهور مانی بر سایر وقایع مندرج در این گزینه، مقدم بوده.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۵۴

تحت تأثیر کدام عوامل، نظام طبقاتی جامعه ایران در عصر ساسانی گسترش یافت و تثبیت شد؟

الف) رسمیت یافتن دین زرتشتی

ب) تأسیس یک حکومت مرکزی قدرتمند

ج) اضافه شدن طبقه جدید دبیران به طبقه حاکم

د) افزایش فتوحات نظامی و اهمیت یافتن طبقه جنگجویان

۱) «الف» - «ب»   ۲) «ب» - «د»   ۳) «الف» - «ج»   ۴) «ب» - «ج»

(تاریخ دهم - درس ۱۲ - گروه‌ها و طبقات اجتماعی در دوره ساسانیان)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره «علت»ها و «عوامل مؤثر» همیشه توی درس تاریخ مهم هستن؛ حالا می‌خواد علت یا عوامل مؤثر در وقوع یک جنگ باشه یا گسترش و توسعه یک مفهوم یا سقوط یک سلسله و روی کار اومدن یک سلسله دیگه یا نظایر اون‌ها.

پاسخ تشریحی درباره سازمان اجتماعی ایران در زمان ساسانیان، مدارک و اطلاعات بیشتری در دست است. نظام طبقاتی جامعه ایران در

عصر ساسانی تحت تأثیر دو عامل گسترش یافت و تثبیت شد:

۱) تأسیس حکومت مرکزی قدرتمندی که خاندان ساسانی با توسعه تشکیلات اداری و دیوانی به وجود آوردند. (درستی عبارت «ب»)

۲) رسمیت یافتن دین زرتشتی که موجب افزایش نفوذ و اختیارات موبدان شد. (درستی عبارت «الف»)

بررسی عبارت‌های نادرست:

ج) افزوده شدن گروه جدیدی به نام «دبیران» به طبقه حاکم در دوره ساسانی، خود نتیجه تأسیس حکومت مرکزی قدرتمند و توسعه تشکیلات اداری و دیوانی بود.

د) در دوره هخامنشیان، به دلیل اهمیت فتوحات نظامی، گروه جنگجویان نسبت به دو گروه دیگر (یعنی «روحانیان» و «کشاورزان و شبانان»)، در جایگاه بالاتری قرار گرفت.

دام تستی اگه توی دام ۳ افتادی، یعنی عبارت «ج» رو درست فرض کردی، حواست به این نکته نبوده که پیدایش طبقه دبیران خودش نتیجه تأسیس یک حکومت مرکزی قدرتمند و توسعه تشکیلات اداری و دیوانی بوده و در نتیجه، عامل اصلی و مهم، همون ایجاد حکومت مرکزی قدرتمند بوده.

تست و پاسخ ۵۵

در رابطه با «پول» در ایران باستان، کدام گزینه درست است؟

۱) در حکومت ماد، پول رواج چندانی نداشت و از سکه فقط برای پرداخت دستمزد نظامیان استفاده می‌شد.

۲) کورش کبیر، سکه‌هایی با وزن و عیار مشخص ضرب کرد که حتی فراتر از قلمرو هخامنشیان نیز اعتبار داشت.

۳) در عصر اشکانی، ضرب سکه در انحصار شاهان بود و حاکمان محلی فقط می‌توانستند به نام پادشاه سکه ضرب کنند.

۴) در زمان ساسانیان، کاربرد پول گسترش یافت و سکه‌های نقره‌ای و مسی در مبادلات تجاری در منطقه وسیعی به جریان افتاد.

(تاریخ دهم - درس ۱۱ (نظام سیاسی و اداری اشکانیان) و درس ۱۳ (پول، اوزان و مقیاس‌ها در ایران باستان))

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی در دوران اشکانیان و به‌ویژه ساسانیان، کاربرد پول به‌خصوص در شهرها گسترش یافت و سکه‌های نقره‌ای و مسی در مبادلات

تجاری در منطقه وسیعی به جریان افتاد. تعداد فراوانی از سکه‌های ساسانی، در ایران و سرزمین‌های همجوار یافت شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) نه تنها در دوره حکومت ماد، بلکه حتی در اوایل دوره هخامنشیان (تا پیش از فرمانروایی داریوش یکم)، سکه (پول) رواج چندانی نداشت و مبادله کالا به صورت پایاپای انجام می‌گرفت و حتی حقوق و دستمزدها نیز به صورت کالا پرداخت می‌شد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

۲) داریوش بزرگ (نه کوروش)، سکه‌هایی با وزن و عیار مشخص ضرب کرد که در سراسر قلمرو هخامنشیان و حتی فراتر از آن اعتبار داشت. ۳) در زمان هخامنشیان (نه اشکانیان)، ضرب سکه در انحصار شاهان بود. اشکانیان حکومت ملوک طوایفی داشتند که در آن، برخی از سرزمین‌ها و مناطق کشور به صورت موروثی در اختیار پادشاهان کوچک و حاکمان محلی بود که تا حدودی در اداره قلمرو خویش استقلال داشتند و حتی به نام خود سکه ضرب می‌کردند.

دام تستی اگه توی دام ۲) افتادی، یه نگاه به درس‌های ۱۰ و ۱۱ بنداز و ویژگی‌های حکومت غیرمتمرکز و ملوک طوایفی اشکانیان رو با دقت بخون و به خاطر بسپار.

تست و پاسخ ۵۶

پیشرفت صنعت پارچه‌بافی و ایجاد کارگاه‌های متعدد بافندگی در شهرهای شوش، جندی شاپور و شوشتر در زمان ساسانیان مرهون کدام عوامل بود؟

الف) در اختیار گرفتن واردات ابریشم خام از چین

ب) معاف کردن صاحبان کارگاه‌های بافندگی از مالیات

ج) کوچاندن بافندگان ماهر از قلمرو روم در شام به ایران

د) استخدام چینی‌ها برای آموزش فنون تولید ابریشم به ایرانیان

۴) «ج» - «د»

۳) «الف» - «ب»

۲) «ب» - «د»

۱) «الف» - «ج»

(تاریخ دهم - درس ۱۳ - صنعت و تجارت در ایران باستان)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره توی مشاوره سؤال ۵۴ چی گفتیم؟ ایضا همون!

پاسخ تشریحی صنعت بافندگی، به‌خصوص بافت پارچه‌های ابریشمی در زمان ساسانیان، ترقی بسیار کرد. حکومت ساسانی با در اختیار گرفتن واردات ابریشم خام از چین (درستی عبارت «الف») و کوچاندن بافندگان ماهر از قلمرو روم در شام (سوریه) به ایران (درستی عبارت «ج»)، کارگاه‌های بافندگی متعددی را در شوش، جندی شاپور (گندی شاپور) و شوشتر ایجاد کرد. این کارگاه‌ها نوعی از پارچه‌های زربافت و ابریشمی را تولید می‌کردند که در جهان آن روز شهرت و مشتری‌ان فراوان داشتند. حتی چین که خود پایه‌گذار صنعت ابریشم بود، پارچه‌های ابریشمی ایرانی را می‌خرید.

نکته چینیان تا قرن‌ها، فنون تولید ابریشم را از مردم دیگر کشورها مخفی نگه داشتند، اما سرانجام ایرانیان و رومیان توانستند به این فنون پی ببرند. البته، ایرانی‌ها و رومی‌ها به نوعی این فنون رو با زیرکی و استقامت با سوسان زبده به سرقت بردن! وگرنه چینی‌ها هرگز حاضر نبودند که فنون خود را تولید ابریشم رو به ملت‌های دیگه آموزش بدن و به بیان بهتر، نمی‌فواستن نون فنون خود را رو آهر کنن!

دام تستی ممکنه با خودت فکر کرده باشی که عبارت «معاف کردن از مالیات» رو یه جای کتاب درسی دیدی و در نتیجه، با درست فرض کردن عبارت «ب»، توی دام ۲) افتاده باشی، اما حواست باشه که اون معاف کردن از مالیات، مربوط به کشاورزی در دوره هخامنشیان بوده که به منظور تشویق مردم به کشاورزی، آبادکنندگان زمین‌های بایر تا پنج نسل از پرداخت مالیات معاف می‌شدن، نه این‌که مربوط به بافندگی در دوره ساسانیان بوده باشه.

تست و پاسخ ۵۷

کدام موارد درباره اوستا (کتاب مقدس زرتشتیان) درست است؟

الف) اوستا تا قرن‌ها به صورت شفاهی و سینه‌به‌سینه نقل می‌شد تا این‌که در زمان شاپور دوم، به خط و زبان پهلوی نگارش یافت.

ب) چند قرن پس از آن‌که نسخه‌ای از اوستا در آتش‌سوزی تخت جمشید از بین رفت، به دستور بلاش یکم، متون پراکنده آن گردآوری شد.

ج) در هیچ‌یک از بخش‌های اوستا تفاوتی میان مرد و زن وجود ندارد و گفتار، کردار و پندار نیک، به یکسان به زنان و مردان توصیه شده است.

د) در فصلی از اوستا که به دانش اختصاص دارد، مطالبی درباره پزشکی، ستاره‌شناسی، علوم طبیعی و امور اجتماعی و حقوقی بیان شده است.

۴) «ب» - «د»

۳) «الف» - «ب»

۲) «ج» - «د»

۱) «الف» - «ج»

(تاریخ دهم - درس ۱۲ (زنان در ایران باستان)، درس ۱۴ (اوستا) و درس ۱۵ (علوم و مراکز آموزش عالی در ایران باستان))

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

مشاوره حواست به مطالب پراکنده‌ای که در درس‌های مختلف، پیرامون یک موضوع مشابه (مثلاً اوستا)، درج شده، باشه چون این مطالب جون می‌دن برای طرح سؤالات ترکیبی.

درس نامه کتاب مقدس ایرانیان باستان و زرتشتیان، «اوستا» نام دارد. بر پایهٔ داستان‌های باستانی، نسخه‌ای از اوستا که در زمان هخامنشیان بر پوست گاو نوشته شده بود، بر اثر آتش‌سوزی تخت جمشید به دست اسکندر مقدونی از بین رفت.

پاسخ تشریحی چند قرن پس از آن که نسخه‌ای از اوستا در آتش‌سوزی تخت جمشید از بین رفت، به دستور یکی از پادشاهان اشکانی به نام «بلاش یکم»، متون پراکندهٔ آن گردآوری شد. (درستی عبارت «ب»)

در کتاب اوستا، مطالب گوناگونی دربارهٔ ارزش دانش و بزرگداشت دانشمندان وجود دارد. در این کتاب، فصلی به دانش اختصاص یافته و در آن، مطالبی دربارهٔ پزشکی، دامپزشکی، ستاره‌شناسی، حکمت، امور اجتماعی و حقوقی و علوم طبیعی بیان شده است. (درستی عبارت «د»)

بررسی عبارت‌های نادرست: الف) اوستا تا قرن‌ها به صورت شفاهی و سینه‌به‌سینه نقل می‌شده است تا آن‌که در زمان شاپور دوم ساسانی به خط و زبان «اوستایی» (نه پهلوی) نگارش یافت.

ج) در قسمت‌هایی از کتاب اوستا که منسوب به زرتشت است، تفاوت چندانی میان مرد و زن وجود ندارد و شعار اصلی زرتشت، یعنی گفتار نیک، کردار نیک و پندار نیک، به یکسان برای زنان و مردان توصیه شده است. اما در بخش‌هایی از اوستا که احتمالاً در زمان ساسانیان توسط موبدان تدوین شده است، موقعیت اجتماعی زن پایین‌تر از مرد قرار می‌گیرد.

دام‌تستی هیچ بعید نیست که توی دام (۳) افتاده باشی، چون اوستا در زمان شاپور دوم مکتوب شد و حتماً با خودت گفتی شاپور دوم که ساسانی بوده و زبان ساسانیان هم که پهلوی بوده، پس عبارت «الف» درسته! اما باید حواست باشه که کتاب اوستا، اول به زبان اوستایی نوشته شد و بعداً به زبان پهلوی «ترجمه» شد.

تست و پاسخ ۵۸

کدام گزینه دربارهٔ زبان «فارسی باستان» درست است؟

- ۱) نیای زبان فارسی امروزی و زبان قوم پارت بوده که در دورهٔ هخامنشی و اشکانی به آن سخن گفته می‌شد.
- ۲) مهم‌ترین مدارک برجای‌مانده از آن، سنگ‌نوشته‌های پادشاهان هخامنشی است که به خط میخی نوشته شده‌اند.
- ۳) زبان فارسی میانه که دنبالهٔ آن است، در نواحی مرکزی ایران رایج بوده و زبان رسمی حکومت ساسانی به شمار می‌رفت.
- ۴) آثار برجای‌مانده از آن بیشتر به موضوعات دینی و پند و اندرز اختصاص داشته که به شکل نثر و به خط پهلوی نگارش یافته‌اند.

(تاریخ دهم - درس ۱۵ - زبان در ایران باستان)

پاسخ: گزینهٔ ۲

درس نامه زبان‌های ایرانی در طول تاریخ دچار تغییر و تحول شده‌اند. زبان‌شناسان مراحل تغییر و تحول زبان‌های ایرانی را از آغاز تاکنون به سه دورهٔ زبان‌های «کهن»، «میانه» و «نو» تقسیم کرده‌اند. زبان‌های کهن ایرانی از قدیمی‌ترین زمان تا پایان دورهٔ هخامنشیان در مناطق مختلف فلات ایران رواج داشته‌اند. در مآخذ باستانی به تعدادی از این زبان‌ها اشاره شده است که از میان آن‌ها، تنها از دو زبان «فارسی باستان» و «اوستایی» آثار مکتوبی بر جای مانده است.

پاسخ تشریحی فارسی باستان، نیای زبان فارسی امروزی و زبان قوم پارس بوده و در دورهٔ هخامنشی به آن سخن می‌گفته‌اند. مهم‌ترین مدارک برجای‌مانده از زبان فارسی باستان، سنگ‌نوشته‌های پادشاهان هخامنشی است که به خط میخی نوشته شده‌اند. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) فارسی باستان، زبان قوم «پارس» بوده، نه پارت؛ هم‌چنین فارسی باستان، یکی از زبان‌های ایرانی کهن می‌باشد که تا «پایان دورهٔ هخامنشیان» (و نه در زمان اشکانیان) در فلات ایران رواج داشته است.

۳) زبان فارسی میانه یا پهلوی ساسانی که دنبالهٔ زبان فارسی باستان به حساب می‌آید، در نواحی «جنوب و جنوب غربی» (نه مرکزی) ایران رایج بوده است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

۴ آثار برجای مانده از زبان فارسی باستان به خط «میخی» (نه پهلوی) نگارش یافته‌اند.

از دوران «ساسانیان»، آثار بیشتری به خط و زبان فارسی میانه (پهلوی ساسانی) در موضوع‌های ادبی، دینی، پند و اندرز، حقوق، تاریخ و جغرافیا به دست ما رسیده است و اغلب آن‌ها به نثر هستند.

تست و پاسخ ۵۹

کدام موارد درباره معماری و شهرسازی در دوره ساسانیان درست است؟

(الف) طرح و نقشه شهرهای ساسانی همچون شهرهای اشکانی به شکل دایره بود.

(ب) هنر گچ‌بری که در عصر ساسانی رواج یافت، در تزئین طاق کسری به نهایت ظرافت رسید.

(ج) معماری ساسانی با بنای کاخ تیسفون آغاز شد و با ساخت کاخ اردشیر در فیروزآباد فارس به اوج رسید.

(د) در عصر ساسانی، آتشکده‌هایی به شکل گنبد چهارطاقی ساخته شدند که آتش مقدس درون آن نگاهداری می‌شد.

(۱) «الف» - «ج» (۲) «الف» - «د» (۳) «ج» - «ب» (۴) «ج» - «د»

پاسخ: گزینه ۲

(تاریخ دهم - درس ۱۶ - معماری و شهرسازی اشکانیان و ساسانیان)

درس نامه ●● از جمله ویژگی‌های برجسته معماری دوره ساسانی، کاربرد وسیع گنبد، ایوان و طاق در ساخت بناها به‌ویژه کاخ‌ها بود. معماران چیره‌دست ایرانی در آن زمان، فنون و مهارت‌های ساخت گنبد را چنان توسعه و ترقی دادند که سبک کار آنان، الگویی برای معماران در دوران اسلامی شد و حتی معماران اروپایی نیز آن را تقلید کردند.

نکته در دوره ساسانی برای تزئینات داخلی کاخ‌ها و بناها از روش‌های گوناگونی مانند موزاییک‌کاری، نقاشی دیواری، گچ‌بری و نقش برجسته استفاده می‌شد.

پاسخ تشریحی طرح و نقشه شهرهای ساسانی همچون شهرهای اشکانی به شکل دایره بود. (درستی عبارت «الف»)

در عصر ساسانی، آتشکده‌های متعددی در مناطق مختلف ایران ساخته شد که به شکل گنبد چهارطاقی بود و آتش مقدس در درون آن نگاهداری می‌شد. (درستی عبارت «د»)

بررسی عبارت‌های نادرست:

(ب) هنر گچ‌بری که پیش از ساسانیان و در دوره اشکانیان رواج یافته بود، در بناهای کوه خواجه، به نهایت ظرافت رسید.

(ج) معماری ساسانی با بنای کاخ اردشیر در فیروزآباد فارس (گور) آغاز شد و با ساخت کاخ تیسفون به اوج رسید. (برعکس آن‌چه در عبارت «ج» سؤال گفته شده است.)

نکته طاق یا ایوان کسری، بخشی از کاخ تیسفون (یکی از باشکوه‌ترین و زیباترین بناهای ساسانی) بود که در کنار رود دجله ساخته شد.

دام تستی آگه حواست نباشه که توی عبارت «ج»، «کاخ تیسفون» و «کاخ اردشیر» جابه‌جا اومدن، ممکنه این عبارت رو درست فرض کنی و توی دام ۱ یا ۴ بیفتی.

تست و پاسخ ۶۰

اغلب نقش و نگارهای کنده‌کاری شده بر روی نقش برجسته‌های سنگی به‌جامانده از دوران هخامنشیان، به کدام موارد اختصاص دارد؟

(۱) پیکره پادشاه و ملازمان او به هنگام پیروزی بر دشمنان یا بار عام و پیکره حیوانات واقعی و افسانه‌ای و نمادهای دینی

(۲) پیکره حیوانات واقعی و افسانه‌ای و نمادهای دینی و ابراز وفاداری به پادشاه در جشن‌های نوروز و گاهنبارها

(۳) ابراز وفاداری به پادشاه در جشن‌های نوروز و مهرگان و اعطای منصب شاهی از سوی اهوره‌مزدا به شاه

(۴) اعطای منصب شاهی از سوی اهوره‌مزدا به شاه و صحنه‌هایی از پیروزی‌های شاهان بر دشمنانشان

پاسخ: گزینه ۱

(تاریخ دهم - درس ۱۶ - سنگ نگاره‌های هخامنشیان)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

درس نامه •• تصمیم بر ثبت رویدادها و اقدامهای شاهان به وسیله کنده کاری نقش‌ها بر دیوارهای سنگی یا صخره‌های کوهستانی، در کشور ما پیشینه‌ای کهن دارد. از دوران هخامنشیان، نقش برجسته‌های سنگی فراوانی باقی مانده که به وضوح، مهارت، ذوق و ظرافت هنرمندان سنگ تراش آن زمان را نشان می‌دهد.

نکته پژوهشگران با مقایسه نقش برجسته‌های دوره هخامنشی با دوران پیش از آن، دریافته‌اند که سنگ تراشان هنرمندی که در خدمت هخامنشیان بوده‌اند، از نقش برجسته‌های بین‌النهرین و به‌ویژه نقش برجسته‌های آشوری، الهام و الگو گرفته‌اند.

پاسخ تشریحی نقش و نگارهای کنده کاری شده بر روی سنگ‌ها در دوره هخامنشیان، اغلب عبارت‌اند از: پیکره پادشاه و ملازمان او به هنگام پیروزی بر دشمنان و یا بار عام، پیکره حیوانات واقعی و افسانه‌ای و هم‌چنین نمادها و نشانه‌های دینی؛ هم‌چنین، در نقش برجسته‌های صخره‌ای آن زمان، اهوره مزدا به شکل نمادین حلقه بال‌دار در حال پرواز بر بالای سر پادشاه، نمایان است.

دام تستی آگه توی دام (۴) افتادی، حواست نبوده که این گزینه مربوط به محتوا و مضمون اغلب نقش برجسته‌های عصر «ساسانی» است، نه هخامنشی.

جغرافیای ایران: صفحه‌های ۴۷ تا ۱۱۲

تست و پاسخ ۶۱

کدام یک از اطلاعات زیر درباره دریای خزر درست است؟

- الف) رود کورا از سمت جنوب شرق و رود اترک از جنوب غرب از طولانی‌ترین رودهای حوضه آبریز آن هستند.
 ب) سطح آب این دریا از سطح آب‌های آزاد حدود ۲۸ متر پایین‌تر است.
 ج) عدم نیاز به استفاده از آبراه و کانال‌های دریانوردی در سواحل از جمله ویژگی‌های آن است.
 د) این دریا از طریق کانال دن - ولگا با دریای سیاه ارتباط دارد.

- (۱) «الف» - «ج»
 (۲) «ب» - «د»
 (۳) «الف» - «د»
 (۴) «ب» - «ج»

پاسخ: گزینه ۲

(مغرافیای دهم - درس ۶ - دریاها و دریاچه‌های ایران)

مشاوره برای یافتن پاسخ سؤالات دانشی باید متن درس رو خوب مطالعه کنین. جابه‌جایی و بازی با کلمات گاهی در این نوع از سؤالات ممکنه باعث گمراهی شما بشه. هر چه قدر متن درس رو با دقت بیشتری بخونین پاسخ‌گویی به این سؤالات آسون‌تره.

درس‌نامه در شمال و جنوب کشورمان دریاها مهمی قرار دارد. دریای خزر، پهنه آبی بزرگی است که در امتداد شمال به جنوب کشیده شده است. این دریا از بقایای دریای عظیم تیتیس است که زمانی بخش اعظم نیمکره شمالی را پوشانیده بود. از حدود ۶۰ میلیون سال پیش این دریا از بقیه آب‌های قدیمی جدا ماند و به شکل بزرگ‌ترین دریاچه جهان درآمد؛ اما به دلیل همین وسعت زیاد، نام دریا را بر آن نهادند.

پاسخ تشریحی اصلاح عبارت‌های نادرست:

- الف) رود کورا از سمت جنوب غرب و رود اترک از جنوب شرق به دریای خزر می‌ریزند.
 ج) عدم نیاز به استفاده از آبراه و کانال‌های دریانوردی در سواحل از جمله قابلیت‌ها و ویژگی‌های دریای عمان است.

تست و پاسخ ۶۲

کدام گزینه درباره ترتیب تقسیمات کشوری (از واحد بزرگ‌تر به کوچک) مرتبط با نقشه مقابل درست است؟

- (۱) شهرستان - بخش - قصبه - روستا
 (۲) استان - شهرستان - بخش - شهر
 (۳) استان - شهر - شهرستان - دهستان
 (۴) شهرستان - بخش - دهستان - قصبه

پاسخ: گزینه ۴

(مغرافیای دهم - درس ۸ - تاریخچه تقسیمات کشوری در ایران)

مشاوره به نقشه‌های کتاب و مطالب متن درس که در ارتباط با اونا می‌آد توجه کافی داشته باشین. گاهی سؤالات دانشی بر اساس این نقشه‌ها طرح می‌شه که اگه حواستون جمع باشه به راحتی به این سؤالات پاسخ می‌دین.

درس‌نامه برای اداره بهتر کشور، عرضه خدمات مناسب‌تر و تأمین نیازهای مردم آن را به واحدهای کوچک‌تری تقسیم می‌کنند. این تقسیمات، متناسب با موقعیت و زمان، تغییر می‌یابد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

پاسخ تشریحی نقشه مورد اشاره در سؤال، نقشه تقسیمات کشوری ایران در سال ۱۳۱۶ شمسی است. در این سال با تصویب قانون تقسیمات کشوری، ایران به ده استان که نام هر استان یک عدد بود و ۴۹ شهرستان تقسیم شد. در این قانون، هر استان به چند شهرستان، هر شهرستان به چند بخش، هر بخش به چند دهستان و هر دهستان به چند قصبه تقسیم می‌شد.

دام تستی اگر نقشه مورد سؤال را با نقشه فعلی تقسیمات کشوری ایران اشتباه بگیرید ممکن است (۲) را پاسخ درست بدانید. توجه به تعداد استان‌ها در این نقشه می‌تواند به شما در یافتن پاسخ درست کمک کند.

تست و پاسخ ۶۳

اگر تقسیمات کشوری امروز را با تقسیمات کشوری دوره ساسانی تطبیق دهیم، کدام گزینه با نقشه زیر مطابقت دارد؟

استان خراسان جنوبی

- ۱) «نهندان» از نظر اداری توسط فرماندار اداره می‌شود و در تقسیمات کشوری ساسانیان یک تسوج محسوب می‌شد.
- ۲) «خراسان جنوبی» از نظر اداری تابع استانداری است و در تقسیمات کشوری ساسانیان یک ایالت محسوب می‌شد.
- ۳) «طبس» از نظر اداری زیر نظر بخشداری قرار دارد و در تقسیمات کشوری ساسانیان یک رستاک محسوب می‌شد.
- ۴) «خراسان جنوبی» از نظر اداری توسط فرماندار اداره می‌شود و در تقسیمات کشوری ساسانیان یک خوره محسوب می‌شد.

(جغرافیای دهم - درس ۸ - تاریخچه تقسیمات کشوری در ایران، تقسیمات کشوری در ایران)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره اگر مطالب این درس رو دسته‌بندی کنین می‌تونین به سوالات ترکیبی و تطبیقی پاسخ بدین. فهم مطالب درسی می‌تونه به پاسخ‌گویی سریع‌تر و راحت‌تر این سوالات کمک کنه.

درس نامه برای اداره بهتر کشور، عرضه خدمات مناسب‌تر و تأمین نیازهای مردم آن را به واحدهای کوچک‌تری تقسیم می‌کنند. این تقسیمات، متناسب با موقعیت و زمان، تغییر می‌یابد. جدول زیر خلاصه‌ای از تقسیمات کشوری ایران در دوره‌های مختلف را به شما ارائه می‌دهد:

ویژگی تقسیمات کشوری	دوره زمانی
ویس: آبادی کوچک گنو: آبادی بزرگ	ورود آریاییان به فلات ایران
تقسیم کشور به ۳۰ شهری	هخامنشیان
تقسیم کشور به ۷۲ بخش	سلوکیان
ادامه تقسیم‌بندی هخامنشیان	اشکانیان
تقسیم کشور به: ایالت، خوره، تسوج (تسوج) و رستاک	ساسانیان
تقسیم قلمرو به ۳۱ ایالت	عباسیان
تقسیم کشور به: ایالت، ولایت، بلوک و قصبه	صفویه، افشاریه، زندیه و قاجاریه
تقسیم کشور به ۴ ایالت و ۱۲ ولایت	قاجاریه
تقسیم کشور به ۱۰ استان و ۴۹ شهرستان	سال ۱۳۱۶ ش
تقسیم کشور به ۲۴ استان	سال ۱۳۵۷ (قبل از انقلاب اسلامی)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

جغرافیا

پاسخ تشریحی در دوره ساسانیان، کشور به سرزمین (ایالت)، خوره (استان)، تسوگ یا تسوج (شهرستان) و رستاک (دهستان) تقسیم شده بود. واحد تقسیمات کشوری ایران در حال حاضر عبارت است از: استان، شهرستان، بخش (دهستان، شهر، روستا). در نقشه مورد سؤال، نهبندان و طبس از شهرستان‌های استان خراسان جنوبی هستند که با تطبیق آن با تقسیمات کشوری دوره ساسانی، خراسان جنوبی یک خوره و نهبندان و طبس نیز تسوج محسوب می‌شوند.

از لحاظ نظام اداری، شهرستان زیر نظر فرماندار و استان زیر نظر استاندار اداره می‌شوند.

تست و پاسخ ۶۴

کدام گزینه با موارد «الف»، «ب» و «ج» مطابقت دارد؟

الف) روستای آق اولر در گیلان

ب) روستای خطی لرنی در ایلام

ج) روستای پلکانی دیزباد بالا در خراسان رضوی

۱) در «الف» خانه‌ها با فاصله از هم قرار دارند و در «ب» خانه‌ها در دامنه کوه‌ها استقرار یافته‌اند.

۲) «الف» و «ب» از روستاهای متمرکز و «ج» از روستاهای پراکنده محسوب می‌شوند.

۳) روستاهای مشابه «الف» در نواحی ساحلی شمالی و جنوبی و روستاهای مشابه «ج» در نواحی کوهستانی دیده می‌شوند.

۴) برخلاف «ب» و «ج» در «الف» زمین‌های کشاورزی در اطراف خانه‌ها قرار گرفته‌اند.

پاسخ: گزینه ۴

(مفروضات دهم - درس ۹ - شکل سکونتگاه‌ها)

مشاوره دسته‌بندی مطالب درس به شما کمک می‌کند و مطالب رو بهتر بفهمین. استفاده از نمودار و جدول برای دسته‌بندی مطالب می‌تونه مفید و کار بردی باشه.

درس نامه هر سکونتگاه از اجزای مختلفی تشکیل شده است. اجزای سکونتگاه‌های روستایی شامل خانه‌ها، مزارع، چراگاه‌ها، باغ‌ها، مکان‌های عمومی، مساجد، میدان‌ها و شبکه معابر یا راه‌ها است. اجزای سکونتگاه شهری اغلب شامل کاشانه‌ها (آپارتمان‌ها)، خیابان‌ها، میدان‌ها، مکان‌های آموزشی و تفریحی، دانشگاه‌ها، بازار و مراکز درمانی است. چگونگی قرارگیری پدیده‌های طبیعی و انسانی در سکونتگاه‌ها، شکل‌های مختلفی از سکونتگاه را به وجود آورده است.

پاسخ تشریحی از نظر شکل سکونتگاه‌ها، می‌توان روستاها را به صورت جدول زیر دسته‌بندی کرد:

ویژگی	انواع	اشکال روستاها
خانه‌های روستایی در دامنه کوه استقرار یافته‌اند.	پلکانی	روستاهای متمرکز
روستا در منطقه ساحلی و یا کناره یک رود یا در امتداد یک جاده شکل گرفته است.	خطی	
خانه‌های روستایی در اطراف چشمه‌ها، چاه‌ها و مظهر قنات‌ها گسترش یافته‌اند.	میدانی	روستاهای پراکنده
<ul style="list-style-type: none"> ● خانه‌های روستایی با فاصله از هم قرار دارند. ● زمین‌های کشاورزی کنار خانه‌ها هستند. 		

اصلاح گزینه‌های نادرست:

۱) در روستاهای پلکانی (ج) خانه‌ها در دامنه کوه‌ها استقرار یافته‌اند، نه در روستاهای خطی «ب».

۲) «الف» از روستاهای پراکنده و «ب» و «ج» از روستاهای متمرکز هستند.

۳) روستاهای پراکنده «الف» فقط در نواحی مرطوب شمالی کشور ما دیده می‌شوند. هر چند نواحی جنوبی نیز ساحلی هستند، اما به دلیل

نداشتن بارندگی و آب کافی در این نواحی روستاهای پراکنده شکل نمی‌گیرند.

تست و پاسخ ۶۵

کدام گزینه با عبارت زیر مطابقت دارد؟

«شهر همدان به صورت شعاعی و شهر بوشهر به صورت خطی شکل گرفته‌اند.»

- (۱) شهرها با توجه به چگونگی پیدایش و کارکردهای مختلف خود شکل‌های متفاوتی دارند.
- (۲) میزان دسترسی به آب موجب شکل‌گیری و گسترش شهرها در اشکال مختلف گردیده است.
- (۳) شهرها متناسب با ویژگی‌های محیطی و توان‌های اقتصادی خود شکل‌های مختلفی دارند.
- (۴) تغییرات جمعیتی و رشد سریع شهرنشینی موجب شده است، شهرها به اشکال گوناگون باشند.

(بجغرافیای دهم - درس ۹ - اشکال شهرها)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره سؤالات از نوع درک مطلب تقریباً هر سال در کنکور سراسری درس جغرافیا اومده. مطالعه دقیق متن درس و فهم این مطالب و البته توجه به تصاویر و شکل‌های کتاب (نه برای حفظ کردن اون‌ها) به شما کمک می‌کند این سؤالات رو به راحتی پاسخ بدین.

پاسخ تشریحی سکونتگاه‌های شهری شکل‌های گوناگون دارند. شهرها با توجه به چگونگی پیدایش و کارکردهای مختلف خود، شکل‌های متفاوت دارند. در جدول زیر اشکال شهرها دسته‌بندی شده است:

اشکال شهرها	ویژگی	مثال
شهر شعاعی (ستاره‌ای)	در این نوع از شهرها، شهر دارای یک مرکز اصلی (میدان) بوده و خیابان‌ها و شبکه‌های مهم از آن مرکز به صورت شعاعی منشعب می‌شوند و سایر فضاها، اطراف آن‌ها شکل می‌گیرند.	همدان
شهر شطرنجی	در این شهرها، یک شبکه مستطیل شکل از راه‌های ارتباطی، زمین‌های شهر را به بلوک‌ها و قطعات همسان تقسیم می‌کند.	سلماس
شهر خطی	شهری که حول محورهای ارتباطی (ریلی و جاده‌ای) و یا در امتداد رود، دریا و دریاچه به صورت خطی شکل گرفته است.	بوشهر

دام تستی شاید بعضی از دانش‌آموزان (۲) را هم پاسخ درست بدانند، اما باید توجه داشت که اگرچه دسترسی به آب در شکل‌گیری و گسترش سکونتگاه نقش اساسی دارد، اما عوامل جغرافیایی دیگر به جز آب و نیز کارکردهای مختلف هر شهر بر اشکال شهرها تأثیرگذار است؛ بنابراین (۱) پاسخ درست و کامل‌تری است.

تست و پاسخ ۶۶

با توجه به موارد زیر، کدام گزینه درباره استان و شهر یزد درست است؟

- (الف) از استان‌هایی است که بیشترین شاغلان بخش معدنی کشور را دارد.
  - (ب) از سال ۱۳۹۰ به بعد از کلان‌شهرهای ایران محسوب می‌شود.
  - (ج) از نظر نقش سکونتگاه، با شهرهای پیرانشهر و مهران هم‌نقش است.
  - (د) در تقسیمات کشوری دوره قاجاریه، نام یکی از ایالت‌های ایران بوده است.
- (۱) موارد «الف» و «ب» برخلاف «ج» و «د» با جغرافیای این منطقه مطابقت دارند.
  - (۲) مورد «د» برخلاف سایر موارد با جغرافیای این منطقه مغایرت دارد.
  - (۳) موارد «ب» و «ج» برخلاف «الف» و «د» با جغرافیای این منطقه مطابقت دارند.
  - (۴) مورد «الف» برخلاف سایر موارد با جغرافیای این منطقه مطابقت دارد.

پاسخ: گزینه ۴ (بجغرافیای دهم - ترکیبی درس ۸ (تاریخچه تقسیمات کشوری ایران)، درس ۹ (پیدایش شهرهای پرجمعیت؛ فواید، نقش سکونتگاه‌ها)، درس ۱۰ (معارن))

مشاوره گاهی درباره یک موضوع معین سوالی طرح می‌شود که مطالب پیرامون او سوال در چند درس پراکنده شده. مطالعه چند باره درس‌ها، خلاصه نویسی و دسته‌بندی مطالب برای فهم بهتر و پاسخ به این سوالات به شما کمک می‌کند. ضمناً از فعالیت‌های درس هم نباید غافل بشین.

درس نامه ●● چون سؤال به صورت ترکیبی است درس‌نامه نیز چند بخش دارد:

● **بخش اول:** ایران یکی از کهن‌ترین تمدن‌های جهانی در کشف معدن است و امروزه با وجود بیش از ۷۰ نوع ماده معدنی، یکی از قدرت‌های برتر معدنی جهان است. در کشور ما موادی مانند نفت، گاز، بوکسیت، مس، روی، سرب، سنگ آهن و ... وجود دارد.

● **بخش دوم:** در دهه‌های اخیر، شهرنشینی در جهان گسترش یافته و رشد شتابان شهرنشینی سبب ایجاد شهرهایی با جمعیت میلیونی شده است. کشور ما هم در دهه‌های اخیر، رشد سریع شهرنشینی داشته است. از حدود سال ۱۳۶۰ ه. ش. بیش از ۵۰٪ از جمعیت کشور در شهرها زندگی می‌کنند. پدیده گرایش به شهرنشینی در همه‌جای کشور به چشم می‌خورد؛ اما در سال‌های اخیر ۸ شهر ایران، جمعیت بیشتری را در خود جای داده است.

● **بخش سوم:** نقش هر سکونتگاه براساس وضع جغرافیایی آن، اعم از طبیعی یا انسانی تعیین می‌شود؛ به طور مثال شهرهای بوشهر و انزلی به دلیل فرارگیری در کنار دریا قابلیت پهلوگیری و تخلیه بارگیری و نگهداری کالاهای ورودی و خروجی را دارند که به شهرهای بندری مشهورند. شهر تهران به دلیل پایتخت بودن، استقرار وزارتخانه‌ها، سفارتخانه‌ها و مراکز بزرگ اداری دارای نقش سیاسی - اداری می‌باشد. شهرهای اصفهان و اراک به دلیل وجود کارخانه‌های مهم و متعدد، نقش صنعتی دارند.

● **بخش چهارم:** برای اداره بهتر کشور، عرضه خدمات مناسب‌تر و تأمین نیازهای مردم آن را به واحدهای کوچک‌تری تقسیم می‌کنند. این تقسیمات، متناسب با موقعیت و زمان، تغییر می‌یابد.

پاسخ تشریحی استان یزد در مرکز کشور ما قرار دارد. استان‌های یزد، کرمان و اصفهان بیشترین شاغلان بخش معدن کشور را دارند.

اصلاح موارد نادرست:

(ب) در ایران به شهرهایی که جمعیت بیش از یک میلیون نفر داشته باشد، کلان‌شهر می‌گویند. شهرهای تهران، مشهد، اصفهان، کرج، تبریز، شیراز، اهواز و قم کلان‌شهرهای ایران هستند.

(ج) پیرانشهر به دلیل داشتن پادگان‌های نظامی دارای نقش نظامی و شهر مهران به دلیل قرارگرفتن در کانون رفت و آمد بین دو کشور ایران و عراق، دارای نقش ارتباطی هستند که شهر یزد فاقد این نقش‌هاست.

(د) در دوره قاجاریه ایران به چهار ایالت و دوازده ولایت تقسیم شد. این ایالت‌ها عبارت بودند از: آذربایجان، کرمان و بلوچستان، فارس و بنادر، خراسان و سیستان.

تست و پاسخ ۶۷

کدام عبارت‌های زیر درباره ویژگی‌های انواع سکونتگاه‌ها در ایران درست هستند؟

(الف) عشایر زندگی اجتماعی قبیله‌ای دارند و در شهرها ارزش‌ها و شیوه زندگی مردم متفاوت است.

(ب) سکونتگاه روستایی، قدیمی‌ترین نوع سکونتگاه در ایران است.

(ج) چراگاه‌ها و مزارع از اجزای سکونتگاه روستایی و کاشانه‌ها و میدان‌ها از اجزای سکونتگاه شهری است.

(د) روستائینان برخلاف عشایر به طور مستقیم از منابع طبیعی استفاده می‌کنند.

(۱) «الف» - «ج»

(۲) «ب» - «د»

(۳) «الف» - «د»

(۴) «ب» - «ج»

(پنجاه و نهم - درس ۹ - انواع سکونتگاه)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره همون‌طور که بارها گفتیم برای یافتن پاسخ در سوالات دانشی باید متن درس رو خوب و با دقت بخونین. سوالات دانشی رو

هم با دقت و حوصله بخونین، چرا که گاهی اضافه یا حذف شدن یک کلمه ممکنه معنای کل جمله رو تغییر بده!

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

درس نامه ●● از دیدگاه دانش جغرافیا، سکونتگاه محلی است از مجموعهٔ مساکن که عوامل طبیعی و انسانی در شکل‌گیری آن نقش دارند. هر شهر و روستا یک سکونتگاه است. سکونتگاه‌ها نه تنها به عنوان محل آسایش و مکانی برای رفع نیازهای زیستی و حیاتی انسان تلقی می‌گردند، بلکه انسان بخشی از هویت خود را از قلمروهای سکونتگاهی خود اخذ کرده است و نسبت به زادگاه خود تعلق خاطر و حس دفاع و فداکاری دارد.

پاسخ تشریحی انواع سکونتگاه‌ها در ایران و ویژگی‌های آن‌ها را می‌توان در جدول زیر مشاهده کنید:

ویژگی	نوع سکونتگاه
<ul style="list-style-type: none"> ● قدیمی‌ترین نوع سکونتگاه در ایران است. ● در این شیوهٔ زندگی، سکونت و یک‌جانشینی دائمی دیده نمی‌شود. ● عشایر به طور مستقیم از منابع طبیعی استفاده می‌کنند. ● عشایر، زندگی اجتماعی قبیله‌ای دارند و از ایل و طایفه تشکیل شده‌اند و پیوندهای خویشاوندی با هم دارند. 	عشایری
<ul style="list-style-type: none"> ● روستا، محلی است که فعالیت اغلب ساکنان آن به زمین وابسته است و بیشتر روستاییان به کشاورزی اشتغال دارند. ● روستاییان نسبت به آداب و رسوم محل زندگی خود، پایبند هستند. ● بسیاری از روستاییان در کاشت، داشت و برداشت محصول، با یکدیگر همکاری می‌کنند. ● معمولاً در روستاها، عرضهٔ خدماتی نظیر بیمارستان، فروشگاه و حمل‌ونقل عمومی، کم‌تر و محدودتر است. 	روستایی
<ul style="list-style-type: none"> ● منظور از شهر هر یک از نقاط جغرافیایی است که دارای مصوبهٔ هیئت دولت بوده و دارای شهرداری باشد. ● شهر از نظر بافت ساختمانی، اشتغال و سایر عوامل، دارای سیمایی با ویژگی‌های خاص خود است. ● جمعیت زیاد شهرها سبب شده است خانه‌ها فشرده و محله‌ها پرتراکم شود. ● بیشتر مردم سکونتگاه‌های شهری، در بخش خدمات و صنعت شاغل هستند. ● در شهرها معمولاً تفاوت بسیاری در ارزش‌ها، آداب و رسوم و شیوهٔ زندگی مردم مشاهده می‌شود. 	شهری

اصلاح عبارت‌های نادرست:

(ب) قدیمی‌ترین سکونتگاه که در ایران شناخته شده است، سکونتگاه عشایری است.

(د) عشایر به طور مستقیم از منابع طبیعی استفاده می‌کنند (البته روستائیشینانی که به کار کشاورزی مشغول هستند نیز به طور مستقیم از منابع طبیعی چون خاک و آب استفاده می‌کنند).

تست و پاسخ ۶۸

با توجه به موارد زیر کدام مورد به درستی ترسیم شده است؟

الف) عوامل رشد دامداری در ایران

ب) عوامل رشد باغداری در ایران

ج) مشکلات زراعت در ایران

ب

رشد صنایع تبدیلی

اختلاف شدید دمای سالانه

(۲)

گسترده‌گی کشور در عرض جغرافیایی

ج

کم‌آبی

بی‌ثباتی قیمت محصولات

(۱)

کمبود نیروی انسانی ماهر

ج

بهره‌وری کم

اختلاف شدید دمای سالانه

(۴)

گسترده‌گی کشور در عرض جغرافیایی

الف

تنوع اقلیمی

نیروی انسانی ماهر

(۳)

رشد صنایع تبدیلی

(بجغرافیای دهم - درس ۱۰ - بخش کشاورزی)

پاسخ: گزینهٔ ۳

مشاوره بازه پایه سوال دانشی و ترکیبی مواجه هستند. هر جادر کتاب درسی با عبارت های «عوامل یا موانع رشد» و «محدودیت ها و مشکلات» یک موضوع یا پدیده روبه رو شدین بادقت بیشتری اون رو بخونین، چرا که مطالب مهمی هستن و در آزمون های مختلف از اون سوال میاد.

درس نامه ●● کشاورزی از فعالیت های اساسی و زیربنایی در اقتصاد ایران است که در سایه تلاش روستاییان زحمتکش محصولات باکیفیت به بازار عرضه می شود. این بخش شامل فعالیت های گوناگونی است. مهم ترین فعالیت ها در این بخش عبارت است از: زراعت، باغداری و دامداری.

پاسخ تشریحی با این که فعالیت های زراعی در کشورمان بسیار گوناگون است، محدودیت در منابع آب و خاک، بهره وری کم، وجود آفات و خسارات طبیعی، نوسانات آب و هوایی، بی ثباتی در قیمت محصولات و ... از جمله مشکلات تولیدات زراعی در کشور است که باعث شده است کشورمان در تأمین برخی محصولات زراعی به واردات وابسته باشد.

اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه در نواحی مختلف ایران، سبب ایجاد تنوع فراوان در تولیدات باغی شده است. گستردگی کشور در عرض جغرافیایی، تنوع اقلیمی و گونه های گیاهی، وضعیت مناسبی را برای پرورش انواع دام فراهم کرده است، علاوه بر آن روند رو به رشد صنایع تبدیلی، وجود نیروی انسانی متخصص و ماهر و استفاده از روش های علمی در مجموع، باعث رشد این بخش از اقتصاد کشور ما شده است. اصلاح گزینه های نادرست:

۱) کمبود نیروی انسانی ماهر از مشکلات و محدودیت های زراعت در کشور ما نیست.

۲) رشد صنایع تبدیلی از عوامل رشد دامداری است، نه باغداری.

۴) اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه از عوامل رشد باغداری و گستردگی کشور در عرض های جغرافیایی نیز از عوامل رشد دامداری است.

تست و پاسخ ۶۹

کدام گزینه جای خالی را کامل می کند؟

«محرک اصلی رشد، موفقیت و نوآوری کشور، بخش ..... است و بخش خدمات .....»

- ۱) صنعت - در تجارت، تحقیق، توسعه و بهره وری سهم قابل توجهی دارد
- ۲) آموزش و پرورش - از طریق تحقیقات و پژوهش های متعدد، کمک زیادی به رشد صنعت و کشاورزی می کند
- ۳) صنعت - به طور غیرمستقیم در بهبود کیفیت و کمیت تولیدات کشور مؤثر است
- ۴) آموزش و پرورش - به طور مستقیم در افزایش آگاهی و نگرش افراد جامعه نقش دارد

(پهرفرایای دهم - درس ۱۰ - بخش صنعت و معدن، خدمات)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره دقت و حوصله همراه با تمرکز هنگام مطالعه درس به شما کمک می کند هر سوال دانشی رو به آسونی پاسخ بدین. ممکنه سوال دانشی از بخش های مختلف یه درس باشه که اگه اون درس رو چند بار مرور کرده باشین یافتن پاسخ کار دشواری نیست.

درس نامه ●● صنعت شامل مجموعه فعالیت هایی است که به تغییر شکل فیزیکی یا شیمیایی مواد مختلف اولیه و تبدیل آن ها به محصولات جدید منجر می شود؛ اعم از این که این تغییرات با دست یا ماشین در کارگاه و یا منزل انجام شود. بخش خدمات کمک زیادی به ترسیم سایر بخش های اقتصادی می کند. به طور مثال رشد و توسعه بخش های کشاورزی و صنعت وابسته به تحقیقات و پژوهش های متعددی است که توسط بخش خدمات انجام می شود. خدمات در کشورها به وسیله بخش خصوصی و دولتی به مردم عرضه می شود. بسیاری از امکانات خدماتی در ایران از طریق سرمایه گذاری بخش دولتی انجام می شود. امکانات آموزشی، بهداشتی و درمانی از جمله خدماتی است که دولت به آن توجه می کند.

پاسخ تشریحی بخش صنعت، محرک اصلی رشد، موفقیت و نوآوری کشورها به شمار می رود. به زنجیره فعالیت های مالی، مدیریتی، بهداشتی، آموزشی، انتظامی، اطلاعاتی، گردشگری، تجارت و بازرگانی که به طور غیرمستقیم در بهبود کیفیت و کمیت تولیدات کشور مؤثرند، خدمات می گویند.

تست و پاسخ ۷۰

به ترتیب هر یک از عبارتهای زیر مرتبط با کدام فعالیت‌های خدماتی است؟

(الف) عدم اطمینان طرفین از اصالت یکدیگر از معایب آن است.

(ب) در ردیف شغل‌های پردرآمد، پاک و کم‌هزینه است.

(ج) اثربخشی و بازدهی آن در درازمدت به دست خواهد آمد.

(د) رگ‌های حیاتی هر جامعه‌ای هستند.

(۱) عمده‌فروشی - گردشگری - حمل‌ونقل - آموزش و پرورش

(۲) تجارت الکترونیک - گردشگری - آموزش و پرورش - حمل‌ونقل

(۳) عمده‌فروشی - گردشگری - آموزش و پرورش - حمل‌ونقل

(۴) تجارت الکترونیک - تجارت و بازرگانی - آموزش و پرورش - حمل‌ونقل

پاسخ: گزینه ۲

(بغرافیهای دهم - درس ۱۰ - خدمات)

درس نامه در سه سؤال این بخش دارد:

● **بخش اول:** انسان از ابتدای خلقت تاکنون روش‌های تجاری متفاوتی را تجربه کرده است. ساده‌ترین شکل تجارت انسان همان شیوه مبادله کالا به کالا (پایاپای) است. با گذشت زمان تجارت از صورت ساده خود خارج شده و شکل جهانی به خود گرفته است. به طوری که امروزه تجارت یکی از راه‌های مهم تولید ثروت برای کشورهاست.

● **بخش دوم:** نهاد آموزش و پرورش از مهم‌ترین نظام‌های اجتماعی هر جامعه محسوب می‌شود. رسالت این نهاد افزایش سطح آگاهی و نگرش افراد در جامعه است.

● **بخش سوم:** عامل راه همواره مورد نظر انسان بوده است و به مقاصد گوناگون نظیر دسترسی و دستیابی به منابع غذایی و مایحتاج زندگی، دیدار و ملاقات دوستان و خویشاوندان، زیارت و سیاحت، روابط تجاری با مردم مناطق دور و نزدیک درصدد احداث راه و ساخت و استفاده از وسایل نقلیه برآمده است. امروزه زیربنای توسعه اقتصادی براساس سیستم حمل‌ونقل و ارتباطات مناسب آن شکل می‌گیرد.

نکته چون تجارت الکترونیک به صورت غیرحضور و بدون ارتباط مستقیم با فروشندگان کالا و از طریق اینترنت انجام می‌گیرد، عدم اطمینان و اعتماد به این کسب و کار و ترس از کلاهبرداری از معایب این شیوه تجارت است.

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

(الف) امروزه تجارت الکترونیک بخش وسیعی از انتقال کالا و خدمات را بر عهده گرفته است. استفاده گسترده از اینترنت امکان خرید و فروش سریع را به مقدار زیاد تسهیل کرده است. عدم اطمینان طرفین از اصالت یکدیگر از معایب تجارت الکترونیک است.

(ب) یکی از خدمات مهم که امروزه مورد توجه بسیاری از کشورها قرار دارد، گردشگری است. گردشگری در ردیف شغل‌های پردرآمد، پاک و کم‌هزینه است که برای کشور میزبان می‌تواند اشتغال‌زایی، توسعه، رونق اقتصادی و ارتباطات جهانی سازنده ایجاد کند.

(ج) برای تربیت (آموزش و پرورش) انسان‌های سالم و رشدیافته، دولت‌ها هزینه بسیاری صرف می‌کنند، اما اطمینان دارند اثربخشی و بازدهی آن در درازمدت به دست خواهد آمد.

(د) راه‌ها (حمل‌ونقل) رگ حیاتی جامعه هستند و تمام فعالیت‌های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی جامعه را تدوام می‌بخشند.

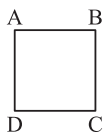
پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

منطق

منطق: صفحه‌های ۶۲ تا ۱۱۳

تست و پاسخ ۷۱

در مربع تقابل زیر از صدق قضیه ..... به صدق قضیه ..... می‌رسیم.

(۲) $C - B$ (۱) $B - A$ (۴) $A - D$ (۳) $B - D$

(منطق - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

نحوه نتیجه‌گیری	روابط تقابلی که در آن این نوع نتیجه‌گیری امکان‌پذیر است.
از صدق به کذب	تناقض - تضاد
از صدق به صدق	تداخل (از صدق قضیه کلی به صدق قضیه جزئی)
از کذب به صدق	تناقض - تداخل تحت تضاد
از کذب به کذب	تداخل (از کذب قضیه جزئی به کذب قضیه کلی)

پاسخ تشریحی نتیجه‌گیری از صدق یک قضیه و رسیدن به صدق قضیه دیگر، تنها در رابطه تداخل امکان دارد. در رابطه تداخل از صدق قضیه کلی می‌توان به صدق قضیه جزئی رسید. در مربع تقابل صورت سؤال، قضایای «A و D» و «B و C» با هم رابطه تداخل دارند. B قضیه موجبه کلی است و C قضیه موجبه جزئی؛ بنابراین می‌توان از صدق B به صدق C رسید. بررسی سایر گزینه‌ها:

- 1) A و B رابطه تضاد دارند. در تضاد از «صدق» یک طرف می‌توان به «کذب» طرف مقابل رسید.
- 2) B و D دو قضیه متناقض هستند. در تناقض از «صدق» یک طرف می‌توان به «کذب» طرف مقابل رسید و برعکس.
- 3) رابطه قضایای A و D تداخل است. در تداخل نمی‌توان از صدق قضیه جزئی (D) به نتیجه قطعی درباره صدق یا کذب قضیه کلی (A) رسید (صدق و کذب آن نامعلوم است).

تست و پاسخ ۷۲

قاعده عکس مستوی در کدام گزینه رعایت نشده است؟

در کدام گزینه مغالطه ایهام انعکاس دیده می‌شود؟

- 1) همه کارمندان از دستمزدشان ناراضی‌اند (اصل)؛ برخی افرادی که از دستمزدشان راضی نیستند، کارمندند (عکس).
- 2) هیچ حشره‌ای پستاندار نیست (عکس)؛ هیچ پستانداری حشره نیست (اصل).
- 3) بعضی از دانشجویان سابق فارغ‌التحصیل شده‌اند (اصل)؛ بعضی از فارغ‌التحصیلان دانشجوی بوده‌اند (عکس).
- 4) بعضی از فیلمسازان انقلابی نبوده‌اند (عکس)؛ بعضی از انقلابی‌ها فیلمساز نبوده‌اند (اصل).

(منطق - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی قضیه سالبه جزئیه عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد و اگر برای آن عکس مستوی در نظر بگیریم، دچار مغالطه ایهام انعکاس شده‌ایم. قضیه اصل در 4) سالبه جزئیه است و بنابراین عکس مستوی لازم‌الصدق نخواهد داشت و در این گزینه قاعده عکس مستوی رعایت نشده است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- 1) موجبه کلیه به موجبه جزئیه عکس شده است و کاملاً درست است.
- 2) عکس مستوی سالبه کلیه، قضیه سالبه کلیه است و بنابراین این گزینه هم مشکلی ندارد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

۳) موجبه جزئیه به موجبه جزئیه عکس شده است و صحیح است. دقت کنید که اگر بخواهیم قضیه دوم را به صورت استاندارد بنویسیم، فعل «بوده‌اند» را باید به «هستند» تغییر دهیم و بنابراین محمول این قضیه همان «دانشجوی سابق» است و موضوع و محمول درست جابه‌جا شده‌اند.

نکته وقتی می‌گوییم قضیه سالبه جزئیه عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد، به معنای این است که عکس مستوی این قضیه گاهی صادق است و گاهی کاذب (بسته به موضوع و محمول قضیه) و به همین خاطر می‌گوییم این قضیه عکس مستوی «لازم‌الصدق» ندارد (یعنی عکس مستوی آن الزاماً صادق نیست و صدق یا کذب آن نامعلوم است)؛ بنابراین این که در ۴) قضیه عکس مستوی از نظر محتوایی صادق است، باعث نمی‌شود که بگوییم در این مورد قاعده عکس مستوی رعایت شده است. در نظر گرفتن عکس مستوی برای این قضیه در هر صورت مغالطه ایهام انعکاس است.

تست و پاسخ ۷۳

اگر یک قضیه موجبه جزئیه صادق داشته باشیم، متداخل عکس مستوی آن چه قضیه‌ای است و صدق و کذب آن چگونه است؟

- (۱) سور کلی دارد. - نامعلوم
(۲) موجبه کلیه - صادق
(۳) موجبه جزئیه - کاذب
(۴) نسبتش سالبه است. - کاذب

(منطق - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

در رابطه متداخل از صدق قضیه کلی به صدق قضیه جزئی و از کذب قضیه جزئی به کذب قضیه کلی می‌رسیم. در این رابطه اگر «قضیه جزئی صادق» یا «قضیه کلی کاذب» را داشته باشیم، نمی‌توانیم در مورد صدق و کذب قضیه متداخل آن اظهار نظر قطعی کنیم.

نکته هرگاه چند رابطه تقابلی یا عکس مستوی را پشت سر هم داده باشند و قضیه اولیه را داشته باشیم، از درونی‌ترین رابطه شروع می‌کنیم و روابط را روی قضیه اعمال می‌کنیم تا به بیرونی‌ترین رابطه برسیم؛ برای مثال در این سؤال باید ابتدا از قضیه اصلی عکس می‌گرفتیم و سپس متداخل را انجام می‌دادیم.

پاسخ تشریحی قضیه موجبه جزئیه صادق به صورت «بعضی الف ب است» را در نظر می‌گیریم. عکس مستوی موجبه جزئیه صادق موجبه جزئیه است و صادق، یعنی: «بعضی ب الف است». متداخل این قضیه اخیر «هر ب الف است» (موجبه کلی) می‌باشد (رد ۳ و ۴). در رابطه متداخل اگر قضیه جزئی صادق باشد، نمی‌توان درباره صدق یا کذب قضیه کلی اظهار نظر کرد، بنابراین صدق و کذب این قضیه نامعلوم است. (رد ۲ و تأیید ۱).

تست و پاسخ ۷۴

در کدام گزینه مقدمه‌های قیاسی از شکل دوم آمده است که حداقل یکی از شروط اعتبار را ندارد؟

- (۱) بعضی الف ب است. - بعضی الف ج نیست.
(۲) بعضی ب ج است. - بعضی د ج نیست.
(۳) هر ج الف است. - بعضی د الف است.
(۴) بعضی ب ج نیست. - هر الف ب است.

(منطق - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی اولاً باید قیاس از شکل دوم باشد، یعنی حد وسط در هر دو مقدمه محمول باشد. طبق گزینه‌ها فقط ۲ و ۳ هستند که اجزای مشترک دو مقدمه در جایگاه محمول قرار گرفته‌اند. ۱) قیاس شکل سوم و ۴) قیاس شکل چهارم است که هر دو رد می‌شوند. در ثانی از آن‌جا که فقط مقدمه‌های قیاس داده شده است، تنها دو شرط اول اعتبار قیاس را بررسی می‌کنیم (بررسی شرط سوم مستلزم داشتن نتیجه قیاس است). هر دو ۲ و ۳ شرط اول (موجه بودن حداقل یک مقدمه) را دارند، اما در ۳ حد وسط (الف) در هر دو مقدمه علامت منفی دارد، پس شرط دوم اعتبار قیاس را ندارد، در صورتی که در ۲ «ج» (حد وسط) در مقدمه دوم مثبت است؛ بنابراین ۲ هم رد می‌شود و پاسخ ۳ است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

منطق

نکته در شکل دوم قیاس اقترانی حد وسط در هر دو مقدمه در جایگاه محمول قرار دارد، پس برای این که شرط دوم اعتبار (منفی نبودن علامت حد وسط در هر دو مقدمه) رعایت شود باید یکی از مقدمه‌ها سالبه باشد که محمول آن (حد وسط) علامت مثبت بگیرد. از سوی دیگر شرط اول اعتبار قیاس این است که هر دو مقدمه سالبه نباشند؛ بنابراین نتیجه می‌گیریم که در شکل دوم قیاس اقترانی برای اعتبار قیاس باید حتماً یکی از مقدمات سالبه و دیگری موجه باشد.

تست و پاسخ ۷۵

مقدمات قیاسی موجه جزئیه و سالبه جزئیه‌اند و نتیجه آن موجه جزئیه شده است. کدام یک از شرایط انتاج یا اعتبار قیاس لزوماً رعایت شده است؟

- (۱) موجه نبودن هر دو مقدمه
(۲) مثبت بودن حد وسط حداقل در یکی از مقدمات
(۳) قانون نتیجه قیاس
(۴) شرط سوم اعتبار قیاس

(منطق - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی شرط سوم اعتبار قیاس بیان می‌کند که اگر موضوع یا محمول نتیجه قیاس علامت مثبت داشتند، باید در مقدمات هم مثبت باشند. نتیجه این قیاس موجه جزئیه (بعضی الف ب است) و موضوع و محمول آن منفی است؛ بنابراین این شرط در این قیاس رعایت شده است و اصلاً نیاز به بررسی ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) موجه نبودن دو مقدمه اصلاً از شرایط اعتبار قیاس نیست.
۲) این گزینه بیانگر شرط دوم اعتبار قیاس است، اما برای بررسی آن نیاز داریم بدانیم که حد وسط در هر مقدمه در جایگاه محمول است یا موضوع. پس با اطلاعات صورت سؤال معلوم نیست این شرط رعایت شده است یا خیر.
۳) قانون نتیجه قیاس بیان می‌کند که اگر در قیاسی یکی از مقدمات سالبه بود، نتیجه هم حتماً سالبه خواهد بود. در این قیاس مقدمه دوم سالبه است، اما نتیجه موجه است، پس این قانون رعایت نشده است.

نکات

- ۱) برای بررسی شرط «تکرار لفظی و معنایی حد وسط» و شرط دوم اعتبار قیاس نیاز داریم دقیقاً شکل کامل مقدمات را داشته باشیم.
۲) برای بررسی قانون نتیجه قیاس فقط نیاز داریم بدانیم نسبت (کیفیت - موجه و سالبه بودن) مقدمات و نتیجه چیست.
۳) برای بررسی شرط اول اعتبار قیاس فقط نسبت مقدمات را لازم داریم.
۴) برای بررسی شرط سوم اعتبار قیاس: اگر نتیجه موجه جزئی بود، اصلاً نیازی به بررسی آن نیست و اطلاعات دیگری هم لازم نداریم. اما اگر نتیجه شکل دیگری داشت، برای بررسی این شرط نیاز داریم شکل کامل مقدمات و نتیجه را داشته باشیم.

تست و پاسخ ۷۶

در کدام گزینه قاعده وضع مقدم رعایت نشده است، اما قیاس معتبر است؟

کدام قیاس با قاعده رفع تالی به نتیجه معتبر رسیده است؟

- (۱) اگر انسان تغذیه خوبی داشته باشد، دیرتر مریض خواهد شد؛ پس حتماً تغذیه خوبی دارم که خیلی وقت است سالمم.
(۲) اگر این شکل مربع نباشد، قطعاً مستطیل یا لوزی است؛ نه مستطیل است و نه لوزی، پس مربع است.
(۳) اگر امروز کسی مزاحم نشود، استراحت می‌کنم؛ در طول روز هیچ کس حتی یک پیامک هم به من نداد.
(۴) خدا گر ز حکمت ببندد دری / ز رحمت گشاید در دیگری؛ خدا هیچ دری را نبسته است، پس دری را هم نگشوده است.

(منطق - درس ۹)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

درس نامه در قیاس استثنایی اتصالیه چهار حالت قابل فرض برای نتیجه‌گیری داریم که دو حالت از آن‌ها معتبر و دو حالت مغالطه هستند: حالات معتبر نتیجه‌گیری:

نام قاعده	شیوه نتیجه‌گیری
وضع مقدم	مقدم قضیه شرطی اثبات می‌شود و از آن درستی تالی نتیجه گرفته می‌شود.
رفع تالی	تالی قضیه شرطی نفی می‌شود و از آن نادرستی مقدم نتیجه گرفته می‌شود.

حالات مغالطی نتیجه‌گیری:

نام مغالطه	شیوه نتیجه‌گیری
رفع مقدم	از نادرستی مقدم نادرستی تالی نتیجه‌گیری می‌شود.
وضع تالی	از درستی تالی درستی مقدم نتیجه‌گیری می‌شود.

پاسخ تشریحی در قیاس ۲ از «قاعده رفع تالی» استفاده شده است و از آن رفع مقدم را نتیجه گرفته است که قاعده‌ای معتبر است: مقدمه اول: اگر این شکل مربع نباشد (مقدم)، قطعاً مستطیل یا لوزی است (تالی) - مقدمه دوم: نه مستطیل است و نه لوزی (رفع یا نفی تالی). نتیجه: مربع است (رفع مقدم).

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در این قیاس از مغالطه وضع تالی استفاده شده است و نامعتبر است. مقدمه دوم «خیلی وقت است سالمم» می‌باشد که دقیقاً معادل «دیرتر مریض شدن» (تالی) است.

۳) عبارت دوم معادل «امروز هیچ‌کس مزاحم نشد» است و بنابراین در این مورد از قاعده وضع مقدم استفاده شده است.

۴) این قیاس هم مغالطه دارد و در آن از مغالطه «رفع مقدم» استفاده شده است و نامعتبر است. مصراع اول بیت مقدم است که در مقدمه دوم (هیچ دری را نبسته است) نفی شده است و از آن نتیجه‌گیری شده است.

تست و پاسخ ۷۷

در کدام گزینه قضیه‌ای آمده است که با آن می‌توان چهار قیاس استثنایی معتبر تشکیل داد؟

عبارت کدام گزینه یک قضیه شرطی منفصل حقیقی است؟

۱) واج‌های زبان فارسی یا صامت هستند یا مصوت.

۲) یا جاده کوهستانی بسته است یا برف سنگین نیامده است.

۳) امسال یا ۳۶۵ روز است یا کیبسه نیست.

۴) در دربی هفته بیستم لیگ برتر یا استقلال پیروز می‌شود یا پرسپولیس.

پاسخ: گزینه ۱

(منطق - درس ۹)

درس نامه در تعداد قیاس‌های معتبر براساس هر یک از انواع قضایای شرطی منفصل:

نوع قضیه شرطی	تعداد حالات معتبر قیاس	نحوه نتیجه‌گیری
منفصل حقیقی	چهار	از اثبات هر طرف نفی طرف دیگر و از نفی هر طرف اثبات طرف دیگر نتیجه می‌شود.
منفصل غیر قابل جمع در صدق (منفصل مانع‌الجمع)	دو	از اثبات هر طرف نفی طرف دیگر نتیجه می‌شود.
منفصل غیر قابل جمع در کذب (منفصل مانع‌الرفع)	دو	از نفی هر طرف اثبات طرف دیگر نتیجه می‌شود.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

منطق

پاسخ تشریحی تنها قضیه منفصل حقیقی امکان تشکیل چهار قیاس استثنایی انفصالی معتبر را دارد. در قضیه ۱ هیچ حالت دیگری به جز صامت یا مصوت بودن برای واجها وجود ندارد (دقت کنید که واج براساس تلفظ دسته‌بندی می‌شود، نه براساس شکل نوشتاری)؛ بنابراین قضیه این گزینه قضیه شرطی منفصل حقیقی است و می‌توان با آن چهار قیاس به شرح زیر تشکیل داد:

الف) واج صامت است، پس مصوت نیست. (ب) واج مصوت است، پس صامت نیست.

ج) واج صامت نیست، پس مصوت است. (د) واج مصوت نیست، پس صامت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) غیر قابل جمع در کذب (منفصل مانعةالرفع) - هر دو طرف می‌توانند هم‌زمان صادق باشند. (جاده به علت دیگری غیر از برف سنگین بسته شده باشد).

۳) سالی که ۳۶۵ روز داشته باشد کبیسه نیست و بنابراین اصلاً بین دو طرف قضیه انفصالی برقرار نیست.

۴) غیر قابل جمع در صدق (منفصل مانعةالجمع) - ممکن نیست هم‌زمان هر دو تیم برنده شوند، اما شاید بازی مساوی شود و هیچ کدام برنده نشوند.

تست و پاسخ ۷۸

کدام قیاس معتبر است؟

- ۱) هر خودکاری که می‌نویسد جوهری دارد. این خودکار جوهری است، پس خودکاری است که می‌نویسد.
- ۲) اگر پدر دیشب سر کار نرفته باشد، ظرف‌ها را شسته است. پدر دیشب شب‌کار بوده است، پس ظرف‌ها نشسته مانده‌اند.
- ۳) اگر مادر در خانه باشد، بوی غذا به مشام می‌رسد. بوی آبگوشت می‌آید، پس مادر در خانه است.
- ۴) این موجود یا انسان است یا غیرحیوان. بررسی کردیم و معلوم شد شیء بی‌جان بوده است، پس انسان نیست.

پاسخ: گزینه ۴

(منطق - ترکیبی درس‌های ۱ و ۹)

پاسخ تشریحی قضیه اول این گزینه منفصل غیر قابل جمع در صدق (مانعةالجمع) است (موجود نمی‌تواند هم‌زمان انسان باشد و غیرحیوان، اما می‌تواند نه انسان باشد و نه غیرحیوان، یعنی حیوانی به‌جز انسان باشد، مثل اسب). در مقدمه دوم اثبات شده است که غیرحیوان (شیء بی‌جان) است و این اثبات طرف دوم است، بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که «انسان نیست» (نفی طرف اول).

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مقدمه اول را به شکل استاندارد می‌نویسیم: «هر خودکاری که می‌نویسد جوهردار است.» ملاحظه می‌کنید که محمول این قضیه «جوهردار» است، ولی در مقدمه دوم محمول «جوهری» است و این دو با هم هم‌معنا نیستند؛ بنابراین حد وسط در دو مقدمه نه به صورت لفظی و نه معنایی تکرار نشده است و قیاس نامعتبر است. (مغالطه عدم تکرار حد وسط)

۲) «شب‌کار بودن پدر» به معنای این است که «پدر سر کار رفته است» (نفی مقدم قضیه شرطی)؛ بنابراین مغالطه رفع مقدم دارد.

۳) این که «بوی آبگوشت می‌آید» اثبات تالی مقدمه اول است؛ پس این قیاس هم معتبر نیست و مغالطه وضع تالی دارد.

تست و پاسخ ۷۹

کدام عبارت در مورد کاربردهای استدلال و تفکر نقادانه نادرست است؟

- ۱) تفکر درباره نحوه صحیح تفکر شرط لازم و کافی تفکر نقادانه است.
- ۲) جدی‌گرفتن فرایند تفکر یکی از تفاوت‌های متفکر نقاد و غیرنقاد است.
- ۳) غافلگیر کردن طرف بحث در گذشته ذیل فن «جدل» بررسی می‌شد.
- ۴) برقراری تماس چشمی و شیوا سخن‌گفتن از ملاک‌های برهان نیست.

پاسخ: گزینه ۱

(منطق - درس ۱۰)

درس نامه ●● براساس اهداف متفاوت در زندگی از انواع مختلف استدلال استفاده می‌کنیم:

- ۱) دستیابی به حقیقت: استدلال‌های «برهانی» که در علمی مانند فلسفه، ریاضیات و معارف دینی به کار می‌روند.
- ۲) اقناع دیگران: در گذشته ذیل فن «خطابه» بررسی می‌شد و امروزه علاوه بر خطابه روش‌های اقناعی دیگر را هم در بر می‌گیرد که برخی از آن‌ها در تبلیغات به کار می‌روند، مانند برقراری تماس چشمی با شنوندگان، روان و شیوا سخن گفتن، زبان بدن و ...
- ۳) غلبه بر دیگران: موقعیت‌هایی مثل مناظره که هدف شکست‌دادن طرف مقابل است. در گذشته ذیل فن «جدل» بررسی می‌شد.
- ۴) برخی فنون جدلی: مطرح کردن مقدمات به گونه‌ای که طرف مقابل نتواند نتیجه را حدس بزند و غافلگیر کردن او با طرح نتیجه - اعتراف گرفتن مرحله‌به‌مرحله از رقیب و ...

پاسخ تشریحی تفکر نقادانه فراگیری مهارت تفکر و تفکر کردن درباره نحوه صحیح تفکر است؛ بنابراین اگر فقط درباره نحوه صحیح تفکر فکر کنیم، شرط لازم تفکر نقادانه را خواهیم داشت. شرط کافی زمانی محقق می‌شود که علاوه بر این مهارت تفکر را هم فرا بگیریم.

تست و پاسخ ۸۰

در کدام گزینه مغالطه در اثر عوامل روانی اتفاق نیفتاده است؟

- ۱) هر کس مخالف حقوق بشر مصوبه سازمان ملل متحد باشد، باید با نیروی نظامی آمریکا طرف شود.
- ۲) به کدام یک روی بیاورم؟ به گروهی که بر تعصبات جاهلانته خود پای می‌فشارند، یا به آنان که بر باورهای رفیع خود استوارند؟
- ۳) به جز روشنفکران و متفکران کسی در این حزب فعالیت نمی‌کند. زنده باد رأی‌دهندگان به حزب ما.
- ۴) معلم پس از ده دقیقه توضیح مطلبی دشوار در پاسخ به درخواست دانش‌آموزان برای توضیح بیشتر گفت: «این همه توضیح دادم، نمی‌توانم کل وقت را به توضیح همین مبحث اختصاص دهم».

(منطق - درس ۱۰)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی در این عبارت فرد بدون ذکر دلیل گروهی را متعصب و عقایدشان را جاهلانته خوانده است و باورهای گروه دیگر را رفیع دانسته و آن‌ها را استوار بر باورهایشان خوانده است. در حالی که هر دو گروه بر عقاید خود اصرار دارند و از آن عقاید دست نمی‌کشند؛ بنابراین در این گزینه مغالطه «بار ارزشی کلمات» وجود دارد که جزء مغالطه‌های در اثر عوامل روانی نیست. بعضی از مغالطه‌های در اثر عوامل روانی عبارت‌اند از: مسموم کردن چاه، تله‌گذاری، توسل به احساسات، بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) در این گزینه دلیلی ذکر نشده است که چرا نباید مخالف حقوق بشر مذکور بود و از «تهدید» استفاده شده است (مغالطه توسل به احساسات).
- ۳) مغالطه تله‌گذاری دارد و شخص با نسبت‌دادن صفات شایسته به فعالان حزب به دنبال اقناع مردم برای رأی‌دادن به حزب است.
- ۴) ده دقیقه توضیح برای یک مطلب دشوار کافی نیست و بنابراین جمله «این همه توضیح دادم» مغالطه بزرگ‌نمایی دارد.

نکته تمام مغالطه‌های در اثر عوامل روانی یک شرط اولیه دارند و آن این است که فرد دلیلی برای ادعای خود ذکر نکرده باشد. اگر شخص دلیل قانع‌کننده‌ای ذکر کند و بعد از عباراتی شبیه این مغالطه‌ها استفاده کند مغالطه‌ای صورت نگرفته است.

اقتصاد: صفحه‌های ۸۱ تا ۱۶۰

تست و پاسخ (۸۱)

کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) عبارات «بیکاری ناشی از عدم تطابق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود» و «بیکاری کسانی که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست‌وجو هستند»، به ترتیب به کدام یک از انواع بیکاری اشاره دارد؟
 ب) چنانچه دستمزد تعادلی برابر با ۱۰ میلیون تومان باشد، به ترتیب در سطح دستمزد ۱۵ میلیون تومان و ۸ میلیون تومان، بازار نیروی کار با چه وضعیتی روبه‌رو خواهد شد؟

ج) در شاخص فقر مطلق، ارزش دلار از چه روشی محاسبه می‌شود؟

- ۱) الف) بیکاری ساختاری - بیکاری اصطکاکی / ب) مازاد تقاضا - کمبود تقاضا / ج) برابری قدرت خرید
 ۲) الف) بیکاری دوره‌ای - بیکاری ساختاری / ب) مازاد عرضه - کمبود عرضه / ج) نرخ ارز رایج در بازار
 ۳) الف) بیکاری دوره‌ای - بیکاری ساختاری / ب) کمبود عرضه - مازاد عرضه / ج) نرخ ارز رایج در بازار
 ۴) الف) بیکاری ساختاری - بیکاری اصطکاکی / ب) کمبود تقاضا - مازاد تقاضا / ج) برابری قدرت خرید

(درس ۸ - بازار نیروی کار، انواع بیکاری، بیکاری و رکود، چه پیامدهایی دارد؟)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه

تعریف	نوع بیکاری
<ul style="list-style-type: none"> شامل کسانی می‌شود که: ۱) شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست‌وجو هستند. ۲) به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند. این نوع بیکاری کوتاه‌مدت است و در همه کشورهای وجود دارد. 	بیکاری اصطکاکی
<p>زمانی اتفاق می‌افتد که کارگران به دلیل تغییرات فصلی شغل خود را از دست می‌دهند. مثال: بیکاری برخی کارگران ساختمانی و کشاورزان در فصل زمستان.</p>	بیکاری فصلی
<p>ناشی از عدم تطابق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست. مثال: نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد، ولی نیروی کار متخصص مورد نیاز است.</p>	بیکاری ساختاری
<ul style="list-style-type: none"> بیکاری‌ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد. در دوره رکود، تولید کاهش می‌یابد و به همین دلیل شرکت‌ها استخدام خود را متوقف می‌کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می‌کنند. 	بیکاری دوره‌ای

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

الف) «بیکاری ناشی از عدم تطابق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود»: بیکاری ساختاری
 «بیکاری کسانی که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست‌وجو هستند»: بیکاری اصطکاکی
 ب) در سطوح دستمزد بالاتر از دستمزد تعادلی بازار دارای مازاد عرضه (کمبود تقاضا) است. (تعداد زیادی از افراد حاضر به کار در این سطح دستمزد هستند، ولی کارفرمایان تمایلی به استخدام این تعداد از افراد با این سطح دستمزد ندارند).
 در سطوح دستمزد پایین‌تر از دستمزد تعادلی بازار با کمبود عرضه (مازاد تقاضا) روبه‌رو است. (در این سطح از دستمزد به دلیل پایین بودن آن، مؤسسات و بنگاه‌ها تمایل زیادی به استخدام نیروی کار دارند، ولی نیروی کار حاضر به استخدام با این سطح از دستمزد نیستند).
 ج) در شاخص فقر مطلق، ارزش دلار از طریق روش برابری قدرت خرید (PPP) محاسبه می‌شود.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۸۲

اطلاعات یک جامعه فرضی مطابق جدول زیر است:

شرح	جمعیت کل کشور	جمعیت زیر ۱۵ سال	جمعیت غیرفعال	جمعیت شاغل
تعداد	۳,۵۰۰,۰۰۰ نفر	۷۵۵,۰۰۰ نفر	۶۵۰,۰۰۰ نفر	۱,۴۶۶,۵۰۰ نفر

الف) چنانچه اقتصاد این کشور دچار رکود شده باشد، احتمال رواج کدام نوع بیکاری بیشتر است؟

ب) کدام سیاست پولی، می تواند شرایط اقتصادی این کشور را بهبود دهد؟

ج) نرخ بیکاری در این جامعه، چند درصد است؟

۱) الف) بیکاری ساختاری / ب) سیاست پولی انقباضی مانند فروش اوراق مشارکت به مردم / ج) ۳۰

۲) الف) بیکاری ساختاری / ب) سیاست پولی انقباضی مانند فروش اوراق مشارکت به مردم / ج) ۴۰

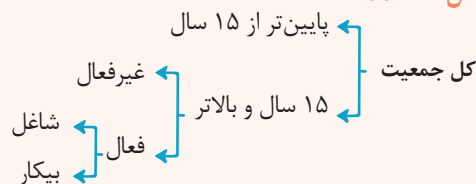
۳) الف) بیکاری دوره‌ای / ب) سیاست پولی انبساطی مانند خرید اوراق مشارکت در دست مردم / ج) ۳۰

۴) الف) بیکاری دوره‌ای / ب) سیاست پولی انبساطی مانند خرید اوراق مشارکت در دست مردم / ج) ۴۰

(درس ۸ - اشتغال و بیکاری، نرخ بیکاری، انواع بیکاری / درس ۹ - علل تورم و نقش دولت)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

جمعیت زیر ۱۵ سال + جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت کل کشور

جمعیت فعال + جمعیت غیرفعال = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر

جمعیت شاغل + جمعیت بیکار = جمعیت فعال

انواع سیاست‌های پولی	شرایط اعمال این سیاست توسط بانک مرکزی	یکی از روش‌های اعمال این سیاست: (سیاست بازار باز (فروش یا خرید اوراق مشارکت))
کاهش نقدینگی در گردش (سیاست پولی انقباضی)	زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن	بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به مردم، به طور مستقیم از مقدار پول در دست مردم بکاهد و تورم را کنترل و نقدینگی در گردش را کاهش دهد.
افزایش نقدینگی در گردش (سیاست پولی انبساطی)	در حالت رکود اقتصادی که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش می‌یابد.	بانک مرکزی می‌تواند با خرید اوراق مشارکت در دست مردم، به طور مستقیم نقدینگی بیشتری را به جامعه تزریق کند.

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

الف) چنانچه اقتصاد این کشور دچار رکود شده باشد، احتمال رواج بیکاری دوره‌ای بیشتر است.

ب) در حالت رکود اقتصادی که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش می‌یابد، دولت سیاست افزایش نقدینگی در گردش (سیاست پولی انبساطی) را اتخاذ می‌کند. در این حالت بانک مرکزی می‌تواند با خرید اوراق مشارکت در دست مردم به طور مستقیم نقدینگی بیشتری را به جامعه تزریق کند.

ج) جمعیت زیر ۱۵ سال - جمعیت کل = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر $\Rightarrow$ جمعیت زیر ۱۵ سال + جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت کلنفر $۲,۷۴۵,۰۰۰ = ۳,۵۰۰,۰۰۰ - ۷۵۵,۰۰۰ =$ جمعیت ۱۵ سال و بالاتر

جمعیت غیرفعال + جمعیت فعال = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر

نفر $۲,۰۹۵,۰۰۰ = ۲,۷۴۵,۰۰۰ - ۶۵۰,۰۰۰ =$ جمعیت فعال $\Rightarrow$ جمعیت غیرفعال - جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت فعال

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیالی سبز

اقتصاد

جمعیت شاغل - جمعیت فعال = جمعیت بیکار $\Rightarrow$ جمعیت شاغل + جمعیت بیکار = جمعیت فعال

نفر $۶۲۸,۵۰۰ = ۲,۰۹۵,۰۰۰ - ۱,۴۶۶,۵۰۰$ = جمعیت بیکار

$\times ۱۰۰ = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}}$ = نرخ بیکاری

درصد $۳۰ = \frac{۶۲۸,۵۰۰}{۲,۰۹۵,۰۰۰} \times ۱۰۰$ = نرخ بیکاری

تست و پاسخ ۸۳

اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، مربوط به یک جامعه فرضی است. با توجه به این مندرجات:

الف) حجم پول

۱	اسکناس	۱۲۶۰ واحد
۲	موجودی حساب‌های پس‌انداز بلندمدت	۵۲۰ واحد
۳	ارزش مسکوکات مردم معادل	$\frac{۱}{۳}$ موجودی اسکناس
۴	شبه پول	۹۷۰ واحد
۵	موجودی حساب‌های دیداری اشخاص	۵۶۰ واحد
۶	چک پول	۶۰۰ واحد

ب) میزان «حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت»

ج) میزان نقدینگی در این جامعه کدام است؟

۱) الف) ۲۲۴۰ (ب) / ۴۵۰ (ج) / ۳۶۵۰

۲) الف) ۲۸۴۰ (ب) / ۴۵۰ (ج) / ۳۸۱۰

۳) الف) ۲۸۴۰ (ب) / ۴۲۰ (ج) / ۳۶۵۰

۴) الف) ۲۲۴۰ (ب) / ۴۲۰ (ج) / ۳۸۱۰

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

(درس ۹ - نقدینگی)

موجودی اسکناس $\times \frac{۱}{۳} =$ ارزش مسکوکات مردم

واحد $۴۲۰ = \frac{۱}{۳} \times ۱۲۶۰ =$ ارزش مسکوکات مردم

واحد $۲۸۴۰ = ۱۲۶۰ + ۴۲۰ + ۵۶۰ + ۶۰۰ =$ چک پول + سپرده‌های دیداری + اسکناس و مسکوکات = حجم پول

واحد $۳۸۱۰ = ۲۸۴۰ + ۹۷۰ =$ شبه پول + حجم پول = نقدینگی

حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت + حساب‌های پس‌انداز بلندمدت = شبه پول

حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت $+ ۵۲۰ = ۹۷۰ =$

واحد $۴۵۰ = ۹۷۰ - ۵۲۰ =$ حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت $\Rightarrow$

راه حل تستی

می‌دانیم:

شبه پول + حجم پول = نقدینگی

قسمت «الف» سؤال، میزان حجم پول و قسمت «ج»، نقدینگی را خواسته، هم‌چنین میزان شبه پول در صورت سؤال در جدول داده شده است

(۹۷۰ واحد)؛ در نتیجه می‌توان گفت هر گزینه‌ای که در آن قسمت «الف» به علاوه میزان شبه پول (۹۷۰)، برابر با قسمت «ج» سؤال شود، پاسخ

صحیح است. حال به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:

قسمت «ج» $\neq ۳۲۱۰ = ۲۲۴۰ + ۹۷۰$

قسمت «ج» $= ۳۸۱۰ = ۲۸۴۰ + ۹۷۰$

قسمت «ج» $\neq ۳۸۱۰ = ۲۸۴۰ + ۹۷۰$

قسمت «ج» $\neq ۳۲۱۰ = ۲۲۴۰ + ۹۷۰$

۱

۲

۳

۴

در نتیجه می‌توان نتیجه گرفت ۲ پاسخ صحیح سؤال است.

تست و پاسخ ۸۴

عبارات کدام گزینه در بردارنده پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟

(الف) به ترتیب پشتوانه پول فلزی در گذشته و پول‌های الکترونیکی و کاغذی که امروزه مورد استفاده قرار می‌گیرند کدام است؟

(ب) روند پیدایش و تکمیل پول در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

(ج) کدام عبارت در رابطه با وظایف پول نادرست است؟

(د) کدام گزینه به آثار پدیده تورم اشاره دارد؟

- (۱) الف) طلا و نقره موجود در خود پول - قدرت اقتصادی کشور / ب) پول کالایی ← پول فلزی ← پول کاغذی ← پول الکترونیکی / ج) دیگران هنگام فروش کالاها یا خدمات خود آن را از شما می‌پذیرند: وسیله پرداخت در مبادلات / د) افزایش قیمت‌ها و کاهش درآمدها
- (۲) الف) طلا و نقره موجود در خود پول - قدرت اقتصادی کشور / ب) پول کالایی ← پول فلزی ← پول کاغذی ← پول الکترونیکی / ج) خرید اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی: وسیله حفظ ارزش / د) کاهش رفاه مردم و بی‌ثبات شدن فضای کسب و کار
- (۳) الف) شمش‌های طلا و جواهراتی که نزد صراف یا بانک بود - رسیدهای کاغذی نزد بانک مرکزی / ب) پول کالایی ← طلا و نقره ← چک ← اسکناس ← کارت‌های اعتباری / ج) برخی هزینه‌های غیر قابل پیش‌بینی در موقعیت‌های خاص پیش می‌آید: وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش / د) کاهش رفاه مردم و بی‌ثبات شدن فضای کسب و کار
- (۴) الف) شمش‌های طلا و جواهراتی که نزد صراف یا بانک بود - رسیدهای کاغذی نزد بانک مرکزی / ب) پول کالایی ← طلا و نقره ← چک ← اسکناس ← کارت‌های اعتباری / ج) واحد پول در ایران، ریال است: وسیله سنجش ارزش / د) افزایش قیمت‌ها و کاهش درآمدها

(درس ۹ - پول چیست؟ وظایف پول، پیامدهای تورم، علل تورم و نقش دولت)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

(الف)

پشتوانه پول	نوع پول
همان طلا و نقره موجود در خود پول	زمانی که پول فلزی (طلا و نقره) رایج بود.
پول‌های فلزی و شمش‌های طلا و جواهراتی بود که نزد صراف یا بانک بود.	زمانی که پول کاغذی (رسیدها) رایج بود.
قدرت اقتصادی کشورها	پول‌های فلزی، کاغذی، تحریری و الکترونیکی که امروزه در دست افراد یا در حساب آنهاست.

(ب) روند پیدایش و تکمیل پول:

مبادلات کالا با کالا (تهاتر) ← پول کالایی (کالاها پرطرفدار در هر منطقه) ← پول‌های فلزی (مانند: طلا و نقره) ← رسیدهای کاغذی

(اسکناس) ← چک (پول تحریری یا ثبتی) ← پول‌های الکترونیکی و کارت‌های اعتباری ← پول‌های دیجیتال (مانند: بیت‌کوین)

(ج) وظایف و نقش‌های پول:

<ul style="list-style-type: none"> در هنگام خرید و فروش هر کالایی، پول پرداخت می‌شود. افراد در مبادلات پول را می‌پذیرند، زیرا می‌دانند دیگران نیز هنگام فروش کالا یا خدمت خود، آن را خواهند پذیرفت. نقش اصلی پول در مبادلات = آسان‌سازی مبادله 	<p>(۱) وسیله پرداخت در مبادلات</p>
<ul style="list-style-type: none"> به کمک پول می‌توان ارزش کالاها را مشخص کرد و سپس ارزش نسبی آن‌ها را با هم سنجید. عملاً پول، کار خرید و فروش کالاهای مختلف و تبدیل قیمت‌ها را به یکدیگر آسان می‌کند. هر کشور دارای واحد ارزش خاص خود است، مانند یورو در اتحادیه اروپا، دلار در آمریکا و ریال (تومان) در ایران 	<p>(۲) وسیله سنجش ارزش</p>

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

اقتصاد

علاوه بر مخارج روزمره، برخی مخارج غیر قابل پیش‌بینی وجود دارد. افراد پول‌هایی را که نزد خود پس‌انداز کرده‌اند، به عنوان وسیله حفظ ارزش در زمان لازم مورد استفاده قرار می‌دهند.	۳) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش
<ul style="list-style-type: none"> در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند؛ وسیله مناسبی برای پرداخت‌های آینده نیز می‌باشد. اکثر معاملات تجاری در مقابل پرداخت‌های آینده صورت می‌گیرد. همانند: خریدهای اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی 	۴) وسیله پرداخت‌های آینده

د) تورم بر رفاه مردم و امنیت اقتصادی آن‌ها اثر منفی دارد. تورم موجب می‌شود فضای کسب و کار بی‌ثبات شود و تولیدکنندگان و بازرگانان نتوانند پیش‌بینی درستی از آینده قیمت‌ها در بازار داشته باشند. به این ترتیب، تولید، خرید و فروش کالاها با مشکلات زیادی روبه‌رو خواهد شد. از سوی دیگر، مصرف‌کنندگان کالاها و خدمات نیز، با کاهش قدرت خرید پولشان مواجه می‌شوند و این بر رفاه آن‌ها اثر منفی خواهد گذاشت.

تست و پاسخ ۸۵

با توجه به جدول مقابل:

نام کشور	سطح عمومی قیمت‌ها در سال ۲۰۱۷ (به ریال)	سطح عمومی قیمت‌ها در سال ۲۰۱۸ (به ریال)	نرخ تورم
A	۲۸,۷۵۰	؟	$\frac{۲}{۳}$ تورم کشور C
B	۱,۵۰۰	۱,۶۸۰	؟
C	؟	۲۳۸,۰۰۰	۳ برابر تورم کشور B

الف) سطح عمومی قیمت‌ها در کشور A در سال ۲۰۱۸ چند ریال است؟

ب) سطح عمومی قیمت‌ها در کشور C در سال ۲۰۱۷ چند ریال است؟

ج) نرخ تورم در کشور B چند درصد است؟

$$(۲) \text{ الف) } (۳۱,۰۵۰ \text{ ب) } / (۱۸۰,۰۰۰ \text{ ج) } ۱۲$$

$$(۱) \text{ الف) } (۳۵,۶۵۰ \text{ ب) } / (۱۷۵,۰۰۰ \text{ ج) } ۱۲$$

$$(۴) \text{ الف) } (۳۱,۰۵۰ \text{ ب) } / (۱۷۵,۰۰۰ \text{ ج) } ۲۰$$

$$(۳) \text{ الف) } (۳۵,۶۵۰ \text{ ب) } / (۱۸۰,۰۰۰ \text{ ج) } ۲۰$$

(درس ۹ - چگونه نرخ تورم را مناسبه می‌کنند؟)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره محاسبه نرخ تورم در کشور A در سال ۲۰۱۸، یک سؤال را به خود اختصاص داده است؛ احتمال می‌رود در کشور سراسری هر سال یک سؤال به صورت مسئله از محاسبه نرخ تورم داشته باشیم. حتماً راه حل میان‌بر ارائه شده در انتهای پاسخ را مطالعه کنید و به این سؤال دشوار و زمان‌بر در مدت زمان کوتاهی پاسخ بدهید.

پاسخ تشریحی اول باید نرخ تورم کشور B را به دست آوریم:

$$۱۰۰ \times \frac{\text{سطح عمومی قیمت‌ها در سال قبل} - \text{سطح عمومی قیمت‌ها در سال جدید}}{\text{سطح عمومی قیمت‌ها در سال قبل}} = \text{نرخ تورم کشور B}$$

$$= \frac{۱,۶۸۰ - ۱,۵۰۰}{۱,۵۰۰} \times ۱۰۰ = \frac{۱۸۰}{۱,۵۰۰} \times ۱۰۰ = ۱۲\%$$

$$\text{درصد } ۳۶ = \text{تورم کشور B} \times ۳ = \text{تورم کشور C}$$

$$\text{تورم کشور C} \Rightarrow \frac{۳۶}{۱۰۰} = \frac{\text{سطح عمومی قیمت‌ها در کشور C در سال } ۲۰۱۷ - ۲۳۸,۰۰۰}{\text{سطح عمومی قیمت‌ها در کشور C در سال } ۲۰۱۷}$$

$$(\text{سطح عمومی قیمت‌ها در کشور C در سال } ۲۰۱۷) - ۲۳۸,۰۰۰ = \frac{۳۶}{۱۰۰} (\text{سطح عمومی قیمت‌ها در کشور C در سال } ۲۰۱۷)$$

$$\Rightarrow ۲۳۸,۰۰۰ = \frac{۱}{۳۶} (\text{سطح عمومی قیمت‌ها در کشور C در سال } ۲۰۱۷)$$

$$\Rightarrow \text{ریال } ۱۷۵,۰۰۰ = \frac{۲۳۸,۰۰۰}{۱/۳۶} = \text{سطح عمومی قیمت‌ها در کشور C در سال } ۲۰۱۷$$

$$\text{درصد } ۲۴ = \text{تورم کشور C} \times \frac{۲}{۳} = \text{تورم کشور A}$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

$$A \text{ تورم کشور} \Rightarrow \frac{24}{100} = \frac{2018 \text{ در سال } A \text{ در کشور} - 28,750}{28,750}$$

$$0/24 \times 28,750 = (2018 \text{ در سال } A \text{ در کشور} - 28,750)$$

$$\Rightarrow 2018 \text{ در سال } A \text{ در کشور} = (0/24 \times 28,750) + 28,750 = 6,900 + 28,750 = 35,650 \text{ ریال}$$

راه حل میان بر:

توی سؤال‌های این شکلی که نرخ تورم رو به ما داده و قیمت سال قبل و یا سال بعد رو از ما می‌فواد، می‌شه خیلی راحت به جواب رسید:

حالت اول: قیمت سال جدید رو داریم و باید قیمت سال قبل رو به دست بیاریم. (مانند کشور C در صورت سؤال)

اول باید عدد تورم رو به صورت اعشاری بنویسیم و بعد اونو با عدد ۱ جمع کنیم:

یعنی اگه نرخ تورم برابر با ۳۶ درصد باشه، می‌شه: $0/36$ و سپس با ۱ جمع کنیم می‌شه: $1/36$.

سپس باید قیمت سال جدید رو بر عدد به‌دست‌آورده ($1/36$) تقسیم کنیم. به همین راحتی! 😊

$$\frac{238,000}{1/36} = 175,000 \text{ ریال}$$

حالت دوم: قیمت سال قبل رو داریم و باید قیمت سال جدید رو به دست بیاریم. (مانند کشور A در صورت سؤال)

اول باید عدد تورم رو به صورت اعشاری بنویسیم و بعد اون رو با عدد ۱ جمع کنیم:

یعنی اگه نرخ تورم برابر با ۲۴ درصد باشه، می‌شه: $0/24$ و سپس با ۱ جمع کنیم می‌شه: $1/24$.

سپس باید عدد به‌دست‌آورده ($1/24$) رو در قیمت سال قبل ضرب کنیم. به همین راحتی! 😊

$$1/24 \times 28,750 = 35,650 \text{ ریال}$$

تست و پاسخ ۸۶

کدام یک از موارد زیر در محاسبه تولید ناخالص داخلی ایران لحاظ نمی‌شود؟

الف) تولیدات یک شهروند ایرانی که در کشور آلمان به شکل موقت مشغول به کار است.

ب) درآمد شرکت تولید پوشاک سایز بزرگ، واقع در شهر آمل

ج) میزان درآمد یک شرکت خارجی خودروسازی واقع در ایران

د) درآمد کشاورزان مناطق شمالی کشور از فروش محصول پرتقال خود به کارخانه آمبیه‌سازی

ه) درآمد حاصل از فروش لوازم برقی آشپزخانه که به صورت غیرقانونی وارد کشور شده‌اند.

و) فعالیت‌های داوطلبانه در یک خیریه فعال در حوزه کودکان کار

(۲) الف - د - ه - و

(۱) الف - ج - د - و

(۴) ج - د - ه - و

(۳) ب - ج - د - ه

(درس ۱۱ - مواردی که در تولید ناخالص داخلی محاسبه نمی‌شوند.)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی مواردی که در محاسبه تولید ناخالص داخلی محاسبه نمی‌شوند:

الف) تولیدات یک شهروند ایرانی که در کشور آلمان به شکل موقت مشغول به کار است. (این فرد در داخل ایران فعالیت نمی‌کند؛ در نتیجه

درآمد آن هم در تولید ناخالص داخلی ایران محاسبه نمی‌شود و در تولید ناخالص داخلی کشور آلمان لحاظ می‌شود.)

د) درآمد کشاورزان مناطق شمالی کشور از فروش محصول پرتقال خود به کارخانه آمبیه‌سازی. (فعالیت این کشاورزان یک فعالیت واسطه‌ای

است و ارزش تولیدات آن‌ها در بطن ارزش محصول نهایی محاسبه می‌شود.)

ه) درآمد حاصل از تولیدات اقتصاد زیرزمینی، غیرقانونی و قاچاق. (درآمد حاصل از تولیدات اقتصاد زیرزمینی، غیرقانونی و قاچاق که اطلاعات دقیقی

از آن‌ها در دست نیست، در تولید ناخالص داخلی ایران محاسبه نمی‌شود، چراکه محاسبه آن‌ها مشروعیت بخشی به این گونه فعالیت‌ها تلقی می‌شود.)

و) فعالیت‌های داوطلبانه در یک خیریه فعال در حوزه کودکان کار (فعالیت‌های خیریه اگرچه دارای ارزش بالایی هستند، اما در محاسبات تولید

ناخالص داخلی کشور محسوب نمی‌شوند، زیرا پولی بابت آن‌ها رد و بدل نمی‌شود.)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

اقتصاد

نکته میزان درآمد یک شرکت خارجی خودروسازی واقع در ایران، در تولید ناخالص داخلی ایران لحاظ می‌شود، چراکه تولید داخلی، محاسبه تولیدات در داخل محدوده جغرافیایی ایران، فارغ از ایرانی بودن یا نبودن آن است.

تست و پاسخ ۸۷

با توجه به اطلاعات مربوط به وضعیت توزیع درآمد برای کشورهای A، B، C و D در جدول زیر، به ترتیب (از راست به چپ) توزیع درآمد در کدام کشور مناسب‌تر است و کدام گروه، بیشترین درصد درآمد ملی را دارد؟

شاخص‌ها	کشورها	A	B	C	D
سهم دهک اول	۱۰ درصد دهک دهم	۵	۷	۴	۳
سهم دهک پنجم				۸	۶
سهم دهک دهم	۲۰	۱۶	۳۲	۲/۵ برابر دهک پنجم	

(۱) A - دهک دهم کشور B (۲) D - دهک دهم کشور C (۳) D - دهک دهم کشور A (۴) A - دهک دهم کشور C

(درس ۱۱ - شاخص دهک‌ها)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره شاخص دهک‌ها و وضعیت توزیع درآمد، هر سال در کنکور سراسری یک سؤال روبرو خودش اختصاص داده. حتماً سؤال‌های کنکور چند سال اخیر مربوط به این مبحث روبرو دقت بررسی و حل کنید. (تمامی سؤال‌های کنکور این مبحث در کتاب اقتصاد خیلی سبز هست.)

مبحث	کنکور ۹۹	کنکور ۱۴۰۰	کنکور ۱۴۰۱	کنکور دی‌ماه ۱۴۰۱	کنکور تیرماه ۱۴۰۲
شاخص دهک‌ها و وضعیت توزیع درآمد	۱ سؤال مستقل	۱ سؤال به صورت ترکیبی با مباحث دیگر	۱ سؤال مستقل	۱ سؤال مستقل	۱ سؤال مستقل

پاسخ تشریحی

$$\frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \text{شاخص وضعیت توزیع درآمد (شاخص دهک‌ها)}$$

$$\text{درصد } ۲ = \frac{۲۰}{۱۰۰} \times ۱۰۰ = \frac{۲۰}{۱۰۰} \times \text{سهم دهک دهم} = \text{سهم دهک اول در کشور A}$$

$$۱۰ = \frac{۲۰}{۲} = \text{شاخص دهک‌ها در کشور A}$$

$$۸ = \frac{۱۶}{۲} = \text{شاخص دهک‌ها در کشور B}$$

$$۸ = \frac{۳۲}{۴} = \text{شاخص دهک‌ها در کشور C}$$

$$\text{درصد } ۱۵ = ۲/۵ \times ۶ = \text{سهم دهک پنجم} \times ۲/۵ = \text{سهم دهک دهم در کشور D}$$

$$۵ = \frac{۱۵}{۳} = \text{شاخص دهک‌ها در کشور D}$$

هر چه عدد مربوط به شاخص وضعیت توزیع درآمد (نسبت سهم دهک دهم به سهم دهک اول) کم‌تر باشد، توزیع درآمد در آن جامعه مناسب‌تر است و بالعکس؛ در نتیجه:

- وضعیت توزیع درآمد در کشور D با شاخص دهک ۵، عادلانه‌تر از وضعیت توزیع درآمد در سایر کشورهاست.
- وضعیت توزیع درآمد در کشور A با شاخص دهک ۱۰، نامناسب‌تر از وضعیت توزیع درآمد در سایر کشورهاست.
- سهم دهک دهم در کشور C که برابر با ۳۲ درصد است در مقایسه با سایر دهک‌ها بیشتر است و بیشترین درصد درآمد ملی را به خود اختصاص داده است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ

عبارات کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟
 الف) مراحل دوم و چهارم بودجه‌ریزی ماهیانه به ترتیب، کدام است؟
 ب) دخل یا کسب درآمد، شامل فعالیت‌هایی می‌شود که بیشتر افراد برای ..... انجام می‌دهند، خرج کردن مربوط به حوزه ..... است.
 حفظ و رشد درآمد شامل فعالیت‌هایی نظیر ..... است.
 ج) کدام گزینه در خصوص خمس و تعیین سال مالی صحیح است؟

۱) الف) سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف - بیان این که واقعاً برای رفع چه مشکل یا حل چه مسئله‌ای نیاز به خرید و مصرف دارید. / ب) پس‌انداز و سرمایه‌گذاری - درآمدزایی و پول درآوردن - برنامه‌ریزی مخارج و شیوه‌های مصرف / ج) سال مالی از فروردین ماه هر سال شروع می‌شود و تا فروردین ماه سال بعد ادامه می‌یابد و برای محاسبه خمس باید مازاد درآمد آن سال را در $\frac{1}{5}$ ضرب کنیم.
 ۲) الف) هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید. - اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد. / ب) پس‌انداز و سرمایه‌گذاری - درآمدزایی و پول درآوردن - برنامه‌ریزی مخارج و شیوه‌های مصرف / ج) سال مالی از همان روزی که اولین درآمد را به دست می‌آوریم شروع می‌شود و برای محاسبه خمس می‌باشد و خمس بر $\frac{1}{5}$ پس‌انداز سالانه و کالاهای مصرفی استفاده‌نشده تعلق می‌گیرد.

۳) الف) هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید. - اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد. / ب) درآمدزایی و پول درآوردن - برنامه‌ریزی مخارج و شیوه‌های مصرف - پس‌انداز و سرمایه‌گذاری / ج) سال مالی از همان روزی که اولین درآمد را به دست می‌آوریم شروع می‌شود و برای محاسبه خمس باید پس از گذشت یک سال، درآمدی که برای فرد باقی می‌ماند، به همراه ارزش اقلام مصرفی که خریداری کرده است، ولی از آن استفاده نکرده است را در $\frac{1}{5}$ ضرب کنیم.

۴) الف) سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف - بیان این که واقعاً برای رفع چه مشکل یا حل چه مسئله‌ای نیاز به خرید و مصرف دارید. / ب) درآمدزایی و پول درآوردن - برنامه‌ریزی مخارج و شیوه‌های مصرف - پس‌انداز و سرمایه‌گذاری / ج) سال مالی از آغاز سال قمری تا پایان همان سال است و برای محاسبه خمس باید ۲۰ درصد از درآمد مازاد آن سال را محاسبه کنیم.

(درس ۱۲ - صفحه ۱۲۹ کتاب درسی، مراحل بودجه‌ریزی ماهیانه، تعیین سال قمری در برنامه‌های)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

الف)

مراحل بودجه‌ریزی ماهیانه	
مرحله ۱	از هر منبعی که درآمدی به دست آوردید، آن درآمد را ماهیانه مشخص کنید و بنویسید.
مرحله ۲	هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید.
مرحله ۳	مجموع درآمدها و هزینه‌های خود را ماهیانه با یکدیگر مقایسه کنید.
مرحله ۴	اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد.

ب) به طور کلی در اقتصاد زندگی، سه اتفاق مهم می‌افتد: دخل، حفظ و خرج! دخل یا کسب درآمد، شامل فعالیت‌هایی می‌شود که بیشتر افراد برای درآمدزایی و پول درآوردن انجام می‌دهند. خرج کردن، مربوط به حوزه برنامه‌ریزی مخارج و شیوه‌های مصرف است. حفظ و رشد درآمد، شامل فعالیت‌هایی نظیر پس‌انداز و سرمایه‌گذاری است.

ج) در برنامه‌ریزی‌های اقتصادی حتماً زمانی را به عنوان آغاز سال مالی خود (به طور طبیعی، سال مالی از همان روزی که اولین درآمدها را به دست آورده‌اید، شروع می‌شود) در نظر بگیرید.

بعد از گذشت یک سال، درآمد باقی‌مانده به همراه ارزش اقلام مصرفی که خریده‌اید، ولی از آن استفاده نکرده‌اید را محاسبه کنید و خمس آن (۲۰ درصد یا $\frac{1}{5}$) را پرداخت کنید.

تست و پاسخ ۸۹

موارد کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح دو پرسش زیر است؟

الف) در کدام گزینه موارد اول و دوم به مزایا و منافع خرید مقایسه‌ای و مورد سوم به معایب خرید مقایسه‌ای اشاره دارد؟

ب) کدام گزینه در رابطه با واقعیت صحیح است؟

۱) الف) خرید مقایسه‌ای زمان‌بر است. - ممکن است این نوع خرید هزینه‌بر باشد. - می‌توان بخشی از پول خود را پس‌انداز کرد، زیرا در صورت مقایسه درست، معمولاً هزینه کم‌تری پرداخت می‌شود. / ب) مثالی برای مصرف صحیح و مسئولانه، استفاده از ظروف پلاستیکی یا فلزی است که سال‌ها در طبیعت می‌مانند و عملاً به چیز دیگری تبدیل نمی‌شوند.

۲) الف) با خرید مقایسه‌ای، محصولی با کیفیت و با عملکرد بهتر می‌خرید. - با خرید مقایسه‌ای، ویژگی‌ها یا ارزش بیشتری را با همان مقدار پول دریافت می‌کنید. - ممکن است پس‌انداز حاصل از خرید مقایسه‌ای، به‌ویژه برای کالاهایی با قیمت پایین، کم‌تر از هزینه‌های زمان، بنزین یا سایر هزینه‌های دیگر برای کسب اطلاعات باشد. / ب) مفهوم اتلاف، دورریختن و هدر دادن منابع است و اسراف مفهومی عام‌تر از اتلاف است. ۳) الف) می‌توان بخشی از پول خود را پس‌انداز کرد، زیرا در صورت مقایسه درست معمولاً هزینه کم‌تری پرداخت می‌شود. - ممکن است این نوع خرید هزینه‌بر باشد. - با خرید مقایسه‌ای، ویژگی‌ها یا ارزش بیشتری را با همان مقدار پول دریافت می‌کنید. / ب) روش «۶ ب» یکی از روش‌های مصرف مسئولانه است که شامل موارد بهینه مصرف کردن، بازیافت، بازیافت، بازسازی، بازداشتن، بازتفکر و باز مصرف است.

۴) الف) با خرید مقایسه‌ای، نسبت به خرج کردن پول خود احساس آرامش بیشتری می‌کنید. - با خرید مقایسه‌ای، درباره گزینه‌هایی از آن کالا که قبلاً از آن‌ها مطلع نبودید، آگاه می‌شوید. - خرید مقایسه‌ای زمان‌بر است. / ب) مصرف مسئولانه، مصرفی است که اجازه می‌دهد، چرخه تبدیل‌ها و تغییرات طبیعی متوقف شود.

(درس ۱۳ - فرید مقایسه‌ای، مصرف مسئولانه)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی الف) ● مزایا و منافع خرید مقایسه‌ای:

- ۱) می‌توان بخشی از پول خود را پس‌انداز کرد، زیرا در صورت مقایسه درست معمولاً هزینه کم‌تری پرداخت می‌شود.
- ۲) با خرید مقایسه‌ای، ویژگی‌ها یا ارزش بیشتری را با همان مقدار پول دریافت می‌کنید.
- ۳) با خرید مقایسه‌ای، محصولی با کیفیت و با عملکرد بهتر می‌خرید.
- ۴) با خرید مقایسه‌ای، درباره گزینه‌هایی از آن کالا که قبلاً از آن‌ها مطلع نبودید، آگاه می‌شوید.
- ۵) با خرید مقایسه‌ای، نسبت به خرج کردن پول خود احساس آرامش بیشتری می‌کنید.

● معایب خرید مقایسه‌ای:

- ۱) خرید مقایسه‌ای زمان‌بر است. (این زمان را می‌توانستید برای کسب درآمد، انجام کارهای سرگرم‌کننده یا رسیدگی به خانواده صرف کنید).
- ۲) ممکن است این نوع خرید هزینه‌بر باشد. (مانند هزینه‌هایی که برای تماس تلفنی یا سوخت خودرو برای بازدید از فروشگاه‌های مختلف صرف می‌کنید).
- ۳) ممکن است پس‌انداز حاصل از خرید مقایسه‌ای، (به‌ویژه برای کالاهایی با قیمت پایین) کم‌تر از هزینه‌های زمان، بنزین یا سایر هزینه‌های دیگر برای کسب اطلاعات باشد.

بررسی قسمت «الف» در گزینه‌ها:

- ۱) معایب خرید مقایسه‌ای - معایب خرید مقایسه‌ای - مزایا و منافع خرید مقایسه‌ای
- ۲) مزایا و منافع خرید مقایسه‌ای - مزایا و منافع خرید مقایسه‌ای - معایب خرید مقایسه‌ای
- ۳) مزایا و منافع خرید مقایسه‌ای - معایب خرید مقایسه‌ای - مزایا و منافع خرید مقایسه‌ای
- ۴) مزایا و منافع خرید مقایسه‌ای - مزایا و منافع خرید مقایسه‌ای - معایب خرید مقایسه‌ای

بررسی قسمت «ب» در گزینه‌ها:

- ۱) نادرست است؛ مثالی برای مصرف صحیح و مسئولانه، استفاده از ظروفی است که به راحتی در طبیعت تجزیه می‌شوند و به چرخه تبدیل و تغییر پیوسته آسیبی نمی‌رسانند. (در مقابل ظروف پلاستیکی یا فلزی، سال‌ها در طبیعت می‌مانند و عملاً به چیز دیگری تبدیل نمی‌شوند و به محیط زیست آسیب می‌زنند).

۲) درست است.

۳) درست است.

۴) نادرست است؛ مصرف مسئولانه، مصرفی است که اجازه می‌دهد چرخه تبدیل‌ها و تغییرات طبیعی همواره ادامه پیدا کند و متوقف نشود.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۹۰

- هر یک از عبارات زیر به ترتیب به مزایا یا معایب کدام نوع از حساب‌های سرمایه‌گذاری در بانک اشاره دارد؟
- نرخ سود این سپرده‌ها می‌تواند هم‌زمان با کاهش نرخ سود عمومی بانک‌ها کاهش یابد.
  - پول به راحتی در دسترس است؛ مجبور نیستید پولتان را برای زمانی خاص در بانک قرار بدهید. می‌توانید پولتان را بدون هیچ جریمه‌ای برداشت کنید.
  - این سپرده‌ها سود بالاتری دریافت می‌کنند.
  - اگر نرخ سود عمومی افزایش یابد، سود این حساب‌ها در حد توافق شده باقی می‌ماند.
  - می‌توان با مقدار خیلی کمی پول، این حساب‌ها را باز نمود.

- (۱) معایب کوتاه‌مدت - مزیت کوتاه‌مدت - مزیت بلندمدت - معایب بلندمدت - مزیت کوتاه‌مدت
 (۲) معایب کوتاه‌مدت - مزیت کوتاه‌مدت - معایب بلندمدت - مزیت بلندمدت - مزیت بلندمدت
 (۳) مزیت کوتاه‌مدت - معایب کوتاه‌مدت - مزیت کوتاه‌مدت - معایب بلندمدت - مزیت کوتاه‌مدت
 (۴) معایب بلندمدت - مزیت بلندمدت - مزیت بلندمدت - مزیت کوتاه‌مدت - معایب کوتاه‌مدت

(درس ۱۳ - سپرده‌گذاری در بانک)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

بانک‌ها دو نوع حساب سرمایه‌گذاری دارند: حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت و بلندمدت
 الف) حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت:

مزایای حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت	معایب حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت
پول به راحتی در دسترس است؛ مجبور نیستید پولتان را برای زمانی خاص در بانک قرار بدهید. می‌توانید پولتان را بدون هیچ جریمه‌ای برداشت کنید.	این حساب‌ها نرخ سود کمتری نسبت به حساب‌های دیگر پس‌انداز دارند.
نرخ سود این سپرده‌ها می‌تواند هم‌زمان با افزایش نرخ سود عمومی بانک‌ها افزایش یابد.	نرخ سود این سپرده‌ها می‌تواند هم‌زمان با کاهش نرخ سود عمومی بانک‌ها کاهش یابد.
می‌توان با مقدار خیلی کمی پول، این حساب‌ها را باز نمود.	—
می‌توان از خدمات بانکداری الکترونیک استفاده کرد.	—

ب) حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت:

مزایای حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت	معایب حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت
این سپرده‌ها سود بالاتری دریافت می‌کنند.	پول به راحتی در دسترس نیست و باید تا پایان دوره مشخص شده آن را در حساب حفظ کرد. برداشت پول مشمول جریمه از دست رفتن بخشی از سود می‌شود.
نرخ سود این سپرده‌ها تا پایان دوره قرارداد تغییری نمی‌کند.	اگر نرخ سود عمومی افزایش یابد، سود این حساب‌ها در حد توافق شده باقی می‌ماند.
—	معمولاً مقدار حداقلی باید در این حساب‌ها باشد تا مشمول پستن قرارداد و دریافت سود گردد.

پاسخ تشریحی

- نرخ سود این سپرده‌ها می‌تواند هم‌زمان با کاهش نرخ سود عمومی بانک‌ها کاهش یابد؛ معایب سپرده کوتاه‌مدت.
- پول به راحتی در دسترس است؛ مجبور نیستید پولتان را برای زمانی خاص در بانک قرار بدهید. می‌توانید پولتان را بدون هیچ جریمه‌ای برداشت کنید؛ مزیت سپرده کوتاه‌مدت.
- این سپرده‌ها سود بالاتری دریافت می‌کنند؛ مزیت سپرده بلندمدت.
- اگر نرخ سود عمومی افزایش یابد، سود این حساب‌ها در حد توافق شده باقی می‌ماند؛ معایب سپرده بلندمدت.
- می‌توان با مقدار خیلی کمی پول، این حساب‌ها را باز نمود؛ مزیت سپرده کوتاه‌مدت.